

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

Περιεχόμενα

I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση

.....

II Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση

Επιτροπή

2003/85/ΕΚ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 18ης Ιουλίου 2001, σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 35/2000 (ex NN 81/98) την οποία η Γερμανία έθεσε σε εφαρμογή υπέρ της Saalfelder Hebezeugbau GmbH, Γερμανία [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2001) 2347] ⁽¹⁾ 1

2003/86/ΕΚ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 20ής Δεκεμβρίου 2001, σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που έθεσε το 1993 σε εφαρμογή η Ισπανία υπέρ ορισμένων νεοσύστατων επιχειρήσεων στη Βισκάγια (Ισπανία) [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2001) 4478] ⁽¹⁾ 11

2003/87/ΕΚ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 13ης Νοεμβρίου 2002, σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στους αλιείς για τις τεχνικές διακοπές της αλιείας στο Τυρρηνικό και στο Ιόνιο Πέλαγος το 2000 [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 4362] ⁽¹⁾ 32

2003/88/ΕΚ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 13ης Νοεμβρίου 2002, για τις ενισχύσεις που χορηγούνται στους αλιείς και στους οστρακοκαλλιεργητές ως επακόλουθο της ρύπανσης από γλοιούς και των τεχνικών διακοπών της αλιείας στην Αδριατική θάλασσα το έτος 2000 [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 4365] ⁽¹⁾ 38

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 18ης Ιουλίου 2001

σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 35/2000 (ex NN 81/98) την οποία η Γερμανία έθεσε σε εφαρμογή υπέρ της Saalfelder Hebezeugbau GmbH, Γερμανία

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2001) 2347]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/85/EK)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 10ης Ιουλίου 1998, που καταχωρίστηκε την ίδια ημέρα, η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, τα μέτρα αναδιάρθρωσης υπέρ της εταιρείας Saalfelder Hebezeugbau GmbH (SHB). Λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα μέρος της ενίσχυσης είχε ήδη καταβληθεί, τα μέτρα αυτά καταχωρίστηκαν με τον αριθμό NN 81/98. Με επιστολή της 18ης Αυγούστου 1998, η Επιτροπή ζήτησε από τη Γερμανία συμπληρωματικές πληροφορίες, οι οποίες της διαβιβάστηκαν με επιστολή της 21ης Σεπτεμβρίου 1998 η οποία καταχωρίστηκε στις 22 Σεπτεμβρίου 1998 και με επιστολή της 18ης Δεκεμβρίου 1998 που καταχωρίστηκε στις 4 Ιανουαρίου 1999. Με επιστολή της 13ης Ιουλίου 1999 που καταχωρίστηκε στις 19 Ιουλίου 1999, η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή την πρόθεσή της να αποσύρει την κοινοποίησή, αλλά η Επιτροπή την πληροφόρησε, με επι-

στολή της 27ης Αυγούστου 1999, ότι η απόσυρση της κοινοποίησης δεν μπορούσε να γίνει δεκτή. Με επιστολή της 20ής Σεπτεμβρίου 1999 που καταχωρίστηκε στις 22 Σεπτεμβρίου 1999, η Γερμανία χορήγησε συμπληρωματικές πληροφορίες. Στις 8 Νοεμβρίου 1999, η Επιτροπή έθεσε συμπληρωματικές ερωτήσεις στις οποίες η Γερμανία απάντησε με επιστολή της 13ης Δεκεμβρίου 1999 που καταχωρίστηκε στις 20 Δεκεμβρίου 1999 και με επιστολή της 12ης Ιανουαρίου 2000 που καταχωρίστηκε στις 14 Ιανουαρίου 2000.

(2) Με επιστολή της 17ης Ιουλίου 2000, η Επιτροπή ανακοίνωσε στη Γερμανία την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ έναντι της ενίσχυσης αυτής. Εξάλλου, κάλεσε τη Γερμανία να της χορηγήσει πληροφορίες.

(3) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽²⁾. Η Επιτροπή κάλεσε όλους τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

(4) Με επιστολή της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, που καταχωρίστηκε στις 3 Οκτωβρίου 2000, η Γερμανία απάντησε στην Επιτροπή σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας και τις πληροφορίες που της ζητήθηκαν. Απάντησε και σε άλλα ερωτήματα που τέθηκαν στις 28 Δεκεμβρίου 2000 με επιστολή της 27ης Φεβρουαρίου 2001 που καταχωρίστηκε στις 3 Μαρτίου 2001. Στις 7 Μαρτίου 2000 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη με τις γερμανικές αρχές. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες που ζητήθηκαν με επιστολή της 8ης Μαρτίου 2001 χορηγήθηκαν με επιστολή της 22ας Μαρτίου 2001 που καταχωρίστηκε στις 23 Μαρτίου 2001 και επιστολή της 3ης Απριλίου 2001 που καταχωρίστηκε στις 5 Απριλίου 2001.

⁽¹⁾ ΕΕ C 27 της 27.1.2001, σ. 44.⁽²⁾ ΕΕ C 27 της 27.1.2001, σ. 44.

- (5) Η Επιτροπή δεν έλαβε παρατηρήσεις εκ μέρους των ενδιαφερομένων.

(σε DEM)

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

2.1. Αποδέκτης της ενίσχυσης

- (6) Η εταιρεία SHB ασκεί δραστηριότητες στον τομέα των γερανών, όπου πραγματοποιεί το 68 % του κύκλου των εργασιών της, και των συστατικών μερών για την κατασκευή μηχανημάτων καθώς και για συστήματα μεταφοράς, αποθήκευσης και διακίνησης φορτίου. Εξάλλου, ασκεί δραστηριότητες στους τομείς της εξυπηρέτησης μετά την πώληση και των ανταλλακτικών.
- (7) Το 1997, η επιχείρηση απασχολούσε 135 μισθωτούς και πραγματοποιούσε κύκλο εργασιών ύψους 15 963 000 γερμανικών μάρκων (DEM). Λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν κατέχεται κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 25 % από μεγάλη επιχείρηση, η οποία δεν πληροί τον ορισμό μικρομεσαίας επιχείρησης (ΜΜΕ), πρόκειται για ΜΜΕ κατά την έννοια της σύστασης της Επιτροπής της 3ης Απριλίου 1996 σχετικά με τον ορισμό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ⁽³⁾.
- (8) Η SHB έχει την έδρα της στο Saalfeld της Θουριγγίας, η οποία αποτελεί ενισχυόμενη περιφέρεια σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ.

2.2. Ιστορικό

- (9) Την εποχή της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας (ΛΓΔ), η SHB ανήκε στην κρατική επιχείρηση Takraf. Το 1993, ύστερα από έναν ανοικτό, διαφανή και άνευ όρων διαγωνισμό, η SHB ιδιωτικοποιήθηκε πωλούμενη στον όμιλο Gresse που αποτελείται από την εταιρεία Gresse GmbH Kranbau Wittenberg και την εταιρεία Barlebener Kranbau GmbH (BAKRA), καθώς και σε τρεις ιδιώτες επενδυτές. Η τιμή πώλησης ανήλθε σε [...] ^(*) DEM.
- (10) Πριν από την αναδιάρθρωση, από το 1992 έως το 1997, χορηγήθηκαν στην SHB οι ακόλουθες κρατικές χρηματοδοτήσεις ύψους 4 723 784 DEM:

(σε DEM)

Αριθ.	Μέτρο	Ποσό
1	Φορολογικές επιχορηγήσεις επενδύσεων	211 612
2	Επιδότησεις έρευνας και ανάπτυξης	459 630
3	Επιδότησεις ενσωμάτωσης	81 402
4	Επιδότηση για επιδόματα μερικής ανεργίας	792 503
5	Επιδότησεις επενδύσεων	1 265 016
6	Δάνειο στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγράμματος ERP	1 000 000
7	Δάνειο στο πλαίσιο του προγράμματος KfW — Επιχειρήσεις μεσαίου μεγέθους	500 000

Αριθ.	Μέτρο	Ποσό
8	Επιδότησεις για μισθολογικές δαπάνες	240 304
9	Προώθηση της καινοτομίας	120 430
10	Ενέργειες διαφημιστικής προβολής	48 837
11	Εκθέσεις και προώθηση πωλήσεων	4 050
	Σύνολο	4 723 784

- (11) **Μέτρο 1:** Από το 1992 έως το 1997 χορηγήθηκαν φορολογικές επιχορηγήσεις επενδύσεων σύμφωνα με τον αντίστοιχο νόμο για το 1991-1992 ⁽⁴⁾ καθώς και εκείνο για την περίοδο 1993-1996 ⁽⁵⁾. Οι χρηματοδοτήσεις που χορηγήθηκαν δυνάμει των νόμων αυτών θεωρούνται ως περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή σύμφωνα με την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ. Πράγματι, οι φορολογικές επιχορηγήσεις επενδύσεων εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των αντίστοιχων καθεστώτων ενισχύσεων και συνεπώς θα πρέπει να θεωρηθούν ως υφιστάμενες ενισχύσεις.
- (12) **Μέτρο 2:** Από το 1992 έως το 1997, η επιχείρηση έλαβε επιδοτήσεις ύψους 459 630 DEM στο πλαίσιο ενός καθεστώτος ενισχύσεων που εγκρίθηκε για την προώθηση των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης των ΜΜΕ στα νέα ομόσπονδα κράτη ⁽⁶⁾. Οι επιδοτήσεις αυτές εμπίπτουν όντως στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αυτού και πρέπει να θεωρηθούν ως υφιστάμενες ενισχύσεις.
- (13) **Μέτρο 3:** Το 1992 και από το 1994 έως το 1997 χορηγήθηκαν επιδοτήσεις ύψους 81 402 DEM βάσει του άρθρου 217 του τρίτου βιβλίου του κώδικα κοινωνικής ασφάλισης (SGB III) για την πρόσληψη εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Οι επιδοτήσεις αυτές συνιστούν μέτρα γενικού χαρακτήρα και συνεπώς δεν αποτελούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.
- (14) **Μέτρο 4:** Το 1993, το 1995 και το 1996 χορηγήθηκαν επιδοτήσεις ύψους 792 503 DEM για επιδόματα ατόμων που βρίσκονται σε μερική ανεργία, σύμφωνα με το νόμο για την προώθηση της απασχόλησης. Τα επιδόματα αυτά καταβάλλονται άμεσα σε κάθε εργαζόμενο και δεν έχουν ως στόχο την ευνοϊκή μεταχείριση της επιχείρησης. Κατά συνέπεια, το μέτρο αυτό δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.
- (15) **Μέτρο 5:** Από το 1994 έως το 1997, χορηγήθηκαν επενδυτικές ενισχύσεις με τη μορφή επιδοτήσεων ύψους 1 265 016 DEM στο πλαίσιο του 23ου προγράμματος

⁽⁴⁾ Νόμος για τις φορολογικές επιχορηγήσεις επενδύσεων για το 1991-1992 [C 59/91, SG (92) D/8068 της 18.6.1992].

⁽⁵⁾ Νόμος για τις φορολογικές επιχορηγήσεις επενδύσεων για την περίοδο 1993-1996 [N 561/92, SG (92) D/16 623 της 24.11.1992].

⁽⁶⁾ Μέτρα υπέρ του προσωπικού του ανατολικού τμήματος της Γερμανίας: «Επιδότησεις για την ενίσχυση του δυναμικού έρευνας και ανάπτυξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα νέα ομόσπονδα κράτη» [N 477/91, SG (91) D/22704 της 25.11.1991].

⁽³⁾ ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 4.

^(*) Επιχειρηματικό απόρρητο.

πλαίσιου κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης», ένα καθεστώς περιφερειακού χαρακτήρα που είχε εγκριθεί από την Επιτροπή⁽⁷⁾ βάσει της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ. Οι επιδοτήσεις εμπίπτουν πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αυτού και θεωρούνται ως υφιστάμενες ενισχύσεις.

διαφήμισης και προβολής. Το 1996, έλαβε 4 050 DEM για τη συμμετοχή της σε διάφορες εκθέσεις. Τα μέτρα αυτά λήφθηκαν σύμφωνα με τον κανόνα «de minimis» που έχει θεσπισθεί στο κοινοτικό πλαίσιο ενισχύσεων υπέρ των μικρομεσαίων επιχειρήσεων⁽¹²⁾.

2.3. Η αναδιάρθρωση

- (16) Μέτρο 6: Το 1995, η επιχείρηση έλαβε δάνειο ύψους 1 000 000 DEM στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγράμματος ERP, καθεστώς ενισχύσεων που είχε εγκριθεί από την Επιτροπή⁽⁸⁾. Το δάνειο αυτό εμπίπτει πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αυτού και αποτελεί συνεπώς υφιστάμενη ενίσχυση. Το 1997 μετατράπηκε σε δάνειο ιδιωτικής τράπεζας.
- (17) Μέτρο 7: Το 1995, η επιχείρηση έλαβε επίσης δάνειο ύψους 500 000 DEM στο πλαίσιο του προγράμματος KfW για τις επιχειρήσεις μεσαίου μεγέθους, καθεστώς ενισχύσεων που είχε εγκριθεί από την Επιτροπή⁽⁹⁾. Το δάνειο αυτό εμπίπτει πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω καθεστώτος και συνιστά συνεπώς υφιστάμενη ενίσχυση. Το 1997, μετατράπηκε και το δάνειο αυτό σε δάνειο ιδιωτικής τράπεζας.
- (18) Μέτρο 8: Από το 1995 έως το 1997, η επιχείρηση έλαβε επιδοτήσεις για μισθολογικές δαπάνες ύψους 240 304 DEM, στο πλαίσιο του άρθρου 249h του νόμου για την προώθηση της απασχόλησης (AFG). Οι επιδοτήσεις αυτές χορηγήθηκαν για την προώθηση της απασχόλησης στο πλαίσιο των μέτρων που αποσκοπούν στη βελτίωση του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με απόφαση της Επιτροπής, τα μέτρα της φύσεως αυτής δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ⁽¹⁰⁾.
- (19) Μέτρο 9: Το 1996 και το 1997 η επιχείρηση έλαβε επιδοτήσεις ύψους 120 430 DEM για την προώθηση καινοτόμων δραστηριοτήτων, στο πλαίσιο καθεστώτος ενισχύσεων που είχε εγκριθεί από την Επιτροπή⁽¹¹⁾. Πράγματι, οι επιδοτήσεις αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αυτού και συνιστούν υφιστάμενες ενισχύσεις.
- (20) Μέτρο 10 και 11: Από το 1994 έως το 1997, η επιχείρηση έλαβε επιδοτήσεις ύψους 48 837 DEM για μέτρα

- (21) Το Μάιο του 1997, η εταιρεία ΒΑΚΡΑ, που ανήκει εξ ολοκλήρου στον όμιλο Gresse, κήρυξε πτώχευση πράγμα που έθεσε σε κίνδυνο την οικονομική κατάσταση όλου του ομίλου. Η SHB αντιμετώπιζε και αυτή δυσχέρειες, και ο κύκλος εργασιών της μειώθηκε από 19 278 502 DEM το 1996 σε 15 962 850 DEM το 1997. Ενώ το 1996, η SHB είχε πραγματοποιήσει κέρδη ύψους 2 103 000 DEM, το 1997 οι ζημιές της έφθασαν σε 1 486 595 DEM. Οι οικονομικές δυσχέρειες που αντιμετώπιζε η επιχείρηση οφείλονται στην ακύρωση των ασφαλίσεων πιστώσεων εκ μέρους των προμηθευτών, την απώλεια της εμπιστοσύνης των πελατών και το πάγωμα των πιστωτικών κονδυλίων.
- (22) Η απόσχιση από τον όμιλο Gresse ήταν αναπόφευκτη προκειμένου να εξασφαλισθεί η συνέχιση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Τα μερίδια του ομίλου Gresse αναλήφθηκαν προσωρινά από την SHB. Η συμφωνία υπεγράφη τον Απρίλιο του 1997 και η τιμή αγοράς ανήλθε σε [...] DEM.

2.3.1. Τα μέτρα αναδιάρθρωσης

- (23) Το 1997 καταρτίστηκε ένα πρόγραμμα αναδιάρθρωσης που προέβλεπε μια νέα μεταβολή των εταίρων και την αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Το πρόγραμμα αυτό προσαρμόστηκε το 1998. Οι γερμανικές αρχές παρουσίασαν τα προγράμματα αναδιάρθρωσης το Μάιο του 1997 και το Μάρτιο του 1998.
- (24) Η αναδιάρθρωση στηριζόταν σε μια νέα διάρθρωση της επιχείρησης και στην αναδιοργάνωση των εγκαταστάσεων παραγωγής. Το μεγαλύτερο μέρος των μέτρων επρόκειτο να εκτελεσθούν πριν από το δεύτερο εξάμηνο του 1998, ενώ η εκτέλεση των υπολοίπων μέτρων προβλεπόταν για το πρώτο εξάμηνο του 1999.
- (25) Στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης είχαν προβλεφθεί τα ακόλουθα ποσά:

(σε DEM)

	1998	1999	2000
Κύκλος εργασιών	34 540 000	29 540 000	30 040 000
Κόστος υλικών	15 854 050	15 682 700	15 345 900
Μισθολογικές δαπάνες	8 727 000	8 877 000	9 027 000
Αποσβέσεις	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Κέρδη	109 866	569 698	1 194 981

⁽⁷⁾ 23ο πρόγραμμα πλαισίου του προγράμματος κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης». Τα μέτρα που λήφθηκαν στο πλαίσιο του νόμου αυτού θεωρούνται ως περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ [N 157/94, SG (94) D/11038 της 1.8.1994].

⁽⁸⁾ N 563/C/94, SG (94) D/17293 της 1.12.1994.

⁽⁹⁾ NN 24/96, SG(96) D/3475 της 29.3.1996.

⁽¹⁰⁾ NN 117/92, SG (95) D/341 της 13.1.1995.

⁽¹¹⁾ Προώθηση της καινοτομίας «Προώθηση της ανάπτυξης νέων προϊόντων και διαδικασιών σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις στα νέα ομόσπονδα κράτη» [N 534/91, SG(92) D/3225 της 4.3.1992].

⁽¹²⁾ EE C 213 της 19.8.1992, σ. 2. Βλέπε επίσης την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις «de minimis» (EE C 68 της 6.3.1996, σ. 9).

- (26) Για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης, ο κύκλος εργασιών έπρεπε να αυξηθεί κατά τα προσεχή έτη, με ταυτόχρονη μείωση του κόστους. Οι ευνοϊότερες προοπτικές ανάπτυξης της παραγωγής διαγράφονταν στους τομείς των συστατικών μερών και της εξυπηρέτησης μετά την πώληση. Η μείωση του κόστους αναμενόταν να επιτευχθεί στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της επιχείρησης.
- (27) Είχε προβλεφθεί η δημιουργία ενός δικτύου διανομής για τα συστατικά μέρη και ένα νέο σχέδιο εμπορίας όσον αφορά την εξυπηρέτηση μετά την πώληση, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν οι ευνοϊκές προοπτικές της αγοράς στους τομείς αυτούς. Εξάλλου, η SHB σκόπευε να αυξήσει την παραγωγικότητα της χάρη σε διάφορα εσωτερικά μέτρα. Η νέα διάρθρωση της επιχείρησης θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη διαφάνεια. Η αναδιοργάνωση των αγορών αναμενόταν να ενισχύσει τη θέση της επιχείρησης έτσι ώστε να εξασφαλίσει εκπτώσεις και ευνοϊκούς όρους πληρωμής. Τέλος, η αναδιοργάνωση των υπηρεσιών λογιστικής και ελέγχου της διαχείρισης αναμενόταν να αυξήσει την αξιοπιστία του προγραμματισμού.
- (28) Το συνολικό κόστος της αναδιάρθρωσης της επιχείρησης είχε προϋπολογιστεί σε 3 827 000 DEM, συν ένα εγγυητικό κονδύλιο ύψους 4 000 000 DEM. Το κόστος αυτό κατανεμόταν ως εξής:

(σε DEM)

Μέτρα αναδιάρθρωσης	Ποσό
Μεταβολή των εταίρων	1 110 000
Επενδύσεις	
— κτίρια	860 000
— αναδιοργάνωση του εξοπλισμού και των μηχανημάτων	997 000
Απορρόφηση των ζημιών του 1997/ρευστότητα	860 000
Σύνολο	3 827 000
Εγγυητικό κονδύλιο	4 000 000
Σύνολο	7 827 000

- (29) Για να παγιωθούν οι σχέσεις ιδιοκτησίας, δύο νέοι επενδυτές εξαγόρασαν από δύο παλαιούς εταίρους εταιρικά μερίδια ύψους 585 000 DEM, μέσω μιας πράξης εξαγοράς από διοικητικά στελέχη. Ο τρίτος επενδυτής, που κατείχε ήδη συμμετοχή στην επιχείρηση, εξαγόρασε τα μερίδια που κατείχε η SHB έναντι 525 000 DEM. Η μεταβολή των εταίρων πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο/Αύγουστο 1997. Το συνολικό κόστος της μεταβολής αυτής ανήλθε σε 1 110 000 DEM. Επί του παρόντος, η επιχείρηση ανήκει σε τρία φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στη διοίκηση και δεν κατέχουν οποιαδήποτε άλλη συμμετοχή σε άλλες επιχειρήσεις.
- (30) Ποσό ύψους 860 000 DEM ήταν αναγκαίο για τη χρηματοδότηση ενός μέρους της κατασκευής ενός διοικητικού κτιρίου του οποίου το συνολικό κόστος ανερχόταν σε 1 810 000 DEM. Αυτό το νέο κτίριο ήταν απαραίτητο διότι

η επιχείρηση αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το παλαιό κτίριό της λόγω της κατασκευής μιας νέας ομοσπονδιακής αρτηρίας από την πόλη του Erfurt.

- (31) Στο πλαίσιο αυτό, η επιχείρηση έλαβε από την πόλη του Erfurt το ποσό των 950 000 DEM ως αποζημίωση για το παλαιό κτίριο. Η αποζημίωση αυτή δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, δεδομένου ότι πρόκειται για την αποκατάσταση μιας ζημίας που υπέστη η επιχείρηση. Ως απόδειξη, οι γερμανικές αρχές χορήγησαν έκθεση που καταρτίστηκε από ανεξάρτητη εταιρεία συμβούλων η οποία όχι μόνο επιβεβαιώνει τα στοιχεία αυτά, αλλά και το γεγονός ότι η αποζημίωση πραγματοποιήθηκε με τους όρους της αγοράς. Οι δαπάνες που καλύφθηκαν από αυτό το ποσό των 950 000 DEM δεν ενσωματώθηκαν στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης, δεδομένου ότι δεν συνιστούσαν μέτρα αναδιάρθρωσης.
- (32) Εξάλλου, το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης προέβλεπε την αγορά και τον εκσυγχρονισμό εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα επέτρεπαν τον εξορθολογισμό της παραγωγής και τη μείωση του κόστους. Τέλος, έπρεπε να αντικατασταθούν τα λογισμικά και το υλικό πληροφορικής. Το κόστος των επενδύσεων αυτών ορίστηκε σε 997 000 DEM.
- (33) Ποσό 860 000 DEM είχε προβλεφθεί για την απορρόφηση των ζημιών του οικονομικού έτους 1997 και την ενίσχυση της ρευστότητας της επιχείρησης.

- (34) Για να εξασφαλιστεί η φερεγγυότητα της επιχείρησης τέθηκε στη διάθεσή της εγγυητικό κονδύλιο ύψους 4 000 000 DEM.

2.3.2 Υποχρεώσεις χρηματοδότησης

- (35) Τα μέτρα αναδιάρθρωσης επρόκειτο να χρηματοδοτηθούν από τις ακόλουθες πηγές:

(σε DEM)

Μέτρα χρηματοδότησης	Ποσό
Ίδιοι πόροι	216 000
Δύο δάνεια του προγράμματος ενίσχυσης των ιδίων πόρων	228 000
Δάνειο του ταμείου μετοχικού κεφαλαίου του ανατολικού τμήματος	900 000
Επενδυτικές επιδοτήσεις (πρόγραμμα κοινού ενδιαφέροντος)	557 000
Δύο δάνεια του ταμείου εξυγίανσης	1 926 000
Σύνολο	3 827 000
Εγγυητικό κονδύλιο	4 000 000
— εγγύηση για το 80 % του εγγυητικού κονδυλίου	3 200 000
— τμήμα που δεν καλύπτεται από το εγγυητικό κονδύλιο	800 000
Σύνολο	7 827 000

- (36) Η επιχείρηση χρηματοδότησε ποσό 216 000 DEM από ίδιους πόρους.
- (37) Δύο δάνεια ύψους 228 000 DEM χορηγήθηκαν από το πρόγραμμα ενίσχυσης των ιδίων πόρων. Το Kreditanstalt für Wiederaufbau χορήγησε δάνειο ύψους 900 000 DEM από το ταμείο μετοχικού κεφαλαίου του ανατολικού τμήματος της Γερμανίας.
- (38) Από το ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας η επιχείρηση έλαβε επενδυτικές επιδοτήσεις ύψους 557 000 DEM.
- (39) Μια ιδιωτική τράπεζα έδωσε στη διάθεση της επιχείρησης εγγυητικό κονδύλιο ύψους 4 000 000 DEM για το οποίο η Thüringer Aufbaubank χορήγησε, τον Οκτώβριο του 1997, εγγύηση καλής εκτέλεσης ύψους 80 %.
- (40) Η Thüringer Aufbaubank χορήγησε δύο δάνεια από το ταμείο εξυγίανσης της Θουριγγίας, το ένα από τα οποία ανέρχεται σε 1 575 000 DEM καθαρό (1 615 000 DEM ακαθάριστο) και το άλλο σε 351 000 DEM. Η εκταμίευση των δανείων αυτών πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 1998.
- (41) Η Γερμανία είχε κοινοποιήσει τα δύο αυτά δάνεια από το ταμείο εξυγίανσης με επιστολή της 10ης Ιουλίου 1998. Το αντίστοιχο καθεστώς ενισχύσεων προβλέπει τη μεμονωμένη κοινοποίηση των ενισχύσεων στην Επιτροπή όταν η αποδέκτρια επιχείρηση έχει ήδη λάβει ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης ποσού υψηλότερου του 1 εκατομμυρίου ευρώ. Η μεμονωμένη κοινοποίηση των δύο δανείων που προέρχονται από το ταμείο εξυγίανσης δικαιολογείται από το γεγονός ότι η εγγύηση καλής εκτέλεσης της Thüringer Aufbaubank χορηγήθηκε στην επιχείρηση για εγγυητικό κονδύλιο 4 000 000 DEM όταν η επιχείρηση αντιμετώπιζε ήδη δυσχέρειες.
- (42) Εντούτοις, με επιστολή της 13ης Ιουλίου 1999, η Γερμανία απέσυρε την κοινοποίηση αυτή ισχυριζόμενη ότι η εγγύηση καλής εκτέλεσης που είχε αναληφθεί τον Οκτώβριο του 1997 δεν αποτελούσε ενίσχυση αναδιάρθρωσης, με τη δικαιολογία ότι η επιχείρηση δεν αντιμετώπιζε δυσχέρειες τη στιγμή εκείνη.
- (43) Η Γερμανία ισχυρίστηκε ότι η SHB άρχισε να αντιμετωπίζει δυσχέρειες κατά τα τέλη του 1997/αρχές του 1998. Κατά τις γερμανικές αρχές, όταν χορηγήθηκε εγγύηση καλής εκτέλεσης, η SHB ήταν μια επιχείρηση που δεν είχε προβλήματα ρευστότητας και η οποία ήταν μάλιστα σε θέση να αντιμετωπίσει τις οικονομικές υποχρεώσεις της.
- (44) Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την άποψη αυτή. Πράγματι, στην ετήσια έκθεση της επιχείρησης για το οικονομικό έτος 1997, αναφέρεται ότι η διαδικασία πτώχευσης της BAKRA που κινήθηκε στις 4 Μαρτίου 1997, είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία προβλημάτων ρευστότητας τόσο για τον όμιλο Gresse όσο και για την SHB. Πάντα σύμφωνα με την έκθεση αυτή, η επιχείρηση αντιμετώπισε οικονομικές δυσχέρειες, λόγω της ακύρωσης της ασφάλισης των πιστώσεων εκ μέρους των προμηθευτών, της απώλειας της εμπιστοσύνης των πελατών και του παγώματος των πιστωτικών κονδυλίων. Εξάλλου, η κατάσταση αυτή οδήγησε στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του Μαΐου 1997. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι η SHB αντιμετώπιζε ήδη προβλήματα ρευστότητας κατά τη στιγμή που χορηγήθηκε η εγγύηση καλής εκτέλεσης και πρέπει να θεωρηθεί ως προβληματική επιχείρηση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο απαιτείται

μεμονωμένη κοινοποίηση των δύο δανείων από το ταμείο εξυγίανσης.

2.4. Ανάλυση της αγοράς

- (45) Η εταιρεία SHB ασκεί τις δραστηριότητές της στον τομέα της τεχνολογίας γερανών καθώς και των συστατικών μερών για την κατασκευή μηχανημάτων και για συστήματα μεταφοράς, αποθήκευσης και διακίνησης φορτίων. Εξάλλου, εξασφαλίζει την εξυπηρέτηση μετά την πώληση και προσφέρει ανταλλακτικά στους τομείς αυτούς. Η SHB ασκεί επίσης δραστηριότητες στον τομέα των ειδικών γερανών. Πρόκειται για μια παγκόσμια αγορά που περιλαμβάνει κατά συνέπεια και τα κράτη μέλη.
- (46) Στη γενική αγορά γερανών επικρατεί έντονος ανταγωνισμός. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ομοσπονδιακής στατιστικής υπηρεσίας, ο κύκλος εργασιών που πραγματοποιείται στη γερμανική αγορά μηχανημάτων ανύψωσης και μεταφοράς έχει παρουσιάσει σαφή αύξηση, φθάνοντας από 20 500 εκατομμύρια DEM το 1998 σε 21 900 εκατομμύρια DEM το 1999, δηλαδή αύξηση της τάξης του 6,83 %. Το γεγονός αυτό μπορεί να υποδηλώνει την ύπαρξη υπερβάλλουσας παραγωγικής ικανότητας ⁽¹³⁾.
- (47) Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα στοιχεία για τα τμήματα της αγοράς που αφορούν τους ειδικούς γερανούς. Πάντως, σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, δεν υπάρχουν ενδείξεις που να υποδηλώνουν την ύπαρξη υπερβάλλουσας παραγωγικής ικανότητας.

3. ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- (48) Η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία εξέτασης λόγω των δύο δανείων της Thüringer Aufbaubank που προέρχονται από το ταμείο εξυγίανσης της Θουριγγίας, ένα καθεστώς ενισχύσεων προς τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή. Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα δάνεια εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αυτού βάσει του οποίου υποτίθεται ότι χορηγήθηκαν, θα πρέπει να πληρούν τους όρους των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων (κατευθυντήριες γραμμές του 1994) ⁽¹⁴⁾. Κατά την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή είχε αμφιβολίες για το κατά πόσον πληρούντο οι όροι. Πράγματι, δεν υπήρχε λεπτομερές πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και καμία ένδειξη δεν επέτρεπε να θεωρηθεί ότι θα τηρούντο οι οικονομικές δεσμεύσεις και ότι η συνεισφορά του επενδυτή θα μπορούσε να θεωρηθεί σημαντική.
- (49) Εξάλλου, οι γερμανικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι διάφορα μέτρα είχαν χορηγηθεί στο πλαίσιο καθεστώτων ενισχύσεων που είχαν ήδη εγκριθεί. Ωστόσο, σύμφωνα με τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή δεν μπόρεσε να εξακριβώσει εάν το δάνειο ύψους 228 000 DEM από το πρόγραμμα ενίσχυσης των ιδίων πόρων και το δάνειο ύψους 900 000 DEM που προερχόταν από το ταμείο μετοχικού κεφαλαίου του ανατολικού τμήματος ενέπιπταν πράγματι

⁽¹³⁾ Βλέπε τη σελίδα 57 της «Statistisches Handbuch für den Maschinenbau», έκδοση 1997, της Verband Deutscher Maschinen- und Anlagenbau e.V.

⁽¹⁴⁾ ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12.

στο πεδίο εφαρμογής των καθεστώτων βάσει των οποίων υποτιθεται ότι είχαν χορηγηθεί. Δεδομένου ότι δεν διέθετε πληροφορίες για τους όρους των δανείων αυτών ούτε ενδείξεις για την ακριβή ταυτότητα των καθεστώτων ενισχύσεων, η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες που θα της επέτρεπαν να εξακριβώσει εάν τα δάνεια αντιστοιχούσαν πράγματι στα εν λόγω καθεστώτα.

4. ΟΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

- (50) Στην απάντησή της σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας, η Γερμανία ισχυρίστηκε ότι ικανοποιείτο ο όρος σχετικά με την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης. Σύμφωνα με τις γερμανικές αρχές, παρά το γεγονός ότι τα στοιχεία που είχαν καθορισθεί στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης δεν είχαν υλοποιηθεί πλήρως, τα αποτελέσματα που επετεύχθησαν το 1998 και το 1999 ήταν καλύτερα από αυτά που είχαν αρχικά προβλεφθεί. Εξάλλου, η Γερμανία υπέβαλε λεπτομερές πρόγραμμα αναδιάρθρωσης.
- (51) Η Γερμανία επανέλαβε την άποψη της σύμφωνα με την οποία η επιχείρηση δεν ήταν προβληματική τον Οκτώβριο του 1997 όταν της χορηγήθηκε εγγύηση καλής εκτέλεσης 80 % για το εγγυητικό κονδύλιο. Για το λόγο αυτό, θεωρεί ότι η κοινοποίηση των δύο δανείων που προέρχονται από το ταμείο εξυγίανσης της Θουριγγίας δεν ήταν απαραίτητη.

5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ

5.1. Ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (52) Η SHB έλαβε με δημοσίους φόρους χρηματοδοτική ενίσχυση την οποία δεν θα μπορούσε να αποκτήσει μια προβληματική επιχείρηση από ιδιώτη επενδυτή και, κατά συνέπεια, έτυχε ευνοϊκής μεταχείρισης σε σχέση με τους ανταγωνιστές της. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η αγορά των σχετικών προϊόντων είναι παγκόσμια, μια ενίσχυση της μορφής αυτής επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Συνεπώς, τα εξεταζόμενα μέτρα χρηματοδότησης συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, και η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει το συμβιβασμό τους με την κοινή αγορά.

5.2. Συμβιβασίμο των μέτρων με τα υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων

5.2.1. Δάνειο προερχόμενο από το πρόγραμμα ενίσχυσης των ιδίων πόρων

- (53) Τα δύο δάνεια ύψους 160 000 και 68 000 DEM αντίστοιχα υποτιθεται ότι χορηγήθηκαν στο πλαίσιο προγράμματος ενίσχυσης των ιδίων πόρων, καθεστώτος ενισχύσεων που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή⁽¹⁵⁾. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποκτήσει επαρκείς πληροφορίες για να διαπιστώσει κατά πόσο τα δάνεια αυτά εμπίπτουν πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του προαναφερθέντος καθεστώτος, κάλεσε τη Γερμανία να της χορηγήσει πληροφορίες.

- (54) Το καθεστώς προβλέπει δάνεια υπέρ μεμονωμένων προσώπων για την ανάληψη ή την ενίσχυση εμπορικής δραστηριότητας. Στην περίπτωση μίας επιχείρησης που αντιμετωπίζει δυσχέρειες, πρέπει να πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές του 1994⁽¹⁶⁾.

- (55) Τα δάνεια που προήλθαν από το πρόγραμμα ενίσχυσης των ιδίων πόρων χορηγήθηκαν το 1998 σε δύο ιδιώτες προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να αποκτήσουν εταιρικά μερίδια μέσω μιας πράξης εξαγοράς από τα διοικητικά στελέχη. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιχείρηση αντιμετώπιζε δυσχέρειες όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση, πρέπει να πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στις προαναφερθείσες κατευθυντήριες γραμμές. Όπως θα δούμε στη συνέχεια, οι όροι αυτοί πληρούνται, όπως και οι άλλες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο πρόγραμμα ενίσχυσης των ιδίων πόρων. Κατά συνέπεια, τα δάνεια εμπίπτουν πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του οποίου υποτιθεται ότι είχαν χορηγηθεί και συνιστούν υφιστάμενες ενισχύσεις οι οποίες δεν χρειάζεται να επανεξετασθούν στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας. Αντίθετα, πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό της αναλογικότητας της ενίσχυσης.

5.2.2. Δάνειο προερχόμενο από το ταμείο μετοχικού κεφαλαίου του ανατολικού τμήματος

- (56) Το Kreditanstalt für Wiederaufbau χορήγησε δάνειο ύψους 900 000 DEM προερχόμενο από το ταμείο μετοχικού κεφαλαίου του ανατολικού τμήματος, καθεστώς ενισχύσεων που εγκρίθηκε από την Επιτροπή⁽¹⁷⁾. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή δεν διέθετε επαρκείς πληροφορίες για να εξακριβώσει εάν το δάνειο αυτό ενέπιπτε πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του αντίστοιχου καθεστώτος ενισχύσεων, κάλεσε τη Γερμανία να της χορηγήσει πληροφορίες.
- (57) Το καθεστώς αυτό προβλέπει δάνεια που αποσκοπούν στην ενίσχυση των ιδίων πόρων επιχειρήσεων στα νέα ομόσπονδα κράτη. Στην περίπτωση προβληματικών επιχειρήσεων, θα πρέπει να πληρούνται οι κατευθυντήριες γραμμές του 1994.

- (58) Το δάνειο χορηγήθηκε σε ένα εταίρο της επιχείρησης το Δεκέμβριο του 1997. Διατέθηκε ποσό 315 000 DEM για την απόκτηση συμπληρωματικών εταιρικών μεριδίων, ενώ το υπόλοιπο ύψους 585 000 DEM διατέθηκε στην επιχείρηση ως κεφάλαιο.

- (59) Δεδομένου ότι η επιχείρηση αντιμετώπιζε δυσχέρειες όταν χορηγήθηκε η ενίσχυση, θα πρέπει να πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές του 1994. Όπως θα δούμε στη συνέχεια, οι όροι αυτοί πληρούνται. Εξάλλου, δεδομένου ότι το δάνειο πληροί τους άλλους όρους που προβλέπονται στο καθεστώς ενισχύσεων, εμπίπτει πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του οποίου υποτιθεται ότι είχε χορηγηθεί και,

⁽¹⁵⁾ N 519/95, SG (95) D/11491 της 14.9.1995.

⁽¹⁶⁾ Βλέπε την υποσημείωση 14.

⁽¹⁷⁾ N 646/A/95, SG (95) D/12827 της 18.10.1995.

συνεπώς, συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση η οποία δεν χρειάζεται να εξετασθεί εκ νέου στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας. Αντίθετα, θα ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της αναλογικότητας της ενίσχυσης.

5.2.3. Επενδυτικές ενισχύσεις

- (60) Η επιχείρηση έλαβε επενδυτικές ενισχύσεις με τη μορφή επιδοτήσεων ύψους 557 000 DEM στο πλαίσιο του 26ου προγράμματος πλαισίου κοινού ενδιαφέροντος για τη βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης, καθεστώς ενισχύσεων που είχε εγκριθεί από την Επιτροπή ⁽¹⁸⁾. Οι επιδοτήσεις αυτές είναι σύμφωνες με τους όρους που καθορίζονται στο καθεστώς ενισχύσεων και, συνεπώς, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος αυτού. Κατά συνέπεια, πρόκειται και στην περίπτωση αυτή για υφιστάμενες ενισχύσεις οι οποίες δεν χρειάζεται να επανεξετασθούν, αλλά οι οποίες θα ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό της αναλογικότητας της ενίσχυσης.

5.2.4. Εγγύηση καλής εκτέλεσης ύψους 80 % που χορηγήθηκε από την Thüringer Aufbaubank

- (61) Η Thüringer Aufbaubank χορήγησε, βάσει καθεστώτος ενισχύσεων που εγκρίθηκε από την Επιτροπή ⁽¹⁹⁾ μία εγγύηση καλής εκτέλεσης ύψους 80 % για εγγυητικό κονδύλιο ύψους 4 000 000 DEM. Το εν λόγω καθεστώς προβλέπει ότι, για τις εγγυήσεις που χορηγούνται σε προβληματική επιχείρηση, πρέπει να πληρούνται οι όροι των κατευθυντηρίων γραμμών του 1994. Όπως θα διαπιστώσουμε στη συνέχεια, οι όροι αυτοί πληρούνται. Δεδομένου ότι πληρούνται και οι άλλοι όροι του καθεστώτος ενισχύσεων, η εγγύηση εμπίπτει όντως στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεων που προαναφέρθηκε βάσει του οποίου υποτίθεται ότι είχε χορηγηθεί και, συνεπώς, συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση που δεν χρειάζεται να επανεξετασθεί στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας. Αντίθετα, θα ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό της αναλογικότητας της ενίσχυσης.

5.2.5. Δάνειο προερχόμενο από το ταμείο εξυγίανσης της Θουριγγίας

- (62) Τον Απρίλιο του 1998, χορηγήθηκαν στην επιχείρηση δύο δάνεια ύψους 1 615 000 DEM ακαθάριστο (1 575 000 DEM καθαρό) και 351 000 DEM αντίστοιχα από το ταμείο εξυγίανσης της Θουριγγίας, καθεστώς ενισχύσεων σε προβληματικές επιχειρήσεις που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή ⁽²⁰⁾.

- (63) Αυτό το καθεστώς ενισχύσεων προβλέπει μέτρα για την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες. Οι όροι αυτοί αλληλοεπικαλύπτονται με εκείνους που προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές του 1994. Δεδομένου ότι η Επιτροπή αμφέβαλε κατά πόσον πληρούντο οι όροι αυτοί, κίνησε επίσημη διαδικασία εξέτασης.

- (64) Το πρώτο δάνειο που προερχόταν από το ταμείο εξυγίανσης ανέρχεται σε 1 615 000 DEM ακαθάριστο, πράγμα που αντιστοιχεί σε ποσό 1 575 000 DEM καθαρό μετά την αφαίρεση 40 000 DEM για τα έξοδα του φακέλου. Ποσό ύψους 578 000 DEM διατέθηκε για την ενίσχυση της ρευστότητας και ποσό 997 000 DEM επενδύθηκε σε μηχανήματα και εξοπλισμό.

- (65) Το δεύτερο δάνειο από το ταμείο εξυγίανσης ανέρχεται σε 315 000 DEM. Η επιχείρηση έθεσε το ποσό αυτό στη διάθεση δύο ιδιωτών για την απόκτηση μετοχικών μεριδίων μέσω μιας πράξης εξαγοράς από τα διευθυντικά στελέχη, η οποία αποτελεί μέρος της οικονομικής αναδιάρθρωσης της επιχείρησης και αποσκοπεί στην ενίσχυση του κεφαλαίου της.

- (66) Δεδομένου ότι τα δύο δάνεια εμπίπτουν πράγματι στο πεδίο εφαρμογής του καθεστώτος ενισχύσεων βάσει του οποίου υποτίθεται ότι είχαν χορηγηθεί, πρέπει να πληρούν τους όρους των κατευθυντηρίων γραμμών του 1994.

5.3. Συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1994

- (67) Λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, οι ενισχύσεις χορηγήθηκαν πριν από τις 30 Απριλίου 2000, εφαρμόζονται ⁽²¹⁾ οι κατευθυντήριες γραμμές του 1994 ⁽²²⁾.

Αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας

- (68) Απαραίτητη προϋπόθεση για τη χορήγηση μιας ενίσχυσης αναδιάρθρωσης είναι η ύπαρξη ενός ρεαλιστικού, συνεκτικού και εκτεταμένου προγράμματος αναδιάρθρωσης που αποσκοπεί στην αποκατάσταση εντός εύλογης προθεσμίας, της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της επιχείρησης με βάση ρεαλιστικές υποθέσεις.

⁽¹⁸⁾ 26ο πρόγραμμα πλαισίου κοινού ενδιαφέροντος «Βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης». Τα μέτρα που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του νόμου αυτού θεωρούνται ως επενδυτικές περιφερειακές ενισχύσεις σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή βάσει της παρέκκλισης που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ [N 123/97, SG (97) D/7104 της 18.8.1997].

⁽¹⁹⁾ Κανόνες σχετικά με τις εγγυήσεις της Thüringer Aufbaubank [N 117/96, SG (96) D/11696 της 27.12.1996].

⁽²⁰⁾ Ταμείο εξυγίανσης της Θουριγγίας για τις προβληματικές επιχειρήσεις [NN 74/95, SG (96) D/1946 της 6.2.1996].

⁽²¹⁾ Το σημείο 7.5 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων του 1999 προβλέπει ότι η Επιτροπή θα εξετάζει το συμβιβασμό με την κοινή αγορά οποιασδήποτε ενίσχυσης προορίζεται για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση και η οποία χορηγείται χωρίς την έγκριση της Επιτροπής, με βάση τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές τη χρονική στιγμή που χορηγείται η ενίσχυση (EE C 288 της 9.10.1999).

⁽²²⁾ Βλέπε την υποσημείωση 14.

- (69) Η Γερμανία παρουσίασε δύο προγράμματα αναδιάρθρωσης, ένα το Μάιο του 1997 και το άλλο το Μάρτιο του 1998. Όπως διαπιστώσαμε στην παράγραφο 2.3.1, τα δύο αυτά προγράμματα λαμβανόμενα από κοινού συνιστούν ένα συνεκτικό πρόγραμμα αναδιάρθρωσης το οποίο επιτρέπει την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης. Η αναδιάρθρωση επρόκειτο να διαρκέσει δύο έτη, προθεσμία που θεωρείται εύλογη.
- (70) Τα πλέον πρόσφατα στοιχεία επιβεβαιώνουν την εκτίμηση αυτή:

(σε DEM)

	1998	1999	2000 (*)
Κύκλος εργασιών	26 664 000	29 974 000	29 467 000
Κέρδος	331 000	1 444 000	269 000

(*) Προσωρινά στοιχεία.

- (71) Παρόλο που η σημαντική αύξηση του κέρδους το 1999 οφείλεται κυρίως σε εξαιρετικά μεγάλες εισπράξεις, η εξέταση των στοιχείων που κοινοποιήθηκαν από τις γερμανικές αρχές δείχνει ότι η SHB κατόρθωσε να μειώσει σημαντικά τις ζημιές της και να επιλύσει τα προβλήματα που αντιμετώπιζε. Τα στοιχεία δείχνουν μια σταθερή θετική εξέλιξη. Ο προσωρινός κύκλος εργασιών για το 2000 προσεγγίζει τον κύκλο εργασιών των 30 040 000 DEM που είχε προβλεφθεί στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης.
- (72) Λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη αυτή καθώς και τις ποιοτικές πτυχές της αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ικανοποιείται ο όρος σχετικά με την αποκατάσταση της βιωσιμότητας.
- Πρόληψη αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού
- (73) Ένας άλλος όρος που προβλέπεται για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης είναι να προβλέπονται μέτρα για να μετριάζονται στο μέτρο του δυνατού οι δυσμενείς επιπτώσεις για τους ανταγωνιστές. Σε διαφορετική περίπτωση, η ενίσχυση αντιβαίνει στο κοινό συμφέρον και δεν μπορεί να εφαρμοσθεί η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.
- (74) Όταν μια αντικειμενική αξιολόγηση της προσφοράς και της ζήτησης δείχνει ότι υπάρχει διαρθρωτική υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα σε μια σχετική αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία ο αποδέκτης της ενίσχυσης ασκεί τις δραστηριότητές του, το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης πρέπει να συμβάλει, σε αναλογία με τη λαμβανόμενη ενίσχυση, στην αναδιάρθρωση του τομέα που εξυπηρετεί την αγορά αυτή, με μια μη αναστρέψιμη μείωση ή κατάργηση της παραγωγικής ικανότητας.
- (75) Για να εξετασθούν οι επιπτώσεις της διατήρησης της SHB στην αγορά και οι συνέπειες για τους ανταγωνιστές της,

πρέπει να εξετασθούν ο όγκος της παραγωγής της επιχείρησης, το γεγονός ότι η ενίσχυση χορηγείται σε ενισχυόμενη περιφέρεια σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ καθώς και το γεγονός ότι η αποδέκτρια επιχείρηση αποτελεί ΜΜΕ.

- (76) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει η Επιτροπή, το τμήμα της αγοράς που αφορά τους ειδικούς γερανούς στο οποίο η SHB ασκεί τις δραστηριότητές της, δεν χαρακτηρίζεται από υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα. Εξάλλου, η SHB δεν αυξάνει την παραγωγική της ικανότητα.
- (77) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που κοινοποιήθηκαν από τη Γερμανία, η επιχείρηση κατέχει μερίδιο 2 % της συνολικής παραγωγής ειδικών γερανών στην ευρωπαϊκή αγορά.
- (78) Λαμβάνοντας υπόψη ότι η SHB έχει την έδρα της σε ενισχυόμενη περιφέρεια βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ και ότι η παραγωγή της είναι περιορισμένη, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν προκαλείται αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού και δεν τίθενται σε μειονεκτική θέση οι ανταγωνιστές.
- Η αναλογικότητα της ενίσχυσης σε σχέση με το κόστος και τα οφέλη της αναδιάρθρωσης
- (79) Το ποσό και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό που απαιτείται για να καταστεί δυνατή η αναδιάρθρωση και πρέπει να σχετίζονται με τα προβλεπόμενα οφέλη από κοινοτική άποψη. Για τους λόγους αυτούς, οι επενδυτές πρέπει να συμβάλουν στο σχέδιο αναδιάρθρωσης με δικούς τους πόρους. Εξάλλου, η ενίσχυση δεν θα πρέπει να χορηγείται με μορφή τέτοια που να οδηγεί στη δημιουργία υπερβολικών ρευστών διαθεσίμων τα οποία η εταιρεία θα μπορούσε να διαθέσει για επιθετικές δραστηριότητες που θα ήταν πιθανόν να προκαλέσουν στρεβλώσεις στην αγορά και που δεν συνδέονται με τη διαδικασία της αναδιάρθρωσης.
- (80) Το συνολικό κόστος αναδιάρθρωσης της SHB ανέρχεται σε 7 827 000 DEM.
- (81) Οι επενδυτές συμβάλλουν άμεσα με ποσό ύψους 216 000 DEM, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως η συμμετοχή ιδιώτη επενδυτή.
- (82) Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι τα δάνεια που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος ενίσχυσης των ιδίων πόρων πρέπει να θεωρηθούν ως συμμετοχή του ιδιώτη επενδυτή. Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι, ακόμα και αν χορηγήθηκαν από ιδιωτική τράπεζα, τα δάνεια αυτά αναχρηματοδοτούνται από δημόσια τράπεζα (Deutsche Ausgleichsbank) βάσει ενός εγκριθέντος καθεστώτος ενισχύσεων. Το καθεστώς αυτό προβλέπει δάνεια χαμηλού επιτοκίου για την εξαγορά μεριδίων της εταιρείας από ιδιώτες. Οι κρατικές ενισχύσεις χορηγούνται με τη μορφή επιδότησης επιτοκίου.

- (83) Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1994, αναμένεται από τους αποδέκτες της ενίσχυσης να συμμετέχουν σε σημαντικό βαθμό στο πρόγραμμα αναδιάρθρωσης χρησιμοποιώντας ίδιους πόρους ή εξωτερικές εμπορικές πηγές χρηματοδότησης.
- (84) Τα δύο δάνεια ύψους 160 000 και 68 000 DEM αντίστοιχα χορηγήθηκαν τον Ιανουάριο του 1998 για μία περίοδο είκοσι ετών και πρέπει να εξοφληθούν από το 2008 έως το 2017 με ίσες δόσεις. Το επιτόκιο είναι 7 %. Πάντως, δεδομένου ένα μέρος του επιτοκίου καταβάλλεται από την Deutsche Ausgleichsbank βάσει του ειδικού ταμείου ανασυγκρότησης, το επιτόκιο μειώνεται για τους επενδυτές ως εξής: 0 % το 1998 και το 1999, 3 % το 2000, 4 % το 2001 και 5 % από το 2002 έως το 2017. Ο κίνδυνος αναλαμβάνεται από ιδιωτική τράπεζα.
- (85) Δεδομένου ότι το επιτόκιο επιδοτείται από το κράτος, δεν μπορεί να γίνει λόγος για συνθήκες της αγοράς. Κατά το χρόνο χορήγησης του δανείου, το επιτόκιο αναφοράς ανερχόταν σε 5,94 %. Δεδομένου ότι η επιχείρηση αντιμετώπιζε δυσχέρειες, η Επιτροπή θεωρεί ότι με βάση τις συνθήκες της αγοράς, καμία τράπεζα δεν θα είχε χορηγήσει δάνειο του ίδιου ποσού με αυτό το επιτόκιο, αλλά θα είχε ζητήσει προσαύξηση λόγω του αυξημένου κινδύνου. Συνεπώς, το επιτόκιο με το οποίο τα δάνεια χορηγήθηκαν στους επενδυτές είναι αισθητά χαμηλότερο από το επιτόκιο που θα έπρεπε να καταβάλουν για δάνεια που χορηγούνται με βάση τις συνθήκες της αγοράς. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή θεωρεί ότι τα δύο αυτά δάνεια δεν μπορούν να θεωρηθούν ως χρηματοδότηση από εξωτερικές πηγές και συνεπώς δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη για τον υπολογισμό της συμμετοχής του ιδιώτη επενδυτή.
- (86) Εξάλλου, η Γερμανία θεωρεί ότι το δάνειο ύψους 900 000 DEM από το ταμείο μετοχικού κεφαλαίου του ανατολικού τμήματος, καθεστώς ενισχύσεων που έχει ήδη εγκριθεί, πρέπει να θεωρηθεί ως συμμετοχή του ιδιώτη επενδυτή. Πράγματι το δάνειο αυτό χορηγείται από ιδιωτική τράπεζα, αλλά θα αναχρηματοδοτηθεί από δημόσια τράπεζα, την Kreditanstalt für Wiederaufbau. Χορηγήθηκε το Δεκέμβριο του 1997 για περίοδο έξι ετών με επιτόκιο 6,65 % και πρέπει να εξοφληθεί το 2007 με μία μόνο δόση. Το σύμβολο προβλέπει ότι η ιδιωτική τράπεζα ευθύνεται για το 50 % του δανείου, ήτοι 450.000 DEM. Ο δανειολήπτης χορήγησε τις ακόλουθες εγγυήσεις: προσωπική εγγύηση, μεταφορά των δικαιωμάτων που συνδέονται με τα εταιρικά του μερίδια και κατάθεση ύψους 450 000 DEM σε ιδιωτική τράπεζα.
- (87) Το μέρος του δανείου για το οποίο ευθύνεται η ιδιωτική τράπεζα εξασφαλίζεται με ποσό ύψους 450 000 DEM που έχει κατατεθεί στην τράπεζα αυτή. Δεδομένου ότι το επιτόκιο αναφοράς κατά το χρόνο χορήγησης του δανείου ήταν 5,54 %, το δάνειο χορηγήθηκε με επιτόκιο υψηλότερο από το επιτόκιο αναφοράς. Παρόλο που η επιχείρηση ήταν προβληματική, είναι δυνατόν να μην επιβληθεί προσαύξηση για το μεγαλύτερο κίνδυνο, επειδή η ιδιωτική τράπεζα δεν εκτιμάται σε κανένα πρόσθετο κίνδυνο λόγω των εγγυήσεων που έχουν χορηγηθεί. Κατά συνέπεια, αυτό το μέρος του δανείου ύψους 450 000 DEM μπορεί να θεωρηθεί ως χρηματοδότηση που έχει πραγματοποιηθεί με τις συνθήκες της αγοράς και θα ληφθεί υπόψη με τον υπολογισμό της συμμετοχής του ιδιώτη επενδυτή.
- (88) Μια ιδιωτική τράπεζα έδωσε στη διάθεση της επιχείρησης ένα εγγυητικό κονδύλιο ύψους 4 000 000 DEM, που καλύπτεται σε ποσοστό 80 % από εγγύηση καλής εκτέλεσης του κράτους. Η τράπεζα αναλαμβάνει τον κίνδυνο για το υπόλοιπο 20 %. Για να καλυφθεί αυτό το εγγυητικό κονδύλιο, η επιχείρηση προτείνει ένα ενέγγυο δάνειο χαμηλότερης κατηγορίας ύψους 4 000 000 DEM. Το υπόλοιπο 20 % του εγγυητικού κονδυλίου που δεν καλύπτεται, ήτοι 8 000 000 DEM, μπορεί να θεωρηθεί ότι χρηματοδοτείται με βάση τις συνθήκες της αγοράς και θα ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της συνεισφοράς του ιδιώτη επενδυτή.
- (89) Συνεπώς, η συνολική συνεισφορά του ιδιώτη επενδυτή ανέρχεται σε 1 466 000 DEM, 18,7 % του συνολικού κόστους της αναδιάρθρωσης που φθάνει σε 7 827 000 DEM. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η επιχείρηση είναι ΜΜΕ καθώς και τα προβλήματα χρηματοδότησης που αντιμετωπίζουν συχνά οι ΜΜΕ, η συνεισφορά του επενδυτή στην αναδιάρθρωση μπορεί να θεωρηθεί σημαντική σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του 1994.
- Πλήρης εφαρμογή του προγράμματος αναδιάρθρωσης
- (90) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης πρέπει να τεθεί πλήρως σε εφαρμογή. Ζητά από τη Γερμανία να της παρουσιάσει ετήσιες εκθέσεις καθόλη τη διάρκεια της αναδιάρθρωσης.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- (91) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας έδωσε σε εφαρμογή μέτρα ενίσχυσης ύψους 1 966 000 DEM κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ. Παρόλο που τα μέτρα αυτά είναι παράνομα, πληρούν τα κριτήρια που καθορίστηκαν στις κατευθυντήριες γραμμές του 1994 και, συνεπώς, είναι συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση ύψους 1 966 000 DEM που χορήγησε η Γερμανία υπέρ της εταιρείας Saalfelder Hebezeugbau GmbH συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 2

Βρυξέλλες, 18 Ιουλίου 2001.

Η Γερμανία καλείται να παρουσιάσει έως το τέλος του 2001 ετήσιες εκθέσεις για τα έτη 1998 έως 2000.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 20ής Δεκεμβρίου 2001

σχετικά με το καθεστώς κρατικών ενισχύσεων που έδωσε το 1993 σε εφαρμογή η Ισπανία υπέρ ορισμένων νεοσύστατων επιχειρήσεων στη Βισκάγια (Ισπανία)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2001) 4478]

(Το κείμενο στην ισπανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/86/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 63 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα ⁽¹⁾ και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Σε συνέχεια καταγγελίας που υπέβαλαν ορισμένοι φορείς της παραμεθόριας Αυτόνομης Κοινότητας της Λα Ριόχα κατά των φορολογικών μέτρων επείγοντος και μεταβατικού χαρακτήρα που θέσπισαν το 1993 τα τρία βασικά περιφερειακά συμβούλια, η Επιτροπή έλαβε γνώση σχετικά με την ύπαρξη φορολογικών ενισχύσεων στη Βισκάγια με τη μορφή απαλλαγής του φόρου εταιρειών για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Η Επιτροπή έλαβε ακόμη μία καταγγελία εκ μέρους ανταγωνίστριας επιχείρησης κατά της δεκαετούς απαλλαγής του φόρου εταιρειών (φορολογικό μέτρο πανομοιότυπο με εκείνο που εφαρμόζεται στη Βισκάγια) την οποία απολάμβανε η επιχείρηση Depósitos Tubos Reunidos Lentz TR Lentz, SA (στο εξής, «Detursa») με έδρα το Lantarón (Άλαβα).

(2) Με επιστολή της 28ης Νοεμβρίου 2000 [SG(2000) D/108806], η Επιτροπή ενημέρωσε την Ισπανία για την απόφασή της να κινηθεί τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ έναντι της ενίσχυσης αυτής.

(3) Με επιστολή της επίσημης αντιπροσωπείας τους της 14ης Δεκεμβρίου 2000, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 19 Δεκεμ-

βρίου 2000, οι ισπανικές αρχές ζήτησαν παράταση της ορισθείσας προθεσμίας για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Με επιστολή της επίσημης αντιπροσωπείας τους της 5ης Φεβρουαρίου 2001, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 8 Φεβρουαρίου 2001, οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους (τις οποίες κατήρτισε το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια) στο πλαίσιο της παραπάνω διαδικασίας.

(4) Η απόφαση της Επιτροπής να κινηθεί τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽²⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση εντός μηνός από την ημερομηνία της δημοσίευσης.

(5) Η Επιτροπή έλαβε σχετικές παρατηρήσεις εκ μέρους της κυβέρνησης της Λα Ριόχα, την 1η Μαρτίου 2001 της βασικής επιχειρηματικής συνομοσπονδίας (Confederación Empresarial Vasca — Euskal Entrepresarien Konfederakuntza) (στο εξής, «Confebask») στις 2 Μαρτίου 2001 της γενικής ένωσης εργαζομένων της Λα Ριόχα (Unión General de Trabajadores de Λα Ριόχα), στις 2 Μαρτίου 2001, και εκ μέρους των γενικών συμβουλίων της Βισκάγια. Με την επιστολή (D/52703) της 2ας Ιουλίου 2001, η Επιτροπή διαβίβασε τις εν λόγω παρατηρήσεις στην Ισπανία παρέχοντάς της τη δυνατότητα να τις σχολιάσει. Με επιστολή της επίσημης αντιπροσωπείας τους της 26ης Ιουλίου 2001, οι ισπανικές αρχές ζήτησαν παράταση της ορισθείσας προθεσμίας για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους. Με επιστολή της επίσημης αντιπροσωπείας τους της 17ης Σεπτεμβρίου 2001, οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους (τις οποίες κατήρτισε το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια) στο πλαίσιο της παραπάνω διαδικασίας.

2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(6) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το εν λόγω καθεστώς φορολογικών ενισχύσεων θεσπίστηκε με το άρθρο 14 του περιφερει-

⁽¹⁾ ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 38.

⁽²⁾ Βλέπε την υποσημείωση 1.1.

ακού νόμου 5/1993 της 24ης Ιουνίου 1993, σχετικά με επείγοντα φορολογικά μέτρα για τη στήριξη των επενδύσεων και την προώθηση της οικονομικής δραστηριότητας ⁽³⁾. Το κείμενο του εν λόγω άρθρου αναφέρει τα ακόλουθα ⁽⁴⁾:

«1. Οι εταιρείες που δημιουργούνται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος περιφερειακού νόμου έως την 31η Δεκεμβρίου 1994 απαλλάσσονται από το φόρο εταιρειών επί διάστημα δέκα φορολογικών ετών τα οποία αρχίζουν να υπολογίζονται από το έτος ίδρυσής τους, του έτους αυτού περιλαμβανομένου, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην επόμενη παράγραφο.

2. Για να τύχουν της απαλλαγής που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο απαιτείται:

α) Να έχουν συσταθεί με ελάχιστο κεφάλαιο 20 εκατομμυρίων ισπανικών πεσετών (ESP), πλήρως εκταμειυθέν.

[...]

στ) Μεταξύ της ημερομηνίας σύστασης της επιχείρησης και της 31ης Δεκεμβρίου 1995 πρέπει να επενδύσουν ελάχιστο ποσό ύψους 80 εκατομμυρίων ESP σε πάγια υλικά στοιχεία του ενεργητικού, από τα οποία όλα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη δραστηριότητα αυτή και δεν πρέπει να εκμισθωθούν ή να μεταβιβαστούν προς χρήση τρίτων.

ζ) Να δημιουργήσουν τουλάχιστον δέκα νέες θέσεις εργασίας εντός των έξι μηνών που έπονται της σύστασής τους και να διατηρήσουν στον ίδιο αριθμό τον ετήσιο μέσο όρο του προσωπικού κατά την περίοδο της απαλλαγής.

[...]

θ) Να διαθέτουν επιχειρηματικό σχέδιο που να καλύπτει τουλάχιστον πενταετή περίοδο. [...].

[...]

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν συμβιβάζονται με οποιοδήποτε άλλο φορολογικό πλεονέκτημα.

7. Το καθεστώς μεταβατικής απαλλαγής ζητείται με αίτηση που υποβάλλεται στη φορολογική αρχή η οποία, αφού διαπιστώσει ότι πληρούνται οι αρχικές προϋποθέσεις, κοινοποιεί στην αιτούσα εταιρεία την προσωρινή της έγκριση, κατά περίπτωση, η οποία εγκρίνεται με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου της Βισκάγια.»

(7) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι σύμφωνα με την εισαγωγή του εν λόγω περιφερειακού νόμου, στόχος της εξεταζόμενης ενίσχυσης συνίστατο στην προώθηση της οικονομικής δραστηριότητας μέσω της παροχής κινήτρων στις επιχειρήσεις για την ανάληψη πρωτοβουλιών και την πραγματοποίηση επενδύσεων.

(8) Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι στόχος των εξεταζόμενων φορολογικών ενισχύσεων είναι η θετική φορολογητέα βάση του φόρου εταιρειών που προκύπτει από την άσκηση των οικονομικών δραστηριοτήτων, μείον την αντιστάθμιση των αρνητικών βάσεων των προηγούμενων οικονομικών ετών. Στην παρούσα περίπτωση, δικαιούχοι είναι οι επιχειρήσεις που αφενός έχουν ξεκινήσει την εμπορική τους δραστηριότητα μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των προαναφερθέντων περιφερειακών νόμων, και αφετέρου έχουν επενδύσει σε πάγια υλικά στοιχεία τουλάχιστον 80 εκατομμύρια ESP (480 810 ευρώ) και έχουν δημιουργήσει τουλάχιστον δέκα νέες θέσεις απασχόλησης. Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι δικαιούχοι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν μια επιχειρηματική στρατηγική που να καλύπτει ελάχιστη περίοδο πέντε ετών και να έχουν ξεκινήσει τις δραστηριότητές τους με ελάχιστο καταβεβλημένο κεφάλαιο ύψους 20 εκατομμυρίων ESP (120 202 ευρώ).

(9) Η Επιτροπή τονίζει ότι η ενίσχυση συνίσταται σε απαλλαγή του φόρου εταιρειών επί διάστημα δέκα φορολογικών ετών που αρχίζουν να υπολογίζονται από το έτος σύστασής τους.

(10) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η εξεταζόμενη φορολογική ενίσχυση δεν απευθύνεται σε επιχειρήσεις που πραγματοποιούν συγκεκριμένες δραστηριότητες ή που ανήκουν σε συγκεκριμένους τομείς, αφού οποιαδήποτε δραστηριότητα ή τομέας μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμοι για ενίσχυση. Ούτε απευθύνεται σε συγκεκριμένες κατηγορίες επιχειρήσεων, π.χ. ΜΜΕ, δεδομένου ότι οποιαδήποτε επιχείρηση μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη, εφόσον πληροί τα προαναφερθέντα κριτήρια.

(11) Όσον αφορά το συνδυασμό με άλλες ενισχύσεις, διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω φορολογικές ενισχύσεις δεν μπορούν να συνδυαστούν με άλλα φορολογικά πλεονεκτήματα που ενδέχεται να χορηγηθούν για την ελάχιστη επένδυση ή για την ελάχιστη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Δεν αποκλείεται, ωστόσο, ο συνδυασμός της ενίσχυσης με άλλες ενισχύσεις μη φορολογικού χαρακτήρα, περιλαμβανομένων επιχορηγήσεων, επιδοτούμενων δανείων, εγγυήσεων, εξαγορών μετοχικού κεφαλαίου κ.λπ., που σχετίζονται με τις ίδιες επενδύσεις. Ούτε αποκλείεται ο ενδεχόμενος συνδυασμός τους με άλλες φορολογικές ενισχύσεις το γενεσιουργό αίτιο των οποίων, δηλαδή η συνθήκη που οδηγεί στη χορήγηση κάθε πλεονεκτήματος, είναι διαφορετικό. Τούτο ισχύει για παράδειγμα για τις φορολογικές ενισχύσεις που λαμβάνουν τη μορφή έκπτωσης φόρου ⁽⁵⁾.

(12) Στην απόφασή της για την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή τόνισε ότι για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων δεν λαμβάνεται υπόψη ο φορολογικός χαρακτήρας των εξεταζόμενων μέτρων, δεδομένου ότι το άρθρο 87 εφαρμόζεται σε μέτρα ενίσχυσης «υπό οποιαδήποτε μορφή». Η Επιτροπή τονίζει,

⁽³⁾ Επίσημη εφημερίδα της Βισκάγια αριθ. 154 της 7.7.1993.

⁽⁴⁾ Αναφέρονται μόνο τα μέρη που είναι σχετικά με την αξιολόγηση της ενίσχυσης.

⁽⁵⁾ Βλέπε σχετικά την απόφαση 1999/718/EK της Επιτροπής, της 24ης Φεβρουαρίου 1999, όσον αφορά την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ισπανία υπέρ της Daewo Electronics Manufacturing España SA (Demesa) (EE L 292 της 13.11.1999, σ. 1).

- ωστόσο, ότι για να θεωρηθούν ενισχύσεις τα μέτρα πρέπει να πληρούν και τα τέσσερα κριτήρια του άρθρου 87 τα οποία παρουσιάζονται παρακάτω.
- (13) Πρώτον, η Επιτροπή παρατηρεί, στην παρούσα φάση, ότι η αναφερθείσα απαλλαγή του φόρου εταιρειών παρέχει στους δικαιούχους πλεονέκτημα το οποίο μειώνει τις επιβαρύνσεις που φυσιολογικά βαρύνουν τον προϋπολογισμό τους.
- (14) Δεύτερον, η Επιτροπή εκτιμά, στην παρούσα φάση, ότι η έκπτωση φόρου συνεπάγεται απόλυτη φορολογικών εσόδων και κατά συνέπεια αντιστοιχεί σε κατανάλωση κρατικών πόρων υπό μορφή φορολογικών δαπανών.
- (15) Τρίτον, η Επιτροπή, έκρινε, κατά το παρόν στάδιο, ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών επηρεάζει τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Δεδομένου ότι οι δικαιούχοι ασκούν οικονομικές δραστηριότητες οι οποίες ενδεχομένως συνεπάγονται συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, η ενίσχυση ενδυναμώνει τη θέση των δικαιούχων επιχειρήσεων σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Συνεπώς θίγεται το εμπόριο. Επιπλέον, η αύξηση του καθαρού κέρδους των δικαιούχων επιχειρήσεων (κέρδος μετά την επιβολή του φόρου) βελτιώνει την κερδοφορία τους. Έτσι, βρίσκονται σε πλεονεκτικότερη θέση για να ασκήσουν ανταγωνισμό στις επιχειρήσεις που αποκλείονται από το πλεονέκτημα των ενισχύσεων.
- (16) Τέλος, η Επιτροπή εκτιμά, κατά το παρόν στάδιο, ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών έχει ειδικό ή επιλεκτικό χαρακτήρα κατά την έννοια ότι ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις. Πράγματι, οι όροι χορήγησης της ενίσχυσης αποκλείουν ρητά κάθε επιχείρηση που δημιουργήθηκε πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προαναφερθέντος περιφερειακού νόμου (μέσα του 1993), που δημιουργεί λιγότερες από δέκα θέσεις απασχόλησης, που πραγματοποιεί επενδύσεις χαμηλότερες των 80 εκατομμυρίων ESP (480 810 ευρώ) και που το καταβεβλημένο κεφάλαιό της δεν υπερβαίνει τα 20 εκατομμύρια ESP (120 202 ευρώ). Επίσης, η Επιτροπή έκρινε προσωρινά ότι η εν λόγω φορολογική ενίσχυση δεν δικαιολογείται από τη φύση ή την οικονομία του συστήματος.
- (17) Εν κατακλείδι, η Επιτροπή έκρινε, κατά το παρόν στάδιο, ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, διότι πληροί όλα τα σχετικά κριτήρια: παράγει συγκριτικό πλεονέκτημα, χορηγείται από το κράτος με κρατικούς πόρους, επηρεάζει τις ενδοκοινοτικές εμπορικές συναλλαγές και νοθεύει τον ανταγωνισμό ευνοώντας ορισμένες μόνο επιχειρήσεις.
- (18) Λαμβάνοντας υπόψη ότι το μέγιστο ποσό των εξεταζόμενων φορολογικών ενισχύσεων δεν υπόκειται συγκεκριμένα στον όρο να τηρεί το μέγιστο όριο που προβλέπεται στους κανόνες ήσσονος σημασίας (de minimis) ⁽⁶⁾, η Επιτροπή έκρινε, στην παρούσα φάση, ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ⁽⁷⁾.
- (19) Η Επιτροπή ανέφερε, κατά το παρόν στάδιο, ότι οι κρατικές ενισχύσεις που δεν διέπονται από τον κανόνα de minimis υπόκεινται στην υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης η οποία θεσπίζεται στο άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Οι ισπανικές αρχές δεν τήρησαν, ωστόσο, την εν λόγω υποχρέωση. Προς τούτο η Επιτροπή έκρινε προσωρινά ότι οι ενισχύσεις αυτές μπορούν να θεωρηθούν παράνομες.
- (20) Η Επιτροπή επεσήμανε επίσης, στην παρούσα φάση, ότι, παρότι οι εν λόγω ενισχύσεις χορηγήθηκαν με την προϋπόθεση πραγματοποίησης ελάχιστων επενδύσεων και δημιουργίας ελάχιστου αριθμού θέσεων απασχόλησης, οι φορολογικές ρυθμίσεις δεν εγγυώνται την τήρηση της κοινοτικής νομοθεσίας περί περιφερειακών ενισχύσεων. Προς τούτο η Επιτροπή έκρινε ότι στο παρόν στάδιο οι ενισχύσεις δεν συγκαταλέγονται στις επενδυτικές ενισχύσεις ούτε στις ενισχύσεις για την απασχόληση.
- (21) Αντιθέτως, η Επιτροπή έκρινε, κατά το παρόν στάδιο, ότι οι εν λόγω φορολογικές ενισχύσεις έχουν τα χαρακτηριστικά των ενισχύσεων λειτουργίας. Στόχος τους είναι να ανακουφίσουν τις επιχειρήσεις από τις δαπάνες που θα έπρεπε υπό φυσιολογικές συνθήκες να επωμίζονται κατά την τρέχουσα διαχείριση ή τις συνήθεις δραστηριότητές τους.
- (22) Η Επιτροπή υπενθύμισε ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις λειτουργίας κατ' αρχήν απαγορεύονται. Μπορούν, ωστόσο, να χορηγηθούν κατ' εξαίρεση, στις περιφέρειες που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Τούτο όμως δεν ισχύει για τις επίμαχες ενισχύσεις. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έκρινε, προσωρινά ότι υπάρχουν αμφιβολίες κατά πόσον οι φορολογικές ενισχύσεις συμβιβάζονται με τους κανόνες για τις περιφερειακές ενισχύσεις.
- (23) Η μείωση της φορολογητέας βάσης, η οποία δεν περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο τομέα, μπορεί να χορηγηθεί σε επιχειρήσεις που υπόκεινται σε τομεακούς κοινοτικούς κανόνες. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, κατά το παρόν στάδιο, εξέφρασε τις αμφιβολίες της σχετικά με το συμβίβασιμο της ενίσχυσης όταν ο δικαιούχος ανήκει σε τομέα που υπόκειται σε ειδικούς κοινοτικούς κανόνες.

⁽⁶⁾ Βλέπε το σημείο 3.2 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ (ΕΕ C 213 της 19.8.1992, σ. 2) και την ανακοίνωση της Επιτροπής για τους κανόνες de minimis για τις κρατικές ενισχύσεις (ΕΕ C 68 της 6.3.1996, σ. 9) καθώς και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις de minimis (ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 30).

⁽⁷⁾ Βλέπε το σημείο 3.2 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ, (βλέπε την υποσημείωση 6), καθώς και την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον κανόνα ήσσονος σημασίας (de minimis) για τις κρατικές ενισχύσεις (βλέπε την υποσημείωση 6).

(24) Τέλος, η Επιτροπή εκφράζει προς το παρόν αμφιβολίες σχετικά με το συμβιβασίμο των φορολογικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά βάσει των παρεκκλίσεων του άρθρου 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης. Οι εν λόγω ενισχύσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο α), δεν προορίζονται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα, σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) και δεν υπόκεινται στις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο γ) όσον αφορά ορισμένες περιοχές της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Όσον αφορά τις παρεκκλίσεις του άρθρου 87 παράγραφος 3, πέραν των παρεκκλίσεων των στοιχείων α) και γ) οι οποίες έχουν ήδη αναφερθεί, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν έχουν στόχο να προωθήσουν την επίτευξη ενός σημαντικού σχεδίου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή να άρουν σοβαρή διαταραχή της οικονομίας κράτους μέλους, όπως ορίζει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β). Οι εν λόγω ενισχύσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) σχετικά με τις «ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ...» αφού δεν σχετίζονται συγκεκριμένα με τις δραστηριότητες των δικαιούχων επιχειρήσεων. Τέλος, δεν είναι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού ή της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο δ).

(25) Η Επιτροπή μαζί με την πρόσκληση που απηύθυνε στις ισπανικές αρχές να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης, τις κάλεσε να διαβιβάσουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για την αξιολόγηση των φορολογικών ενισχύσεων που χορηγούνται με τη μορφή μείωσης της φορολογητέας βάσης ορισμένων νεοσύστατων επιχειρήσεων στη Βισκάγια.

3. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

(26) Με επιστολή της επίσημης αντιπροσωπείας τους της 5ης Φεβρουαρίου 2001, οι ισπανικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους (τις οποίες κατήρτισε το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια). Οι ισπανικές αρχές εκτιμούν, κατ' ουσίαν, ότι η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης κατά της απαλλαγής του φόρου εταιρειών είναι άκυρη αφού, βασιζόμενη σε εσφαλμένο χαρακτηρισμό βάσει του περιφερειακού νόμου 18/1993 ως νέα ενίσχυση αντί για υφιστάμενη ενίσχυση, εγκρίθηκε κατά παράβαση της νόμιμης διαδικασίας που προβλέπεται σχετικά στη συνθήκη.

(27) Πρώτον, οι ισπανικές αρχές αναφέρουν ότι το επίμαχο φορολογικό μέτρο δεν αποτελούσε ενίσχυση τη στιγμή που τέθηκε σε ισχύ. Προς επίρρωση του ισχυρισμού αυτού, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή γνωρίζει από μακρού την ύπαρξη του αναφερθέντος περιφερειακού νόμου εφόσον, με επιστολή της 25ης Μαΐου 1994, ενημέρωσε την επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία σχετικά με το περιεχόμενο καταγγελίας

που αναφέρεται στον εν λόγω νόμο. Διαβεβαιώνουν ότι από την εν λόγω επιστολή απορρέει σαφώς ότι η Επιτροπή ουδώως θεωρούσε ότι το εφαρμοσθέν μέτρο συνιστούσε κρατική ενίσχυση, ούτε έκρινε σκόπιμο να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης (νυν άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης). Με επιστολή της 30ής Σεπτεμβρίου 1994 της επίσημης αντιπροσωπείας τους, οι ισπανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι, κατά τη γνώμη τους, τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα δεν συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις απαγορευόμενες από το άρθρο 92 της συνθήκης δεδομένου ότι ήταν μέτρα γενικού χαρακτήρα. Επίσης, με επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 1996 που απευθυνόταν στην επίσημη αντιπροσωπεία, το όργανο του φορολογικού συντονισμού⁽⁸⁾ επανέλαβε στην Επιτροπή ότι: «οι βασικές διατάξεις για τα φορολογικά θέματα έχουν γενικό χαρακτήρα και δεν υπεισέρχονται στην έννοια των κρατικών ενισχύσεων». Ακόμη, οι ισπανικές αρχές αναφέρουν ότι, αν η Επιτροπή διατηρούσε την ελάχιστη υποψία ότι ο επίμαχος περιφερειακός νόμος αποτελούσε κρατική ενίσχυση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 της συνθήκης, θα υποχρεωνόταν να κινήσει αμέσως (σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽⁹⁾) τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης.

(28) Δεύτερον, οι ισπανικές αρχές εκτιμούν ότι το γεγονός ότι, το Νοέμβριο του 2000, η Επιτροπή χαρακτήρισε κρατική ενίσχυση τον περιφερειακό νόμο 18/1993 οφείλεται (όπως φανερώνει και η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας που έλαβε ως βάση εξέτασης την ανακοίνωση) σε εξέλιξη της πολιτικής της Κοινότητας όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις. Πράγματι, με την έγκριση, την 1η Δεκεμβρίου 1997, ψηφίσματος σχετικά με έναν κώδικα δεοντολογίας όσον αφορά τη φορολογία των επιχειρήσεων⁽¹⁰⁾ (στο εξής ο «κώδικας φορολογικής συμπεριφοράς»), το Συμβούλιο παραδέχθηκε την αλλαγή κριτηρίων που μπορεί να αποδοθεί εκ των υστέρων στην Επιτροπή κατά την εξέταση των ισχυόντων φορολογικών καθεστώτων — και όχι μόνο των υφιστάμενων καθεστώτων — στο πλαίσιο της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων στο θέμα των κρατικών ενισχύσεων. Η Επιτροπή από την πλευρά της, στην «πρώτη ετήσια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας στον τομέα της φορολογίας των επιχειρήσεων και των κρατικών ενισχύσεων φορολογικού χαρακτήρα»⁽¹¹⁾, αναγνωρίζει ρητά ότι το αντικείμενο της δράσης της είναι «να αποσα-

⁽⁸⁾ Ως απόδειξη της εν λόγω επιστολής, το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια πρόσθεσε στις υποβληθείσες παρατηρήσεις το αντίγραφο εγγράφου με λογότυπο της υπηρεσίας φόρων και δημόσιας διοίκησης της βασκικής κυβέρνησης και όχι του οργάνου φορολογικού συντονισμού και το οποίο επιπλέον δεν ήταν χρονολογημένο ούτε υπογεγραμμένο. Το εν λόγω έγγραφο ουδέποτε πρωτοκολλήθηκε στην Επιτροπή.

⁽⁹⁾ Παράγραφος 12 της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 20ής Μαρτίου 1984 στην υπόθεση C-84/82, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή: Ειδική ισπανική έκδοση 1984, σ. 457).

⁽¹⁰⁾ Παράρτημα I των συμπερασμάτων του Συμβουλίου ECOFIN της 1ης Δεκεμβρίου 1997 (EE C 2 της 6.1.1998, σ. 1).

⁽¹¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, COM(1998)595 τελικό της 25ης Νοεμβρίου 1998.

φηνίσει την εφαρμογή των κανόνων των σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που αφορούν την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων» (12). Αργότερα, η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων (13). Όπως αναφέρεται στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή εξετάζει τα καθεστώτα φορολογικών ενισχύσεων, μεταξύ των οποίων και ο περιφερειακός νόμος 18/1993, βάσει των προανατολισμών που ορίζονται στην παράγραφο 37 της εν λόγω ανακοίνωσης. Εξάλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 36 της ανακοίνωσης: «Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 93 παράγραφος 1, η Επιτροπή εξετάζει μονίμως από κοινού με τα κράτη μέλη τα καθεστώτα υφιστάμενων ενισχύσεων στα κράτη μέλη». Από την ίδια την ανακοίνωση απορρέει, ωστόσο, ότι όλα τα ισχύοντα φορολογικά καθεστώτα στα κράτη μέλη και τα οποία είναι προγενέστερα, τουλάχιστον, της ημερομηνίας της ανακοίνωσης, μπορούν απλώς να αποτελέσουν αντικείμενο εξέτασης από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 1 της συνθήκης («μόνιμη εξέταση»), πράγμα, εξάλλου, που εμποδίζει να κριθούν παράνομες οι «ενισχύσεις». Πρόκειται λοιπόν για φορολογικά μέτρα που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη — εξ ου και ο όρος «ισχύοντα» —, τα οποία, έως την ημερομηνία αυτή (Δεκέμβριος του 1997), δεν θεωρούνταν κρατικές ενισχύσεις.

- (29) Τρίτον, οι ισπανικές αρχές ισχυρίζονται ότι ουδέποτε τροποποιήθηκε ο περιφερειακός νόμος 18/1993. Έτσι πληροί τον όρο μη τροποποίησης τον οποίο θέτει ως προϋπόθεση ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, μέσω του οποίου θεσπίζονται οι διατάξεις εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης (14) προκειμένου ένα μέτρο να θεωρηθεί υφιστάμενη ενίσχυση.
- (30) Εν κατακλείδι, οι ισπανικές αρχές εκτιμούν ότι, παρότι κατά την Επιτροπή, ο περιφερειακός νόμος 18/1993 πρέπει να χαρακτηριστεί κρατική ενίσχυση, πρόκειται για υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων. Πράγματι, καταδείχθηκε ότι η Επιτροπή έλαβε γνώση το 1994 ή και νωρίτερα, σχετικά με την εφαρμογή του περιφερειακού νόμου 18/1993, και δεν θεώρησε ότι επρόκειτο για κρατική ενίσχυση: ότι υπήρξε εξέλιξη της πολιτικής σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά τα φορολογικά μέτρα που ισχύουν στα κράτη μέλη: ότι ο εν λόγω περιφερειακός νόμος δεν υπέστη καμία τροποποίηση από το χρόνο έναρξης ισχύος του. Η παράγραφος 1 του άρθρου 88 της συνθήκης θεσπίζει κατά τρόπο επιτακτικό τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί στην περίπτωση των υφιστάμενων ενισχύσεων: δηλαδή διαρκής εξέταση με τα κράτη μέλη, και όχι η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου. Ο κανονισμός περιγράφει με τον ίδιο τρόπο τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί στην περίπτωση των υφιστάμενων καθεστώτων ενισχύσεων: συνεργασία σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 1 (νυν άρθρο 88 παράγραφος 1) και πρόταση για τη λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων. Προς

τούτο η Επιτροπή πρέπει να μην εκτελέσει την απόφασή της για την κίνηση της διαδικασίας και σε περίπτωση που κρίνει, μετά τη διεξαγωγή προκαταρκτικής εξέτασης, ότι ο περιφερειακός νόμος συνιστά κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 87 της συνθήκης, πρέπει να προτείνει στο κράτος μέλος τα ενδεδειγμένα μέτρα που απαιτεί στη συγκεκριμένη περίπτωση η προοδευτική ανάπτυξη ή λειτουργία της κοινής αγοράς.

- (31) Όσον αφορά το χαρακτήρα των εξεταζόμενων μέτρων, οι ισπανικές αρχές εκτιμούν ότι, εφόσον δεν πληρούν το κριτήριο της επιλεκτικότητας που θεσπίζεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1, δεν μπορούν να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις. Δεν είναι επιλεκτικά, ιδίως επειδή εφαρμόζονται ανεξάρτητα από τον οικονομικό τομέα στον οποίο αναπτύσσουν δραστηριότητα οι επιχειρήσεις, και επειδή ο στόχος τους, ο οποίος συνίσταται στην προώθηση του συνόλου της οικονομίας, στερείται του επιλεκτικού χαρακτήρα που του αποδίδει η Επιτροπή, δεδομένου ότι τα αντικειμενικά και όχι διακριτικά κριτήρια εφαρμογής που προβλέπει δεν συνεπάγονται ότι οι επιχειρήσεις που τα πληρούν είναι «συγκεκριμένες επιχειρήσεις», δυνάμει του άρθρου 87 της συνθήκης. Για να στηρίξουν το συμπέρασμά τους, οι ισπανικές αρχές επιμένουν ιδιαίτερα στο γεγονός ότι τα εξεταζόμενα μέτρα επιδιώκουν απλώς ένα νόμιμο στόχο οικονομικής πολιτικής με όλα τα μέσα που διαθέτει ένα κράτος, εφόσον έχουν ως στόχο, όπως δηλώνει και το ίδιο το όνομά τους, «την προώθηση της οικονομικής δραστηριότητας». Επίσης εκτιμούν ότι η μη εφαρμογή των επίμαχων φορολογικών πλεονεκτημάτων, τόσο στις υφιστάμενες επιχειρήσεις όσο και στις νέες επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν μετά την 31η Δεκεμβρίου 1994, δεν συνεπάγεται επιλεκτικό χαρακτήρα εφόσον, αφενός, ο στόχος είναι η προώθηση νέων δραστηριοτήτων και, αφετέρου, οι επιχειρήσεις που δημιουργήθηκαν μετά την ημερομηνία αυτή δεν εμφανίζουν μειονέκτημα σε σχέση με τις επιχειρήσεις δικαιούχους των ενισχύσεων. Όσον αφορά τους ποσοτικούς όρους επένδυσης, δημιουργίας, απασχόλησης και ιδίων πόρων, οι ισπανικές αρχές εκτιμούν ότι δεν συνεπάγονται ότι τα μέτρα είναι επιλεκτικά, δεδομένου ότι οι όροι αυτοί δεν εμπεριέχουν διακρίσεις, επειδή έχουν οριζόντιο και αντικειμενικό χαρακτήρα. Δεδομένου ότι δεν πληρούται ο όρος της επιλεκτικότητας, οι ισπανικές αρχές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι τα εξεταζόμενα μέτρα δεν μπορούν να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις, αλλά μέτρα γενικού χαρακτήρα.

- (32) Εξάλλου, οι ισπανικές αρχές εκτιμούν, ότι τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα δεν μπορούν να θεωρηθούν ούτε κρατικές ενισχύσεις, εφόσον δεν νοθεύουν τον ανταγωνισμό και δεν επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών. Οι ισπανικές αρχές υπενθυμίζουν σχετικά ότι, στο πλαίσιο του προαναφερθέντος κώδικα δεοντολογίας, ο περιφερειακός νόμος 18/1993 έχει ήδη υποβληθεί σε εξέταση (15) κατά την οποία διακηρύχθηκε ότι δεν προσέκρουε καθόλου στον εντοπισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων της Κοινό-

(12) Παράγραφος 14 της ανακοίνωσης που αναφέρεται στην προηγούμενη υποσημείωση.

(13) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων (ΕΕ C 384 της 10.12.1998, σ. 3).

(14) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

(15) Έκθεση της ομάδας «Κώδικας δεοντολογίας» που υποβλήθηκε στο Συμβούλιο ECOFIN στις 29 Νοεμβρίου 1999, παράγραφος D009: «País Vasco — Desgravaciones en fase de lanzamiento».

τητας. Εξάλλου, ο περιφερειακός νόμος 18/1993 δεν ενισχύει ούτε θα μπορούσε να ενισχύσει τη θέση καμιάς επιχείρησης. Πράγματι, δεδομένου ότι οι νεοσύστατες επιχειρήσεις δεν διαθέτουν πολύ συγκεκριμένη θέση στην αγορά, δύσκολα η θέση αυτή θα μπορούσε να ενισχυθεί.

- (33) Τέλος, οι ισπανικές αρχές απορρίπτουν το χαρακτηρισμό των φορολογικών μέτρων που θεσπίζονται με τον περιφερειακό νόμο 18/1993 ως ενισχύσεων λειτουργίας, υποστηρίζοντας ότι ο εν λόγω χαρακτηρισμός μπορεί εξ ορισμού να αποδοθεί μόνο σε ήδη υφιστάμενες επιχειρήσεις και ουδέποτε σε νέες επιχειρήσεις. Εκτιμούν, αντιθέτως, ότι λαμβανομένης υπόψη της ελάχιστης επένδυσης και της ελάχιστης δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που απαιτείται για τη χορήγησή τους, τα εν λόγω μέτρα έχουν χαρακτήρα μέτρων υπέρ της αρχικής επένδυσης, όπως ορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα καθεστώτα ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα ⁽¹⁶⁾. Προς τούτο διευκρινίζουν ότι, στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ⁽¹⁷⁾, αναφέρεται ότι οι φορολογικές ενισχύσεις «δύνανται» να θεωρηθούν επενδυτικές ενισχύσεις όταν η επένδυση συνιστά τη φορολογητέα βάση τους· τούτο δεν σημαίνει ότι «οφείλουν» να θεωρούνται επενδυτικές ενισχύσεις μόνο στην περίπτωση αυτή.

4. ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΛΑΒΕ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- (34) Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι παρακάτω παρατηρήσεις παρουσιάζονται με την επιφύλαξη κατά πόσον τα μέρη που τις έχουν αποστείλει δύνανται να θεωρηθούν ενδιαφερόμενα μέρη σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης.

4.1. Παρατηρήσεις της κυβέρνησης της Λα Ριόχα

- (35) Η κυβέρνηση της Λα Ριόχα αναφέρει ότι τα φορολογικά μέτρα αποτελούν φορολογικές ενισχύσεις, δεδομένου ότι πληρούν και τα τέσσερα κριτήρια που θεσπίζει το άρθρο 87 της συνθήκης. Για να στηρίξει τον ισχυρισμό αυτόν, υποστηρίζει ότι ο όρος «κράτος» του άρθρου 87 της συνθήκης περιλαμβάνει κάθε δημόσιο φορέα που διαθέτει ανεξαρτησία στην έκταση του εδαφικού του πεδίου, στο οποίο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι επαρχιακές κυβερνήσεις. Επίσης αναφέρει ότι ο χαρακτηρισμός ενίσχυσης είναι ανεξάρτητος από τη μορφή του εξεταζόμενου μέτρου. Προσδιορίζει σχετικά ότι η έννοια της ενίσχυσης του άρθρου 87 είναι ευρύτερη από την έννοια της επιχορήγησης και ότι μπορεί συνεπώς να περιλαμβάνει και τα φορολογικά μέτρα. Επίσης, επισημαίνει ότι τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα παρέχουν πλεονέκτημα στους δικαιούχους, εφόσον η

απαλλαγή του φόρου εταιρειών επί δέκα συνεχή φορολογικά έτη έχει ως στόχο και αποτέλεσμα να ανακουφίσει τον δικαιούχο από μέρος της φορολογικής επιβάρυνσης που θα είχε βαρύνει τα κέρδη του. Εξάλλου, στο μέτρο που οι δικαιούχοι επιχειρήσεις ασκούν οικονομικές δραστηριότητες που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών, τα εν λόγω φορολογικά μέτρα νοθεύουν τον ανταγωνισμό και επηρεάζουν τις εν λόγω συναλλαγές. Πέρα από την υλική ιδιαιτερότητα που οφείλεται στο ελάχιστο κοινωνικό κεφάλαιο 20 εκατομμυρίων ESP (120 202 ευρώ), της ελάχιστης επένδυσης 80 εκατομμυρίων ESP (480 810 ευρώ) και της ελάχιστης δημιουργίας δέκα θέσεων απασχόλησης, η κυβέρνηση της Λα Ριόχα σημειώνει ότι ο ειδικός χαρακτήρας του εξεταζόμενου φορολογικού μέτρου απορρέει επίσης, αφενός, από τον αποκλεισμό των ήδη υφιστάμενων επιχειρήσεων από το πλεονέκτημα των ενισχύσεων και, αφετέρου, από τον περιορισμό του πλεονεκτήματος στις επιχειρήσεις ορισμένων περιοχών του κράτους μέλους.

- (36) Εξάλλου, η κυβέρνηση της Λα Ριόχα υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, οι κρατικές ενισχύσεις πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή. Επίσης, οι εν λόγω ενισχύσεις δεν μπορούν να τεθούν σε εφαρμογή πριν η Επιτροπή αποφανθεί κατά πόσο συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

- (37) Τέλος, η κυβέρνηση της Λα Ριόχα εκτιμά ότι τα επίμαχα φορολογικά μέτρα δεν μπορούν να θεωρηθούν επενδυτικές ενισχύσεις εφόσον δεν πληρούν τους όρους που θεσπίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα ⁽¹⁸⁾. Σημειώνει σχετικά ότι παρά την απαίτηση ελάχιστης επένδυσης και ελάχιστης δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, οι ενισχύσεις δεν εξαρτώνται από το ποσό της επένδυσης ούτε από τον αριθμό των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης. Αντιθέτως, η κυβέρνηση της Λα Ριόχα εκτιμά ότι τα εν λόγω φορολογικά μέτρα προσλαμβάνουν το χαρακτήρα ενισχύσεων λειτουργίας διότι έχουν ως αποτέλεσμα να ανακουφίζουν τον δικαιούχο από μέρος των δαπανών που θα έπρεπε να αναλάβει στο πλαίσιο της τρέχουσας διαχείρισης των δραστηριοτήτων του. Εξάλλου, οι εν λόγω ενισχύσεις λειτουργίας δεν μπορούν να τύχουν καμιάς από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης.

- (38) Εξάλλου, η κυβέρνηση της Λα Ριόχα εκτιμά ότι το εξεταζόμενο φορολογικό μέτρο δεν μπορεί να δικαιολογηθεί λόγω της ύπαρξης πέντε φορολογικών συστημάτων στην Ισπανία. Υπενθυμίζει σχετικά ότι ο γενικός εισαγγελέας Saggio ⁽¹⁹⁾ έκρινε ότι ο χαρακτήρας αρχών που διαθέτουν φορολογικές εξουσίες σε μια περιοχή δεν δικαιολογεί καμία διακριτική μεταχείριση υπέρ των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες στην ίδια περιοχή. Επιπλέον, τα μέτρα δεν δικαιολογούνται από τη φύση ή την οικονομία του φορολογικού συστήματος της Βισκάγια, δεδομένου ότι στόχος τους είναι

⁽¹⁶⁾ ΕΕ C 31 της 3.2.1979, σ. 9. Σύμφωνα με την εν λόγω ανακοίνωση, ως «ενισχύσεις συνδεδεμένες με την αρχική επένδυση» εννοούνται οι ενισχύσεις που ορίζονται απευθείας σε συνάρτηση με αυτήν ή συνδέονται με τη δημιουργία απασχόλησης και θεσπίζονται απευθείας σε συνάρτηση με τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης.

⁽¹⁷⁾ ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9. Βλέπε στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές την υποσημείωση 46 του παρατήματος I: «Οι φορολογικές ενισχύσεις δύνανται να θεωρηθούν επενδυτικές ενισχύσεις όταν η επένδυση αποτελεί τη φορολογητέα βάση.».

⁽¹⁸⁾ Βλέπε την προηγούμενη υποσημείωση.

⁽¹⁹⁾ Συμπεράσματα στις συνεδिकाσθεσίες υποθέσεις C-400/97, C-401/97 και C-402/97 (Αίτηση προδικαστικής απόφασης: Ανώτερο Δικαστήριο της Αυτόνομης Κοινότητας της Χώρας των Βάσκων).

η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των δικαιούχων επιχειρήσεων. Επιπλέον, η κυβέρνηση της Λα Ριόχα υπενθυμίζει ότι το Ανώτατο Ισπανικό Δικαστήριο έκρινε ⁽²⁰⁾ ότι άλλα φορολογικά μέτρα παρόμοια με τα εξεταζόμενα νόθευαν τον ανταγωνισμό και επηρέαζαν την ελεύθερη διακίνηση κεφαλαίων και εργατικού δυναμικού. Το Ανώτερο Δικαστήριο της Χώρας των Βάσκων ⁽²¹⁾ ακολούθησε επίσης το ίδιο δόγμα.

- (39) Ως εκ τούτου, η κυβέρνηση της Λα Ριόχα θεωρεί ότι τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα πρέπει να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις και, επειδή δεν τήρησαν τη διαδικασία κοινοποίησης του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, ενισχύσεις παράνομες και ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

4.2. Παρατηρήσεις της βασικής επιχειρηματικής νομοομοπονίας — Confederaci n Empresarial Vasca — Euskal Entrepresarien Konfederakuntza (Confebask)

- (40) Πρώτον, η Confebask αναφέρει τις ιστορικές ρίζες της σημερινής φορολογικής αυτονομίας της Βισκάγια.
- (41) Όσον αφορά την υποτιθέμενη μείωση του φορολογικού χρέους, η Confebask εκτιμά ότι η Επιτροπή εσφαλμένα θεωρεί ότι υφίσταται φορολογικό χρέος η μείωση του οποίου συνεπάγεται απώλεια φορολογικών εσόδων. Εάν το επιχείρημα ευσταθούσε, οποιαδήποτε φορολογική μείωση θα συνεπαγόταν πάντοτε απώλεια φορολογικών εσόδων σε σχέση με το ποσό του φόρου που θα έπρεπε κανονικά να καταβληθεί. Η Confebask ζητεί επομένως από την Επιτροπή να επανεκτιμήσει τη θέση της, δεδομένου ότι, στην αντίθετη περίπτωση, θα επρόκειτο ενδεχομένως για παράνομη εναρμόνιση της φορολογικής επιβάρυνσης με την καθιέρωση ενός κανονικού ποσού αναφοράς για τον καθορισμό των ενδεχόμενων απωλειών των φορολογικών εσόδων.
- (42) Όσον αφορά την επίπτωση στις συναλλαγές, η Confebask αναφέρει ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή, τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα προκαλούν στρέβλωση των συναλλαγών, στο μέτρο που οι δικαιούχοι συμμετέχουν σε συναλλαγές. Ωστόσο, οι διαφορές μεταξύ των φορολογικών συστημάτων επηρεάζουν πάντοτε τις συναλλαγές. Προκειμένου να διαπιστώσει την επίπτωση στις συναλλαγές, η Επιτροπή θα έπρεπε να αναλύσει ολόκληρο το φορολογικό σύστημα και όχι συγκεκριμένες διατάξεις. Η Confebask σημειώνει σχετικά ότι, βάσει μελέτης, η φορολογική επιβάρυνση στη Χώρα των Βάσκων είναι υψηλότερη σε σχέση με την υπό-
- λοιπη Ισπανία. Η Επιτροπή θα έπρεπε να εξηγήσει γιατί οι συναλλαγές επηρεάζονται από τα συγκεκριμένα μέτρα και όχι από κάποια άλλα. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υφίστατο αυτός ο αντίκτυπος, ο δρόμος για την κατάργησή του θα ήταν η εναρμόνιση και όχι οι κρατικές ενισχύσεις.
- (43) Όσον αφορά τον επιλεκτικό χαρακτήρα των φορολογικών μέτρων, η Confebask σημειώνει ότι η Επιτροπή εκτιμά ότι πρόκειται για κανόνες άμεσης χορήγησης ενισχύσεων. Υπενθυμίζει σχετικά ότι, σύμφωνα με τις παραγράφους 17, 19 και 20 της προαναφερθείσας ανακοίνωσης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων, ένα φορολογικό μέτρο μπορεί να είναι ειδικό και, ως εκ τούτου, κρατική ενίσχυση, όταν απευθύνεται αποκλειστικά σε κρατικές επιχειρήσεις, σε ορισμένα είδη επιχειρήσεων ή σε επιχειρήσεις μιας συγκεκριμένης περιοχής. Ωστόσο, τα μέτρα δεν έχουν κανένα από τα παραπάνω χαρακτηριστικά, ούτε την περιφερειακή ιδιαιτερότητα, αφού εφαρμόζονται σε ολόκληρη την επικράτεια όπου εκτείνεται η αρμοδιότητα των περιφερειακών αρχών που τα έχουν θεσπίσει. Όσον αφορά τον ειδικό χαρακτήρα των κατωφλίων: εταιρικό κεφάλαιο 20 εκατομμυρίων ESP, επενδύσεις 80 εκατομμυρίων ESP, δημιουργία δέκα θέσεων απασχόλησης, η Confebask εκτιμά ότι η χρησιμοποίηση αντικειμενικών κατωφλίων αποτελεί συνήθη πρακτική των εθνικών και κοινοτικών φορολογικών διατάξεων. Η Confebask επισημαινει επίσης, βασιζόμενη σε διάφορες αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και αποφάσεις της Επιτροπής, ότι μέχρι σήμερα ουδέποτε θεωρήθηκε ότι η ύπαρξη κατωφλίων συνεπάγεται ειδικό χαρακτήρα. Επιπλέον, η ίδια η Επιτροπή, στην παράγραφο 14 της προαναφερθείσας ανακοίνωσης, αναγνωρίζει ότι το γεγονός ότι ευνουούνται ορισμένοι τομείς δεν συνεπάγεται αυτομάτως ότι τα μέτρα έχουν ειδικό χαρακτήρα.
- (44) Όσον αφορά τον ειδικό χαρακτήρα ο οποίος, σύμφωνα με την Επιτροπή, προκύπτει από το γεγονός ότι τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα εφαρμόζονται μόνο σε μέρος του εδάφους ενός κράτους μέλους, η Confebask υπενθυμίζει ότι ο συνοδευτικός νόμος του προϋπολογισμού του 1994 ⁽²²⁾ εισήγαγε ταυτόσημα μέτρα και στην υπόλοιπη επικράτεια. Τα μέτρα αυτά συνίσταντο σε μείωση κατά 95 % του ποσοστού του φόρου εταιρειών για τα οικονομικά έτη 1994, 1995 και 1996 υπέρ των νεοσύστατων επιχειρήσεων, που πραγματοποιούσαν επενδύσεις 15 τουλάχιστον εκατομμυρίων ESP (90 152 ευρώ) και με προσωπικό μεταξύ 3 και 20 εργαζομένων. Επιπλέον τα εν λόγω μέτρα είχαν στόχο να ενισχύσουν τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Συνεπώς εξουδετερώνεται η επίπτωση που έχει επί του ανταγωνισμού η απαλλαγή του φόρου εταιρειών στη Βισκάγια, δεδομένου ότι οι γειτονικές περιοχές των ιστορικών βασικών περιοχών παρέχουν επίσης φορολογικά πλεονεκτήματα στις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Επιπλέον, εάν υπήρχε επίπτωση επί του ανταγωνισμού, θα απέρρευε από τα αναφερθέντα

⁽²⁰⁾ Βλέπε την απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 1998.

⁽²¹⁾ Βλέπε τις αποφάσεις της 30ής Σεπτεμβρίου 1999 και της 7ης Οκτωβρίου 1999 σχετικά με τις «φορολογικές διακοπές» με μορφή μειώσεων της φορολογητέας βάσης κατά 99, 75, 50 και 25 %.

⁽²²⁾ «Νόμος 22/1993, της 29ης Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με φορολογικά μέτρα για την αναθεώρηση του νομικού συστήματος της δημόσιας διοίκησης και την προστασία των ανέργων.»

μέτρα της ισπανικής κεντρικής διοίκησης, εφόσον τα εν λόγω μέτρα θα μπορούσαν να έχουν περισσότερους δικαιούχους.

- (45) Η Confebask τονίζει επίσης ότι παρεμφερή μέτρα εφαρμόζονται και σε άλλα κράτη μέλη, αλλά η Επιτροπή δεν έχει κινηθεί καμία διαδικασία εναντίον τους ούτε έχουν συμπεριληφθεί από την ομάδα Primarolo στα επίσημα μέτρα. Σχετικά αναφέρει ότι στη Γαλλία από το 1994 υφίστανται απαλλαγές και μειώσεις του φόρου εταιρειών για πενταετή περίοδο (δέκα έτη σε ορισμένες περιοχές και ακόμη ευνοϊκότερα καθεστώτα στην Κορσική) υπέρ των νεοσύστατων επιχειρήσεων. Στο Λουξεμβούργο εφαρμόζεται μείωση του φόρου εταιρειών της τάξης του 25 % επί οκταετία. Στη Νότιο Ιταλία ισχύουν φορολογικές αναστολές των φόρων IRPEG και IJOR επί δεκαετία. Τέλος, στην Πορτογαλία ισχύει μείωση της τάξης του 25 % όσον αφορά το φόρο εταιρειών επί επτά έως δέκα έτη. Είναι συνεπώς φανερό ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών στη Βισκάγια δεν αποτελεί εξαίρεση από την οποία απορρέει οποιαδήποτε ιδιαιτερότητα. Αντιθέτως, πρόκειται για ένα σύστημα που χρησιμοποιείται ευρέως στα κράτη μέλη. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω εκτιμήσεων, η Confebask συνάγει το συμπέρασμα ότι τα εν λόγω φορολογικά μέτρα δεν έχουν χαρακτήρα κρατικών ενισχύσεων αλλά γενικών μέτρων.
- (46) Η Confebask υποστηρίζει ότι ο χαρακτηρισμός εκ μέρους της Επιτροπής της φορολογικής μείωσης ως παράνομης ενίσχυσης θέτει σε αμφισβήτηση τις αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της απαγόρευσης των αυθαίρετων αποφάσεων των οργάνων και της ασφάλειας του δικαίου, καθώς και της αναλογικότητας. Πράγματι, η Επιτροπή έκρινε ήδη το βασικό φορολογικό καθεστώς σύμφωνο με το κοινοτικό δίκαιο στην απόφασή της 93/337/ΕΟΚ (23). Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή θα μπορούσε να τροποποιήσει τη θέση της στο πλαίσιο της «διαρκούς εξέτασης», σχετικά με τις μελλοντικές υποθέσεις, αλλά όχι σχετικά με υπόθεση του παρελθόντος.
- (47) Σύμφωνα με την Confebask, τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα δεν πρέπει να εμπεριέχουν επιστροφή, για να τύχουν της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που απορρέει, συγκεκριμένα, από την επιστολή αριθ. 4555 της 22ας Μαΐου 1994, την οποία απέστειλε η Επιτροπή στην επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία με σκοπό να ζητήσει πληροφορίες. Πράγματι η επιστολή αυτή αποδεικνύει αφενός ότι η Επιτροπή γνώριζε ήδη από το 1994 τα εν λόγω μέτρα και, αφετέρου, ότι ο καταγγέλλων τα χαρακτήριζε κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή δεν κίνησε, ωστόσο, διαδικασία σχετικά, αφού όπως φαίνεται αρκείστηκε στην απάντηση των ισπανικών αρχών που αρνούνταν ότι επρόκειτο για κρατικές ενισχύσεις. Η κατάσταση που παρουσιάζεται υπενθυμίζει το προηγούμενο που εξετάστηκε από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην απόφασή του στην υπόθεση RSV (24). Στην υπόθεση αυτή το Δικαστήριο έκρινε ότι η προθεσμία 26 μηνών μεταξύ της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας και της τελικής απόφασης είχε προκαλέσει

στον δικαιούχο επαρκή δικαιολογημένη εμπιστοσύνη για να εμποδίσει την Επιτροπή να ζητήσει από τις ολλανδικές αρχές να διατάξουν την ανάκτηση της ενίσχυσης. Η Confebask εκτιμά ότι, εάν η προθεσμία 26 μηνών από την κίνηση της διαδικασίας έως την ολοκλήρωσή της προκαλεί δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που εμποδίζει να διαταχθεί η αποκατάσταση της ενίσχυσης, καθίσταται πολύ πιο προφανής μια κατάσταση κατά την οποία η Επιτροπή ουδόλως κινεί, σε έξι χρόνια και έξι μήνες, καμία διαδικασία, κατά τρόπο που δεν υιοθετείται καμία θέση σχετικά με την ενδεχόμενη ύπαρξη ενισχύσεων ασυμβίβαστων με την κοινή αγορά. Τέλος, οι επιχειρήσεις και οι διοικήσεις που ενημερώθηκαν για τα ερωτήματα που έθεσε η Επιτροπή, η οποία δεν αντέδρασε στην απάντηση που της διαβίβασαν οι ισπανικές αρχές, μπορούσαν νομίμως να θεωρούν ότι ο μηχανισμός μείωσης της φορολογητέας βάσης δεν παρείχε κανένα λόγο διαμαρτυρίας σε σχέση με τον κανονισμό για τις κρατικές ενισχύσεις. Εξάλλου, η Confebask υπενθυμίζει και άλλους παράγοντες που παρεμπόδιζαν έναν οικονομικό φορέα να παρατηρήσει κάποια ανωμαλία στην αποδοχή από μέρους του των επίμαχων φορολογικών πλεονεκτημάτων. Πρέπει να σημειωθεί σχετικά ότι η κοινή φορολογική νομοθεσία (η νομοθεσία που εφαρμόζεται στην υπόλοιπη Ισπανία) προβλέπει, τουλάχιστον από το 1993, μηχανισμούς μείωσης της φορολογητέας βάσης για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Ουσιαστικά τα χαρακτηριστικά των μηχανισμών αυτών δεν διαφέρουν από εκείνα της βασικής νομοθεσίας στα οποία αναφέρονται οι παρόντες ισχυρισμοί. Υπό τις συνθήκες αυτές, καμία δικαιούχος επιχείρηση δεν θα μπορούσε να προβλέψει ότι η Επιτροπή, αρκετά χρόνια από τη στιγμή που έλαβε γνώση αυτών των κανόνων, παρεμφερών με τους ισχύοντες στην υπόλοιπη κοινή επικράτεια, θα απαιτούσε την αποκατάσταση της ενίσχυσης επικαλούμενη το κοινοτικό δίκαιο. Όπως ήδη αναφέρθηκε, η αποκατάσταση αυτή θα προϋπόθετε να υπολογιστεί εκ νέου το φορολογικό χρέος που αντιστοιχεί σε οικονομικά έτη που έχουν κλείσει από μακρού, πράγμα που θα αποτελούσε έκδηλη απόπειρα κατά της ασφάλειας του δικαίου.

- (48) Όσον αφορά την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου με την κοινή αγορά, η Confebask υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου (25), όταν κινεί τη διαδικασία η Επιτροπή πρέπει να έχει σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με το συμβιβάσιμο των ενισχύσεων. Από το γεγονός όμως ότι δεν είχε εκδηλώσει καμία αντίδραση επί σειρά ετών, συνάγεται ότι η Επιτροπή δεν διατηρούσε αμφιβολίες.
- (49) Εάν τα φορολογικά μέτρα θεωρηθούν κανόνες για άμεση χορήγηση των ενισχύσεων, η Confebask εκτιμά ότι η πρακτική της Επιτροπής και του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, απαιτεί να έχουν τα μέτρα τομεακή ιδιαιτερότητα προκειμένου να αξιολογηθεί το συμβιβάσιμο της ενίσχυσης. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να προσδιορίζεται η συνολική φορολογική επιβάρυνση που υφίστανται οι επιχειρήσεις, καθώς και η φορολογική επιβάρυνση αναφοράς.

(23) ΕΕ L 134 της 3.6.1993, σ. 25.

(24) Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 24ης Νοεμβρίου 1987, στην υπόθεση C-223/85, RSV κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. I-4617.

(25) Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 19ης Μαΐου 1993, στην υπόθεση C-198/1991, William Cook PLC κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-2487.

Τέλος, έτσι θα οδηγημάσταν στο παράλογο συμπέρασμα ότι κάθε φορολογική επιβάρυνση χαμηλότερη από την υψηλότερη φορολογική επιβάρυνση που ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη θα συνιστούσε κρατική ενίσχυση. Εξάλλου, η Confebask αμφισβητεί και το επιχείρημα της Επιτροπής βάσει του οποίου τα φορολογικά μέτρα είναι ασυμβίβαστα, με την κοινή αγορά, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις για τις τομεακές ενισχύσεις, τις περιφερειακές ενισχύσεις, τις μεγάλες επενδύσεις κ.λπ., επειδή οι φορολογικοί κανόνες δεν πρέπει ούτε μπορούν να περιλαμβάνουν διευκρινίσεις αυτού του είδους. Σύμφωνα με το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁽²⁶⁾, η Επιτροπή πρέπει να αποσαφηνίζει στις αποφάσεις της ποιες είναι οι αρνητικές επιπτώσεις επί του ανταγωνισμού, προσδιορίζοντας τον πραγματικό αντίκτυπο των εξεταζόμενων μέτρων. Το ασυμβίβαστο δεν μπορεί επομένως να προσδιοριστεί στις αφηρημένες συνθήκες ενός φορολογικού συστήματος, αφού στην περίπτωση αυτή όλες οι διαφορές μεταξύ των φορολογικών συστημάτων θα αξιολογούνταν κατ' ανάγκη ως ενισχύσεις. Τούτο οδηγεί την Confebask να επαναλάβει ότι δεν υπάρχει κανονικό φορολογικό χρέος που να έχει μειωθεί από τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα.

- (50) Η Confebask ζητεί επομένως από την Επιτροπή να εκδώσει τελική απόφαση για την περάτωση της διαδικασίας αναφέροντας ότι τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα είναι σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο.

4.3. Παρατηρήσεις της γενικής ένωσης εργαζομένων της Λα Ριόχα (στο εξής «ΓΕΕ»).

- (51) Αρχικά η ΓΕΕ δηλώνει ότι οι εργαζόμενοι της Λα Ριόχα υφίστανται τις επιπτώσεις των επίμαχων φορολογικών ενισχύσεων λόγω της μετεγκατάστασης των επιχειρήσεων την οποία αυτά συνεπάγονται. Ο αντίκτυπος στους εργαζομένους της περιοχής αυτής εντείνεται από το γεγονός ότι η Λα Ριόχα είναι περιοχή που συνορεύει με τη χώρα των Βάσκων.
- (52) Το υπόψη μέτρο στη Βισκάγια, το οποίο είναι ταυτόσημο με τα μέτρα που θεσπίστηκαν και στις άλλες ιστορικές βασικές περιοχές, αποβλέπει στη μετατροπή της χώρας των Βάσκων σε φορολογικό παράδεισο που θα υποδέχεται οικονομικές δραστηριότητες προερχόμενες από ολόκληρη την Κοινότητα και πιο συγκεκριμένα από τη γειτονική περιοχή της Λα Ριόχα. Έτσι τα εν λόγω μέτρα νοθεύουν τον ανταγωνισμό, αφού η απόφαση εγκατάστασης μιας επιχείρησης δεν είναι αποτέλεσμα του ελεύθερου παιγνιδιού των δυνάμεων της αγοράς, αλλά των φορολογικών πλεονεκτημάτων που θεσπίζει μια φορολογική πολιτική με στόχους ξένους προς το φορολογικό σύστημα. Επιπλέον, αποτελούν εμπόδιο στην επιθυμητή φορολογική εναρμόνιση της Κοινότητας.

- (53) Επιπροσθέτως, η ΓΕΕ εκτιμά ότι τα εν λόγω φορολογικά μέτρα προσλαμβάνουν χαρακτήρα κρατικών ενισχύσεων. Προς τούτο υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή⁽²⁷⁾ έχει ήδη αξιολογήσει ως κρατικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά άλλα φορολογικά μέτρα των βασικών ιστορικών περιοχών. Τονίζει εξάλλου ότι ο γενικός εισαγγελέας Saggio, στα συμπεράσματά του της 1ης Ιουλίου 1999, στο πλαίσιο των προδικαστικών ερωτήσεων που αναφέρονται σε φορολογικά μέτρα παρόμοια με εκείνα που ισχύουν στις βασικές ιστορικές περιοχές, έκρινε επίσης ότι τα εν λόγω μέτρα αποτελούσαν κρατικές ενισχύσεις οι οποίες αντίκεινται στη συνθήκη.

- (54) Τέλος, η ΓΕΕ υποστηρίζει την αξιολόγηση της Επιτροπής στην οποία εκτιμάται ότι τα εν λόγω μέτρα είναι κρατικές ενισχύσεις, παράνομες και ασυμβίβαστες. Ως εκ τούτου, η ΓΕΕ εκτιμά ότι τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα πρέπει να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις και, εφόσον δεν έχουν ακολουθήσει τη διαδικασία προηγούμενης κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, παράνομα και ασυμβίβαστα με την κοινή αγορά. Επιπλέον, η Επιτροπή πρέπει να απαιτήσει από τους δικαιούχους την επιστροφή των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν παράνομα.

4.4. Παρατηρήσεις των γενικών συμβουλίων της Βισκάγια

- (55) Τα γενικά συμβούλια της Βισκάγια θεωρούν ότι η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας είναι άκυρη αφού αναφέρεται μόνο στις νέες ενισχύσεις, ενώ στην προκειμένη περίπτωση πρόκειται για υφιστάμενες ενισχύσεις. Ακόμη υποστηρίζουν ότι τα εν λόγω μέτρα δεν περιέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης. Φορολογικά μέτρα του είδους αυτού θα ήταν συμβατά με την κοινή αγορά, επειδή δεν πρόκειται για ενισχύσεις λειτουργίας, αλλά για επενδυτικές ενισχύσεις το συμβιβασίμο των οποίων θα δικαιολογούσαν η φύση και η οικονομία του φορολογικού συστήματος. Προς στήριξη των συμπερασμάτων αυτών, τα γενικά συμβούλια της Βισκάγια επαναλαμβάνουν τα επιχειρήματα του περιφερειακού συμβουλίου της Βισκάγια τα οποία εκτίθενται στην παράγραφο: «Παρατηρήσεις των ισπανικών αρχών».
- (56) Όσον αφορά την απόπειρα να δικαιολογηθεί το συμβιβασίμο των επίμαχων μέτρων από τη φύση και την οικονομία του φορολογικού συστήματος, τα γενικά συμβούλια της Βισκάγια αμφισβητούν πρώτον τη θέση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία ο στόχος προώθησης της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων είναι ξένος με το φορολογικό σύστημα. Για παράδειγμα, η μείωση των έμμεσων φόρων, όπως ο ΦΠΑ, έχει στόχο να συμβάλει στην ανάπτυξη της υπόγειας οικονομίας έτσι ώστε να την ενσωματώσει στο

⁽²⁶⁾ Αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, στις υποθέσεις C-278/92, C-279/92, και C-280/92 Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, I-4103.

⁽²⁷⁾ Απόφαση της 10ης Μαΐου 1993 σχετικά με τους περιφερειακούς νόμους 28/88 της Αλαβα, 8/88 της Βισκάγια και 6/88 της Γκιπούθκοα απόφαση 1999/718/EK (Daewoo) (βλέπε την υποσημείωση 5) και απόφαση 2000/795/EK (Ramondín SA και Ramondín Cápsulas SA (EE L 318 της 16.12.2000, σ. 36).

φορολογικό σύστημα. Όσον αφορά την άμεση φορολογία, η μείωση των αυξημένων οριακών συντελεστών φορολογίας, π.χ. όσον αφορά τη φορολόγηση των φυσικών προσώπων, έχει ως στόχο, μειώνοντας το αποθαρρυντικό της αποτέλεσμα να ενισχύσει την οικονομική δραστηριότητα και, κατά συνέπεια, τα φορολογικά έσοδα. Στην παρούσα περίπτωση, τα γενικά συμβούλια της Βισκάγια αναφέρουν ότι η επίμαχη φοροαπαλλαγή, επιδιώκοντας τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, προωθεί τη δημιουργία νέων φορολογουμένων. Για το λόγο αυτόν, στο βαθμό που τα μέτρα θα επιτρέψουν τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, θα αυξηθούν τα φορολογικά έσοδα, εκπληρώνοντας έτσι το θεμελιώδη στόχο κάθε φορολογικού συστήματος.

5. ΣΧΟΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (57) Με επιστολή της επίσημης αντιπροσωπείας τους της 17ης Δεκεμβρίου 2001, οι ισπανικές αρχές απέστειλαν σχόλια (τα οποία κατήρτισε το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια) επί των παρατηρήσεων που υπέβαλαν τρίτοι ενδιαφερόμενοι, οι οποίες τους είχαν διαβιβάσει σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια εκτιμά ουσιαστικά ότι κανένα από τα σχόλια αυτά δεν αμφισβητεί τις παρατηρήσεις που είχε υποβάλει ⁽²⁸⁾. Το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια αναφέρει ότι η Επιτροπή δεν θα βρει στα σχόλια αυτά κανένα στοιχείο που θα τη βοηθήσει να αποφανθεί εάν το επίμαχο μέτρο είναι υφιστάμενη ή νέα ενίσχυση.
- (58) Εξάλλου, το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια δράττεται της ευκαιρίας της υποβολής των παρατηρήσεων των τρίτων ενδιαφερομένων για να υποβάλει παρατηρήσεις συμπληρωματικές εκείνων που είχε υποβάλει στις 5 Φεβρουαρίου 2001 μέσω της προαναφερθείσας επιστολής της επίσημης ισπανικής αντιπροσωπείας σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Στις 29 Δεκεμβρίου 2001 έληξε, ωστόσο, η προθεσμία ενός μηνός από τις 28 Νοεμβρίου 2000, ημερομηνία της επιστολής με την οποία η Επιτροπή αφενός κοινοποίησε στις ισπανικές αρχές την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία και αφετέρου τις κάλεσε να υποβάλουν παρατηρήσεις σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο. Προς τούτο δεν θα ληφθούν υπόψη οι συμπληρωματικές παρατηρήσεις. Η Επιτροπή διευκρινίζει σχετικά ότι η δυνατότητα που δόθηκε στις αρχές του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2, να υποβάλουν σχόλια στις παρατηρήσεις τρίτων ενδιαφερομένων σε καμία περίπτωση δεν συνεπάγεται τη δυνατότητα να τεθεί συμπληρωματική προθεσμία για την υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1.

6. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

6.1. Ο χαρακτήρας κρατικής ενίσχυσης

- (59) Η Επιτροπή σημειώνει ότι για την εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ουδόλως ενδιαφέρει ο φορολογικός χαρακτήρας των μέτρων, δεδομένου ότι το άρθρο 87 της συνθήκης εφαρμόζεται σε μέτρα ενίσχυσης «υπό οποιαδήποτε μορφή». Η Επιτροπή τονίζει, ωστόσο, ότι για να θεωρηθούν ενισχύσεις τα εξεταζόμενα μέτρα πρέπει να πληρούν και τα τέσσερα κριτήρια που ορίζει το άρθρο 87 και τα οποία επεξηγούνται παρακάτω.
- (60) Πρώτον, το μέτρο πρέπει να προσφέρει στους δικαιούχους πλεονέκτημα που τους απαλλάσσει από τις επιβαρύνσεις οι οποίες φυσιολογικά βρύνουν τον προϋπολογισμό τους. Το πλεονέκτημα αυτό μπορεί να ληφθεί με διάφορες μορφές μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης της επιχείρησης. Η φοροαπαλλαγή επιχειρήσεων πληροί το κριτήριο αυτό στο μέτρο που απαλείφει την εν λόγω φορολογική επιβάρυνση για τις δικαιούχους επιχειρήσεις. Πράγματι, απουσία απαλλαγής, η δικαιούχος επιχείρηση θα έπρεπε να καταβάλλει το 100 % του φόρου εταιρειών επί δέκα έτη. Η απαλλαγή του φόρου εταιρειών συνεπάγεται επομένως εξαίρεση από το κοινό εφαρμοστέο φορολογικό σύστημα.
- (61) Δεύτερον, η Επιτροπή εκτιμά ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών συνεπάγεται απώλεια φορολογικών εσόδων και, ως εκ τούτου, ισοδυναμεί με την κατανάλωση κρατικών πόρων με τη μορφή φορολογικών δαπανών. Το εν λόγω κριτήριο εφαρμόζεται επίσης στις ενισχύσεις που χορηγούν περιφερειακοί και τοπικοί φορείς στα κράτη μέλη ⁽²⁹⁾. Εξάλλου, η παρέμβαση του κράτους μπορεί να πραγματοποιηθεί τόσο μέσω φορολογικών διατάξεων νομικού, κανονιστικού ή διοικητικού χαρακτήρα όσο και μέσω των πρακτικών των φορολογικών αρχών. Στην προκειμένη περίπτωση, η παρέμβαση του κράτους πραγματοποιείται από την περιφερειακή αρχή της Βισκάγια μέσω νομοθετικής διάταξης.
- (62) Σύμφωνα με το προαναφερθέν επιχείρημα που περιλαμβάνεται σε ορισμένες παρατηρήσεις τρίτων, η Επιτροπή εσφαλμένα θεωρεί ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών συνεπάγεται απώλεια φορολογικών εσόδων. Πράγματι, σύμφωνα με το εν λόγω επιχείρημα, προκειμένου να καθοριστεί το ποσό της απώλειας των εσόδων, είναι απαραίτητο να καθοριστεί η Επιτροπή ένα φυσιολογικό φορολογικό επίπεδο ή ποσό. Πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί σχετικά ότι το φυσιολογικό επίπεδο του φόρου απορρέει από το εκάστοτε φορολογικό σύστημα και όχι από απόφαση της Επιτροπής. Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με τη δεύτερη περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 9 της παραπάνω ανακοίνωσης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις σε μέτρα που αφορούν την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων, για να θεωρηθεί κρατική ενίσχυση: «Πρώτον, το μέτρο πρέπει να παρέχει στους

⁽²⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 14ης Οκτωβρίου 1987, στην υπόθεση C- 248/84, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. I-4013.

⁽²⁸⁾ Βλέπε το σημείο III: «Παρατηρήσεις των ισπανικών αρχών».

δικαιούχους πλεονέκτημα το οποίο μειώνει τα βάρη που φυσιολογικά βαρύνουν τον προϋπολογισμό τους. Το εν λόγω πλεονέκτημα μπορεί να χορηγηθεί με διάφορες μορφές μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης της επιχείρησης και, συγκεκριμένα, (...) μέσω ολικής ή μερικής μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης (απαλλαγή, έκπτωση φόρου κ.λπ.). Αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι, σύμφωνα με τη νομολογία⁽³⁰⁾ του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, «ένα μέτρο μέσω του οποίου οι κρατικές αρχές χορηγούν σε ορισμένες επιχειρήσεις φοροαπαλλαγή η οποία, παρότι δεν συνεπάγεται μεταβίβαση κρατικών πόρων, τοποθετεί τους δικαιούχους σε ευνοϊκότερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με τους λοιπούς φορολογούμενους, συνιστά κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης». Και τούτο ισχύει για το φορολογικό πλεονέκτημα που χορηγεί απαλλαγή φόρου εταιρειών. Επομένως η παρατήρηση αυτή δεν ευσταθεί.

- (63) Τρίτον, το μέτρο πρέπει να επηρεάζει τον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Πρέπει να σημειωθεί σχετικά ότι σε έκθεση⁽³¹⁾ σχετικά με την εξάρτηση της βασικής οικονομίας από το εξωτερικό κατά την περίοδο 1990-1995, οι εξαγωγές προς το εξωτερικό αυξήθηκαν⁽³²⁾ όχι μόνο σε απόλυτους αλλά και σε σχετικούς όρους, εις βάρος των εξαγωγών προς την υπόλοιπη Ισπανία. Κατά συνέπεια, η εξωτερική αγορά αντικατέστησε εν μέρει την αγορά της υπόλοιπης Ισπανίας. Επιπλέον, σύμφωνα με άλλη στατιστική έκθεση⁽³³⁾ σχετικά με το εξωτερικό εμπόριο της Χώρας των Βάσκων, «η τάση εξαγωγών» (σχέση μεταξύ των εξαγωγών και του ΑΕΠ) της βασικής οικονομίας η οποία τοποθετείται στο 28,9 % υπερβαίνει την αντίστοιχη της Γερμανίας και των λοιπών ευρωπαϊκών χωρών η τάση των οποίων για εξαγωγές τοποθετείται στο 20 % περίπου. Σύμφωνα με την έκθεση αυτή, το βασικό εμπορικό ισοζύγιο παρουσίαζε σαφώς πλεόνασμα κατά το διάστημα 1993—1998. Συγκεκριμένα, το 1998, σε κάθε 100 ESP εισαγωγών αντιστοιχούσαν 144 ESP εξαγωγών. Εν συντομία, η βασική οικονομία είναι οικονομία πολύ ανοικτή στο εξωτερικό και εμφανίζει τεράστια τάση προς τις εξαγωγές. Από τα παραπάνω χαρακτηριστικά της βασικής οικονομίας απορρέει ότι οι δικαιούχοι επιχειρήσεις ασκούν οικονομικές δραστηριότητες που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση ενδυναμώνει τη θέση των δικαιούχων επιχειρήσεων σε σχέση με άλλες ανταγωνιστικές επιχειρήσεις όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Συνεπώς θίγεται το εμπόριο. Επιπλέον, η αύξηση του καθαρού κέρδους των δικαιούχων επιχειρήσεων (κέρδος μετά την επιβολή του φόρου) βελτιώνει την κερδοφορία τους. Τούτο τους παρέχει τη δυνατότητα να ανταγωνίζονται

επιχειρήσεις που δεν είναι επιλέξιμες για φορολογικές ενισχύσεις.

- (64) Δεδομένου ότι στην παρούσα υπόθεση οι εξεταζόμενες φορολογικές ρυθμίσεις έχουν γενικό και αφηρημένο χαρακτήρα, η Επιτροπή αναφέρει ότι η αναλυτική εξέταση της επίπτωσής τους μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο σε γενικό και αφηρημένο επίπεδο, χωρίς να είναι δυνατό να προσδιοριστεί η συγκεκριμένη επίπτωση σε μία αγορά, τομέα ή ειδικό προϊόν, όπως βλέπουμε και στις προαναφερθείσες παρατηρήσεις τρίτων. Η θέση αυτή επιβεβαιώνεται από την πάγια νομολογία⁽³⁴⁾ του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Επίσης η Επιτροπή τονίζει ότι στην απόφασή της για την κίνηση της διαδικασίας ζήτησε από τις ισπανικές αρχές όλες τις συναφείς πληροφορίες για να μπορέσει να αξιολογήσει τις εξεταζόμενες φορολογικές ενισχύσεις. Το αίτημα αυτό είχε προφανώς σκοπό να αποκτήσει η Επιτροπή μια γενική ιδέα των πραγματικών επιπτώσεων του καθεστώτος και δεν επιζητούσε πρόσθετα στοιχεία για να πραγματοποιηθούν επιμέρους αναλύσεις. Οι ισπανικές αρχές δεν διαβίβασαν ωστόσο καμία πληροφορία⁽³⁵⁾ σχετικά με τις περιπτώσεις εφαρμογής των εξεταζόμενων φοροαπαλλαγών. Γι' αυτό είναι αντιφατικό, όπως συμβαίνει σε ορισμένες παρατηρήσεις τρίτων, να κατηγορείται η Επιτροπή για το γενικό χαρακτήρα της αξιολόγησής της, ενώ ταυτόχρονα αρνούνται να της διαβιβάσουν τις ζητηθείσες πληροφορίες.

- (65) Όσον αφορά το επιχείρημα των ισπανικών αρχών βάσει του οποίου τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα δεν νοθεύουν τον ανταγωνισμό ούτε επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι η έκθεση του ομίλου «Codigo de Conducta» — «Κώδικας δεοντολογίας», κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρχε καμία επίπτωση στην τοποθεσία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Κοινότητα, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ανάλυση που βασίζεται στον κώδικα δεοντολογίας δεν μπορεί να υποκατασταθεί με

⁽³⁰⁾ Βλέπε την παράγραφο 14 της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 15ης Μαρτίου 1994, στην υπόθεση C-387/92, *Bancode Crédito Industrial*, σήμερα *Banco Exterior de España SA* κατά *Ayuntamiento de Valencia*, αίτηση προδικαστικής απόφασης: Ανώτερο Δικαστήριο της Κοινότητας της Valencia, Ισπανία, Συλλογή 1994, σ I-877.

⁽³¹⁾ «La dependencia exterior vasca en el periodo 1990-1995» από τους *Patxi Garrido Espinosa* και *Ma Victoria García Olea* που δημοσίευσε η *Eustat*.

⁽³²⁾ Οι εξαγωγές στο εξωτερικό αντιστοιχούσαν το 1990 στο 28,5 % των συνολικών εξαγωγών (περιλαμβανομένων των πωλήσεων στην υπόλοιπη Ισπανία), ενώ πέντε έτη αργότερα, το 1995, στο 40,8 %.

⁽³³⁾ «Estatística de Comercio Exterior para la Comunidad Autónoma de Euskadi en el año 1998» που εκπόνησε η *Eustat* (*Euskal Estatistika-Erakundea/Instituto Vascode Estadística*).

⁽³⁴⁾ Βλέπε τις παραγράφους 48 και 51 της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 17ης Ιουνίου 1999 στην υπόθεση C-75/97 *Βέλγιο* κατά *Επιτροπής* («*Maribel*»), Συλλογή 1999 σ. I-3691· τις παραγράφους 80 και 82 της απόφασης του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 2000 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 έως 607/97, T-1/98, T-3/98 έως T-6/98 και T-23/98, *Alzetta Mauro* και λοιποί, Συλλογή 2000, σ. II-2319· στις παραγράφους 54 και 55 των συμπερασμάτων του γενικού εισαγγελέα *Ruiz-Harabo*, της 17ης Μαΐου 2001, στην υπόθεση C-310/99 *Ιταλική Δημοκρατία* κατά *Επιτροπής*, Συλλογή 2002, σ. I-2289, και την παράγραφο 31 των συμπερασμάτων του γενικού εισαγγελέα *Saggio*, της 27ης Ιανουαρίου 2000, στην υπόθεση C-156/98 *Γερμανία* κατά *Επιτροπής*, Συλλογή 2000, σ. I-6857: «Πρέπει να τονιστεί συναφώς ότι στο πλαίσιο ενός γενικού συστήματος ενισχύσεων, για να είναι δυνατόν να καθοριστεί η επίπτωση ενός τέτοιου συστήματος επί των εμπορικών συναλλαγών, αρκεί, μέσω εκ των προτέρων εκτιμήσεως, να είναι δυνατόν να θεωρηθεί λογικά ότι η επίπτωση αυτή είναι ικανή να υλοποιηθεί. Αν η θέση μιας επιχειρήσεως (ή, όπως εν προκειμένω, ενός απεριόριστου αριθμού επιχειρήσεων) ενδυναμώνεται από ένα σύστημα ενισχύσεων, η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση είναι κατ' αρχήν δυνατόν να επηρεάσει τον ανταγωνισμό μεταξύ των κρατών μελών».

⁽³⁵⁾ Στο πλαίσιο της καταγγελίας που υπέβαλε η *Schütz Ibérica SA*, οι ισπανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι δεν είχαν καταβάλει ενισχύσεις στην *Detursa* την εν λόγω ημερομηνία.

την αξιολόγηση που πραγματοποιήθηκε βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Πράγματι, τα κριτήρια που θεσπίζονται στο σημείο Β⁽³⁶⁾ του κώδικα δεοντολογίας για να καθορίσουν τον «ολέθριο» χαρακτήρα ενός φορολογικού μέτρου διαφέρουν από τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται προκειμένου να προσδιοριστεί εάν ένα μέτρο νοθεύει τον ανταγωνισμό ή επηρεάζει τις συναλλαγές. Ως εκ τούτου, ενδέχεται ένα μέτρο να μην κριθεί επιζήμιο διότι δεν πληροί τα κριτήρια του εν λόγω σημείου Β, παρόλο που νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές. Στην προκειμένη περίπτωση, τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα δεν πληρούν τα κριτήρια του σημείου Β, δεδομένου ότι δεν χορηγούνται αποκλειστικά σε μη μόνιμους κατοίκους ή σε σχέση με δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από κοινού με μη μόνιμους κατοίκους· δεν είναι εξ ολοκλήρου αποκομμένα από την εθνική οικονομία· δεν χορηγούνται ακόμη και όταν δεν υφίσταται καμία πραγματική οικονομική δραστηριότητα ούτε ουσιαστική οικονομική παρουσία εντός της περιφέρειας· δεν εφαρμόζονται στα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τις εξωτερικές δραστηριότητες ενός πολυεθνικού ομίλου που αποκλίνουν από τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές και δεν στερούνται διαφάνειας. Αντιθέτως, όπως έχει ήδη αναφερθεί σε άλλες αιτιολογικές σκέψεις, νοθεύουν τον ανταγωνισμό και επηρεάζουν τις συναλλαγές.

- (66) Όσον αφορά την παρατήρηση ότι η επίπτωση επί των συναλλαγών πρέπει να αξιολογηθεί από την Επιτροπή σε σύγκριση με το σύνολο των φορολογικών συστημάτων, η Επιτροπή σημειώνει ότι οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που αποτελούν αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας δυνάμει των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης απορρέουν από έναν κανόνα παρέκκλισης που ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις (στην προκειμένη περίπτωση ορισμένες νεοσύστατες επιχειρήσεις) έναντι των λοιπών επιχειρήσεων του κράτους μέλους· δεν υπάρχουν πιθανές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που να οφείλονται σε διαφορές μεταξύ των φορολογικών συστημάτων των κρατών μελών, οι οποίες, κατά περίπτωση, θα μπορούσαν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 93 έως 97 της συνθήκης.
- (67) Όσον αφορά τον ειδικό χαρακτήρα που μπορεί να έχουν οι κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή εκτιμά ότι η μείωση της φορολογητέας βάσης είναι ειδική ή επιλεκτική κατά την έννοια ότι ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι οι όροι χορήγησης των ενισχύσεων αναφέρουν συγκεκριμένα ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες ιδρύθηκαν πριν από την έναρξη

ισχύος του ανωτέρω περιφερειακού νόμου δεν είναι επιλέξιμες, όπως και οι επιχειρήσεις με επενδύσεις χαμηλότερες του κατωφλίου των 80 εκατομμυρίων ESP (480 810 ευρώ), οι επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν καταβεβλημένο κεφάλαιο άνω των 20 εκατομμυρίων ESP (120 202 ευρώ), καθώς και εκείνες που δημιουργούν λιγότερες από δέκα νέες θέσεις απασχόλησης. Η Επιτροπή σημειώνει σχετικά ότι, σύμφωνα με την πέμπτη έκθεση για τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη⁽³⁷⁾, το 1992 οι επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με προσωπικό από 0-10 εργαζομένους ανέρχονταν σε 14.629.000, ή 92,72 % του συνόλου⁽³⁸⁾. Στην περίπτωση της Ισπανίας, το ποσοστό ήταν ακόμη υψηλότερο, ανερχόμενο το 1991 σε 95,11 % περίπου⁽³⁹⁾. Επίσης σύμφωνα με την πέμπτη έκθεση για τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη⁽⁴⁰⁾, το 1995 οι επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με προσωπικό από 0-10 εργαζομένους ανέρχονταν σε 16 767 000, ή 92,89 %⁽⁴¹⁾ του συνόλου. Στην περίπτωση της Ισπανίας, το ποσοστό ήταν ακόμη υψηλότερο, ανερχόμενο σε 95 % περίπου⁽⁴²⁾. Τα ποσοστά αυτά ενδεχομένως να είναι υψηλότερα στην περίπτωση των νεοσύστατων επιχειρήσεων, αφού συνήθως μία επιχείρηση ξεκινά με προσωπικό το οποίο αυξάνεται καθώς η επιχείρηση σταθεροποιείται και επιταχύνει την οικονομική της ανάπτυξη. Τούτο συνέβη στην Ισπανία, το 1995, οπότε το ποσοστό αυτό ήταν ακόμη υψηλότερο, και κυμαινόταν ποσοστό 98 % περίπου⁽⁴³⁾. Συνεπώς, όλα φανερώνουν, κατ' αρχήν, ότι ένας από τους όρους επιλεξιμότητας των ενισχύσεων συνεπάγεται, αφ' εαυτού, τον αποκλεισμό των περισσότερων επιχειρήσεων.

- (68) Εξάλλου, η Επιτροπή αναφέρει ότι ο εντοπισμός στην εξεταζόμενη φοροαπαλλαγή μιας ουσιάς ιδιαιτερότητας δεν αποκλείει την ύπαρξη και άλλων χαρακτηριστικών που καθιστούν ειδικά τα επίμαχα φορολογικά μέτρα, όπως για παράδειγμα η περιφερειακή τους ιδιαιτερότητα. Ωστόσο, εφόσον έχει καταδειχθεί ότι η φοροαπαλλαγή ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις λόγω αυτής της ουσιάς ιδιαιτερότητας, η Επιτροπή δεν κρίνει απαραίτητη τη διενέργεια διεξοδικής ανάλυσης όλων των λοιπών ιδιαιτεροτήτων των εξεταζόμενων μέτρων. Προς τούτο, στην προκειμένη περίπτωση, δεν προβαίνει σε αναλυτική εξέταση της ενδεχόμενης περιφερειακής τους ιδιαιτερότητας.
- (69) Επιπλέον, ο αντικειμενικός χαρακτήρας των κατωφλίων δεν τα εμποδίζει, όπως υποστηρίζουν ορισμένοι τρίτοι στις παρατηρήσεις τους, να είναι επιλεκτικά και να αποκλείουν επιχειρήσεις που δεν πληρούν τους θεσπιζόμενους όρους. Αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι βάσει της νομολογίας⁽⁴⁴⁾, «το γεγονός ότι η ενίσχυση δεν αφορά έναν ή περισσότε-

⁽³⁶⁾ Κώδικας φορολογικής συμπεριφοράς, σημείο Β: «[...]κατά την εκτίμηση του επιζήμιου χαρακτήρα αυτών των μέτρων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μεταξύ άλλων: 1. κατά πόσον τα πλεονεκτήματα παρέχονται αποκλειστικά σε μη κατοίκους ή για συναλλαγές που διενεργούνται με μη κατοίκους, ή 2. κατά πόσον τα πλεονεκτήματα είναι πλήρως αποκομμένα από την εγχώρια οικονομία, κατά τρόπο που να μην έχουν καμία επίπτωση στην εθνική φορολογική βάση, ή 3. κατά πόσον τα πλεονεκτήματα παρέχονται ακόμη και χωρίς να υπάρχει πραγματική οικονομική δραστηριότητα και ουσιαστική οικονομική παρουσία στο κράτος μέλος που τα παρέχει, ή 4. κατά πόσον οι κανόνες υπολογισμού των κερδών από τις εσωτερικές δραστηριότητες πολυεθνικού ομίλου αποκλίνουν από τις διεθνώς παραδεκτές αρχές, κυρίως εκείνες που έχουν συμφωνηθεί στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ, ή 5. κατά πόσον τα φορολογικά μέτρα στερούνται διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων κατά τις οποίες οι εκ του νόμου προβλεπόμενες ρυθμίσεις εφαρμόζονται με τρόπο ελαστικότερο και αδιαφανή σε διοικητικό επίπεδο».

⁽³⁷⁾ Επιχειρήσεις στην Ευρώπη, τέταρτη έκθεση, Eurostat.

⁽³⁸⁾ Έχει ληφθεί από τα στοιχεία του πίνακα στη σελίδα 27 της έκθεσης.

⁽³⁹⁾ Έχει ληφθεί από τα στοιχεία του πίνακα στη σελίδα 152 της έκθεσης.

⁽⁴⁰⁾ Επιχειρήσεις στην Ευρώπη, πέμπτη έκθεση, Eurostat.

⁽⁴¹⁾ Έχει ληφθεί από τα στοιχεία του πίνακα στη σελίδα 31 της έκθεσης.

⁽⁴²⁾ Έχει ληφθεί από τα στοιχεία του πίνακα στη σελίδα 224 της έκθεσης.

⁽⁴³⁾ Έχει ληφθεί από τα στοιχεία του πίνακα στη σελίδα 73 της έκθεσης.

⁽⁴⁴⁾ Βλέπε την παράγραφο 40 της απόφασης του Πρωτοδικείου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, στην υπόθεση T-55/99, Confederación Española de Transporte de Mercancías (CETM) κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-3207.

ρους εκ των προτέρων εξατομικευμένους δικαιούχους, αλλά υπόκειται σε σειρά αντικειμενικών κριτηρίων κατ' εφαρμογήν των οποίων μπορεί να χορηγηθεί, (...) δεν αρκεί για να τεθεί υπό αμφισβήτηση ο επιλεκτικός χαρακτήρας του μέτρου και, κατ' επέκταση, ο χαρακτηρισμός του ως κρατικής ενισχύσεως υπό την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης. (...) Αντιθέτως, δεν αποκλείει το χαρακτηρισμό της δημόσιας αυτής παρεμβάσεως ως καθεστώτος ενισχύσεων που συνιστά επιλεκτικό και, επομένως, ειδικό μέτρο αν, λόγω των κριτηρίων εφαρμογής του, παρέχει πλεονέκτημα σε ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους τομείς παραγωγής, αποκλείοντας άλλους».

νων στόχων, η Επιτροπή δεν τον αμφισβητεί, παρότι σημειώνει ότι αυτό δεν αρκεί για να αποφύγει ένα κρατικό μέτρο τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων, δεδομένου ότι, όπως αναφέρει η νομολογία ⁽⁴⁶⁾: «Προς στήριξη της απόψεως αυτής, θα αρκούσε οι δημόσιες αρχές να επικαλεσθούν τη νομιμότητα των σκοπών που επιδιώκονται με τη λήψη του μέτρου ενισχύσεως, ώστε αυτό να θεωρηθεί γενικό μέτρο που δεν εμπίπτει στην εφαρμογή του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης. Η διάταξη αυτή, όμως δεν προβαίνει σε διάκριση των κρατικών παρεμβάσεων ανάλογα με τις αιτίες ή τους σκοπούς, αλλά τις ορίζει σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά τους».

(70) Όσον αφορά την επίκληση της φύσης ή της οικονομίας του φορολογικού συστήματος για να δικαιολογηθεί η απαλλαγή του φόρου εταιρειών, η Επιτροπή τονίζει ότι αυτό που προέχει είναι να γνωρίζουμε εάν τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα ανταποκρίνονται στους στόχους που εμπεριέχονται στο ίδιο το φορολογικό σύστημα, ή εάν, αντιθέτως, επιδιώκουν άλλους, θεμιτούς ενδεχομένως στόχους εκτός του φορολογικού συστήματος. Εναπόκειται, εξάλλου, στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να αποφανθεί εάν τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα υπακούουν στην εσωτερική λογική του φορολογικού συστήματος ⁽⁴⁵⁾. Στην προκειμένη περίπτωση, τα γενικά συμβούλια της Βισκάγια αναφέρουν ότι, ουσιαστικά, η επίμαχη έκπτωση φόρου, επειδή προωθεί τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, συνεπάγεται αύξηση του αριθμού των φορολογουμένων και, κατά συνέπεια, των φορολογικών εσόδων. Για να υποστηρίξουν, ωστόσο, τη θέση αυτή, αρκέστηκαν σε μια σειρά αφηρημένων, γενικών δηλώσεων χωρίς να παρέχουν εμπειριστατωμένη μελέτη σχετικά με το πώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η απώλεια εσόδων που απορρέει από τη δεκαετή απαλλαγή θα εξισορροπηθεί από την ενδεχόμενη μεταγενέστερη αύξηση των εσόδων. Ελλείψει διεξοδικής ανάλυσης, είναι ριψοκίνδυνο να προβλέψουμε ότι το ισοζύγιο θα είναι πάντοτε θετικό. Εξάλλου, τα γενικά συμβούλια της Βισκάγια δεν εξηγούν γιατί, εάν ο στόχος ήταν να αυξηθεί ο αριθμός των φορολογουμένων, οι ενισχύσεις χορηγούνται μόνο σε ένα ελάχιστο ποσοστό νεοσύστατων επιχειρήσεων, ίσως χαμηλότερο του 5 %. Επιπλέον, ο προσωρινός χαρακτήρας του μέτρου φανερώνει ότι οι στόχοι του, αντί να είναι εγγενείς στο φορολογικό σύστημα, πράγμα που θα τους παρέιχε κάποια διάρκεια, είναι βραχυχρόνιοι και ασύνδετοι με το σύστημα. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή οφείλει να απορρίψει τις παρατηρήσεις των γενικών συμβουλίων της Βισκάγια, δεδομένου ότι δεν κατόρθωσαν να καταδείξουν ότι η έκπτωση φόρου έχει ένα στόχο, εγγενή στο φορολογικό σύστημα, για αύξηση των φορολογικών εσόδων. Αντιθέτως, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σύμφωνα με τον περιφερειακό νόμο που θεσπίζει τις επίμαχες φορολογικές διακοπές, ο δηλωθείς στόχος είναι η επαναδραστηριοποίηση της οικονομίας της Βισκάγια, η οποία την εποχή εκείνη διήρχετο σοβαρή οικονομική κρίση. Ο στόχος δεν απορρέει επομένως από τις πρωτογενείς φορολογικές απαιτήσεις, αλλά από την οικονομική πολιτική που βρίσκεται εκτός του εξεταζόμενου φορολογικού συστήματος. Αυτός ο εξωτερικός χαρακτήρας σε σχέση με το φορολογικό σύστημα ενισχύεται από το μεταβατικό χαρακτήρα των φορολογικών μέτρων. Όσον αφορά τον ενδεχόμενο νόμιμο χαρακτήρα των επιδιωκόμε-

(71) Όσον αφορά την ύπαρξη σε άλλα κράτη μέλη φορολογικών μέτρων που συνίστανται σε απαλλαγή του φόρου εταιρειών, και όσον αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν τα χαρακτήρισε κρατικές ενισχύσεις παρότι απευθύνονται σε νεοσύστατες επιχειρήσεις, θέση που σύμφωνα με ορισμένες παρατηρήσεις τρίτων θα άφηνε περιθώριο για επίκληση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης σχετικά με τις φορολογικές ενισχύσεις υπέρ των νεοσύστατων επιχειρήσεων, η Επιτροπή οφείλει να τονίσει ότι τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της έρευνας η οποία ξεκίνησε για το θέμα αυτό αμφισβητούν τις εν λόγω παρατηρήσεις. Πράγματι, οι φορολογικές διακοπές των εν λόγω κρατών μελών θεωρήθηκαν καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων ⁽⁴⁷⁾, που κοινοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης και συμβιβάζονται με την κοινή αγορά. Εξάλλου, ακόμη και στην υποθετική περίπτωση που η Επιτροπή δεν θα είχε αντιδράσει, δεν θα μπορούσε να δικαιολογηθεί και στην προκειμένη περίπτωση η συνέχιση της ίδιας εσφαλμένης προσέγγισης. Αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, «ενδεχόμενη παραβίαση εκ μέρους του κράτους μέλους υποχρέωσης που του επιβάλλεται δυνάμει της συνθήκης, σε σχέση με την απαγόρευση του άρθρου 92, δεν δικαιολογείται από το γεγονός ότι και άλλα κράτη μέλη έχουν παραβιάσει αυτή την υποχρέωση. Οι διάφορες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού όσον αφορά τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών δεν αλληλοεξουδετερώνονται,

⁽⁴⁶⁾ Βλέπε την παράγραφο 53 της απόφασης που αναφέρεται στην υποσημείωση 44.

⁽⁴⁷⁾ Βλέπε Γαλλία: καθεστώς κρατικών ενισχύσεων των «zones d' entreprises» αριθ. 155/86, που εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 21ης Ιανουαρίου 1987, παράγραφος 245 της έκθεσης XVII σχετικά με την πολιτική ανταγωνισμού· καθεστώς ενισχύσεων «loi pour l'orientation de l'aménagement du territoire» αριθ. 493/95, που εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 29ης Νοεμβρίου 1995, ανακοίνωση στην ΕΕ C 53 της 22.2.1996· Ιταλία: καθεστώς ενισχύσεων σχετικών με το νόμο αριθ. 64 της 1ης Μαρτίου 1986 που διέπει την έκτακτη παρέμβαση υπέρ του Mezzogiorno (Μεσημβρία), που εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 2ας Μαρτίου 1988, η οποία δημοσιεύτηκε στην ΕΕ L 143 της 10.6.1988· Λουξεμβούργο: καθεστώς ενισχύσεων «loi de développement économique» N 607/92, που εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 9ης Δεκεμβρίου 1992, ανακοίνωση στην ΕΕ C 39 της 13.2.1993· καθεστώς ενισχύσεων «carte régionale» N 72/96, που εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 20ης Σεπτεμβρίου 1996, ανακοίνωση στην ΕΕ C 51 της 21.2.1997· καθεστώς ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα για την οικονομική ανάπτυξη N 793/B/99, που εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 19ης Ιουλίου 2000, ανακοίνωση στην ΕΕ C 278 της 30.9.2000.

⁽⁴⁵⁾ Βλέπε σχετικά την παράγραφο 27 της γνώμης του γενικού εισαγγελέα Ruiz-Jarabo στην υπόθεση C-6/97.

αλλά αντιθέτως έχουν σωρευτικό χαρακτήρα, πράγμα που αυξάνει τις επιβλαβείς συνέπειες για την κοινή αγορά»⁽⁴⁸⁾.

(72) Όσον αφορά τις παρατηρήσεις τρίτων σχετικά με την ύπαρξη στην Ισπανία και άλλων φορολογικών μέτρων τα οποία η Επιτροπή δεν έκρινε ως κρατικές ενισχύσεις επειδή απευθύνονται σε νεοσύστατες επιχειρήσεις, πρέπει να τονιστεί ότι τα χαρακτηριστικά των αναφερθέντων μέτρων διαφέρουν κατά πολύ από τα χαρακτηριστικά των εξεταζόμενων φορολογικών «διακοπών». Πράγματι, δεν μπορεί να υπάρξει σύγκριση του γεγονότος ότι για τη λήψη των ενισχύσεων απαιτείται η δημιουργία τριών θέσεων εργασίας έναντι της δημιουργίας δέκα θέσεων, ούτε ότι η ενίσχυση συνίσταται σε μείωση της φορολογητέας βάσης κατά 95 % επί τριετία έναντι δεκαετούς φοροαπαλλαγής. Εξάλλου, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι αποφάσεις που εκδόθηκαν σε σχέση με τα εν λόγω φορολογικά μέτρα δεν μπορούν να προσδικάσουν τις ενδεχόμενες αποφάσεις που θα πρέπει, κατά περίπτωση, να λάβει σε σχέση με τα άλλα αναφερθέντα φορολογικά μέτρα.

(73) Όσον αφορά το επιχείρημα που προβάλλεται σε ορισμένες παρατηρήσεις τρίτων όσον αφορά την ύπαρξη υψηλότερης συνολικής φορολογικής επιβάρυνσης στη Χώρα των Βάσκων, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι τούτο δεν είναι συναφές στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεδομένου ότι η διαδικασία κινήθηκε σχετικά με ένα ειδικό μέτρο και όχι με ολόκληρο το φορολογικό σύστημα εκάστης των τριών βασικών περιοχών.

(74) Εν κατακλείδι, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η μείωση της φορολογητέας βάσης αποτελεί κρατική ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, εδομένου ότι πρόκειται για ενίσχυση που χορηγεί το κράτος, ως κρατικούς πόρους, η οποία ευνοώντας ορισμένες επιχειρήσεις νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

6.2. Ο χαρακτήρας νέας ενίσχυσης της απαλλαγής του φόρου εταιρειών

(75) Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν είναι ούτε υφιστάμενες ενισχύσεις εφόσον δεν πληρούν τους όρους που θεσπίζονται στο άρθρο 1 στοιχείο β) του παραπάνω κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Πράγματι, δεν πληρούν

τα κριτήρια i) έως iv)⁽⁴⁹⁾, διότι δεν θεσπίστηκαν πριν από την προσχώρηση της Ισπανίας, την 1η Ιανουαρίου 1986· ουδέποτε εγκρίθηκαν από την Επιτροπή ή από το Συμβούλιο· δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εγκρίθηκαν επειδή ουδέποτε κοινοποιήθηκαν· χορηγήθηκαν πριν από διάστημα μικρότερο των δέκα ετών.

(76) Όσον αφορά τους όρους του σημείου ν) του στοιχείου β) του εν λόγω άρθρου 1⁽⁵⁰⁾, η Επιτροπή εκτιμά ότι η επίμαχη φοροαπαλλαγή δεν είναι δυνατό να τις τηρεί. Πράγματι, η Επιτροπή επισημάνει ότι ούτε στην αλληλογραφία της, ούτε σε κανένα άλλο έγγραφο ανέφερε ποτέ άμεσα ή έμμεσα ότι θεωρούσε ότι οι εξεταζόμενες φορολογικές «διακοπές» δεν ήταν ενισχύσεις. Αντιθέτως, στην απόφαση της 98/C 103/03 της 18ης Νοεμβρίου 1997⁽⁵¹⁾, έκρινε ότι οι νέες φοροαπαλλαγές που θέσπισε η Βισκάγια το 1996 και από τις οποίες ωφελήθηκε, πέραν και άλλων ενισχύσεων, η επιχείρηση Demesa, μπορούσαν να περιέχουν στοιχεία ασυμβίβαστων ενδεχομένως ενισχύσεων. Αργότερα στην απόφαση 1999/718/ΕΟΚ για το κλείσιμο της διαδικασίας, η Επιτροπή έκρινε ότι οι φοροαπαλλαγές του 1996 ήταν κρατικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά. Η Επιτροπή ακολούθησε την ίδια προσέγγιση και έκρινε τις φοροαπαλλαγές ως κρατικές ενισχύσεις σε σχέση με άλλα φορολογικά μέτρα που είχαν θεσπίσει άλλα κράτη μέλη, όπως π.χ. η Γαλλία απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 1987 σχετικά με το καθεστώς Ν 155/86 και της 29ης Νοεμβρίου

⁽⁴⁹⁾ Το κείμενο των σημείων i) έως iv) του στοιχείου β) του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, που προαναφέρθηκε, έχει ως εξής:

«β) "υφιστάμενη ενίσχυση":

- i) με την επιφύλαξη των άρθρων 144 και 172 της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας, όλες οι ενισχύσεις οι οποίες υφίσταντο πριν από την έναρξη ισχύος της συνθήκης στο οικείο κράτος μέλος, δηλαδή καθεστώς ενισχύσεων και ατομικές ενισχύσεις που είχαν τεθεί σε εφαρμογή πριν, και εφαρμόζονται ακόμη έπειτα, από την έναρξη ισχύος της συνθήκης,
- ii) κάθε εγκεκριμένη ενίσχυση, δηλαδή τα καθεστώτα ενισχύσεων και οι ατομικές ενισχύσεις που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή ή από το Συμβούλιο,
- iii) κάθε ενίσχυση που θεωρείται ότι έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 6 του παρόντος κανονισμού ή πριν από τον παρόντα κανονισμό αλλά σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή·
- iv) κάθε ενίσχυση που θεωρείται ότι είναι υφιστάμενη ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 15».

⁽⁵⁰⁾ Το κείμενο του σημείου ν) του στοιχείου β) του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, έχει ως εξής:

«β) "υφιστάμενη ενίσχυση":

(...)

- ν) κάθε ενίσχυση που θεωρείται υφιστάμενη ενίσχυση εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι όταν τέθηκε σε ισχύ δεν αποτελούσε ενίσχυση, αλλά στη συνέχεια έγινε ενίσχυση λόγω της εξέλιξης της κοινής αγοράς και χωρίς να μεταβληθεί από το κράτος μέλος. Όταν ορισμένα μέτρα μετατρέπονται σε ενισχύσεις λόγω της ελευθέρωσης μιας δραστηριότητας από την κοινοτική νομοθεσία, τα μέτρα αυτά δεν θεωρούνται ως υφιστάμενη ενίσχυση μετά την ταχθείσα ημερομηνία ελευθέρωσης».

⁽⁵¹⁾ Απόφαση για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας του άρθρου 93 παράγραφος 2 κατά ορισμένων ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην επιχείρηση Demesa, η οποία είναι εγκατεστημένη στη Βισκάγια (ΕΕ C 103 της 4.4.1998, σ. 3).

⁽⁴⁸⁾ Βλέπε την παράγραφο 24 της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 22ας Μαρτίου 1977 στην υπόθεση C-78/76, Steinkamp & Weinlig κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας. Εξάλλου, στην παράγραφο 45 της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 24ης Μαρτίου 1993 στην υπόθεση C-313/90, Comit International de la rayonne et des fibres synthétiques και λοιποί κατά Επιτροπής, αναφέρεται ότι «ούτε η αρχή της ίσης μεταχείρισης ούτε η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης μπορούν να τύχουν επίκλησης προκειμένου να δικαιολογηθεί η επανάληψη της εσφαλμένης ερμηνείας ενός μέτρου».

1995 σχετικά με το καθεστώς N 493/95), η Ιταλία (απόφαση της 2ας Μαρτίου 1988) και το Λουξεμβούργο (απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 1992 σχετικά με το καθεστώς N 607/92 και της 20ής Σεπτεμβρίου 1996 σχετικά με το καθεστώς N 72/96). Λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες αυτές οι αποφάσεις εκτός από την απόφαση 1999/718/ΕΟΚ, εκδόθηκαν όχι μόνο πριν από τη 10η Δεκεμβρίου 1998, ημερομηνία δημοσίευσης της προαναφερθείσας ανακοίνωσης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων, αλλά και πριν από την 1η Δεκεμβρίου 1997, ημερομηνία του ψηφίσματος σχετικά με έναν κώδικα δεοντολογίας για τη φορολογία των επιχειρήσεων, η Επιτροπή θέλει να τονίσει ότι η απόφαση να κριθούν ως κρατικές ενισχύσεις οι φοροαπαλλαγές που θεσπίστηκαν το 1993 δεν οφείλεται, όπως υποστηρίζει το περιφερειακό συμβούλιο της Βισκάγια στις παρατηρήσεις του, σε αλλαγή κριτηρίου της Επιτροπής κατά το χρόνο εξέτασης των ισχυόντων φορολογικών καθεστώτων βάσει της εν λόγω ανακοίνωσης ή του προαναφερθέντος κώδικα φορολογικής συμπεριφοράς.

- (77) Εξάλλου, όσον αφορά το επιχείρημα που πρόβαλαν οι ισπανικές αρχές, ότι δηλαδή αν η Επιτροπή θεωρούσε ότι οι εν λόγω φοροαπαλλαγές ήταν κρατικές ενισχύσεις έπρεπε να είχε αμέσως κινήσει τη διαδικασία, βάσει της αιτιολογικής παραγράφου 12 της απόφασης στην υπόθεση C-84/82 που αναφέρεται στην υποσημείωση 9, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η εν λόγω νομολογία δεν ισχύει στην περίπτωση αυτή διότι είναι εφαρμοστέα μόνο για τις κοινοποιηθείσες ενισχύσεις. Η Επιτροπή σημειώνει σχετικά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, σε περίπτωση παράνομων ενισχύσεων, δεν υπόκειται στις προθεσμίες που εφαρμόζονται για τις κοινοποιηθείσες ενισχύσεις. Επιπλέον, υπενθυμίζει ότι με επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 1996 προς την επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία, η Επιτροπή ζήτησε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τους ενδεχόμενους δικαιούχους των εξεταζόμενων μέτρων. Με φαξ της 16ης Φεβρουαρίου 1996, το οποίο επιβεβαιώθηκε με επιστολή της 19ης Φεβρουαρίου 1996, η επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία ζήτησε παράταση 15 ημερών της προθεσμίας απάντησης. Με επιστολή της 21ης Μαρτίου 1996, η επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία ζήτησε νέα παράταση 30 ημερών. Οι ισπανικές αρχές δεν απάντησαν ωστόσο στο αίτημα της Επιτροπής, παρότι είχαν ζητήσει τις εν λόγω παρατάσεις που οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι υπήρξε ενδεχομένως κάποια απάντηση. Εξάλλου, η Επιτροπή τονίζει ότι κίνησε διαδικασία κατά άλλων παρόμοιων μέτρων φορολογικών ενισχύσεων με τη μορφή μείωσης της φορολογητέας βάσης ορισμένων νεοσύστατων επιχειρήσεων στη Βισκάγια (C 52/99) στις 29 Σεπτεμβρίου 1999. Στην τελική της απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, έκρινε ότι οι εν λόγω ενισχύσεις ήταν ασυμβίβαστες.

- (78) Εν κατακλείδι, τα εξεταζόμενα φορολογικά μέτρα δεν μπορούν να θεωρηθούν υφιστάμενες ενισχύσεις δεδομένου ότι δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 1 στοιχείο β) του

κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Η Επιτροπή εκτιμά αντιθέτως ότι μπορούν να θεωρηθούν νέες ενισχύσεις, δυνάμει του άρθρου 1 στοιχείο γ) του ίδιου κανονισμού⁽⁵²⁾ ⁽⁵³⁾.

6.3. Ο παράνομος χαρακτήρας της απαλλαγής του φόρου εταιρειών

- (79) Δεδομένου ότι το επίμαχο καθεστώς δεν απαιτεί δέσμευση των ισπανικών αρχών να χορηγούν τις ενισχύσεις βάσει των όρων⁽⁵⁴⁾ σχετικά με τις ενισχύσεις de minimis (ήσσονος σημασίας), η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι εν λόγω ενισχύσεις διέπονται από τους κανόνες αυτούς. Πρέπει να σημειωθεί σχετικά ότι οι ισπανικές αρχές ουδέποτε υποστήριξαν, στα πλαίσια της διαδικασίας, ότι οι ενισχύσεις είχαν εν όλω ή εν μέρει το χαρακτήρα ενισχύσεων de minimis. Επιπλέον, οι εξεταζόμενες ενισχύσεις δεν τηρούν τους κανόνες de minimis, κυρίως επειδή δεν υπάρχουν εγγυήσεις ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση του κατωφλίου de minimis.
- (80) Όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις που δεν διέπονται από τον κανόνα de minimis, η Επιτροπή αναφέρει ότι υπόκειται στην υποχρέωση προηγούμενης κοινοποίησης την οποία θεσπίζει το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Οι ισπανικές αρχές δεν τήρησαν, ωστόσο, την υποχρέωση αυτή. Προς τούτο η Επιτροπή εκτιμά ότι οι εν λόγω ενισχύσεις πρέπει να θεωρηθούν παράνομες.
- (81) Όσον αφορά το επιχείρημα που εμφανίζεται σε ορισμένες παρατηρήσεις τρίτων βάσει του οποίου τα φορολογικά μέτρα δεν μπορούν να θεωρηθούν παράνομα λόγω της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που οφείλεται στην έγκριση του βασικού φορολογικού συστήματος εκ μέρους της Επιτροπής, η Επιτροπή οφείλει να το απορρίψει, αφού, πρώτον, σύμφωνα με το άρθρο 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, μια ενίσχυση είναι παράνομη όταν, όπως στην παρούσα περίπτωση, δεν έχει κοινοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Επομένως, εφόσον δεν είχε κοινοποιηθεί, η Επιτροπή δεν μπορούσε να λάβει απόφαση σχετικά με το συμβίβασιμο της ενίσχυσης με

⁽⁵²⁾ Το κείμενο του στοιχείου γ) του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 έχει ως εξής: «γ) "νέα ενίσχυση": κάθε ενίσχυση, δηλαδή τα καθεστώτα ενισχύσεων και οι ατομικές ενισχύσεις, οι οποίες δεν αποτελούν υφιστάμενη ενίσχυση, καθώς και οι μεταβολές των υφιστάμενων ενισχύσεων.»

⁽⁵³⁾ Επιστολή της επίσημης ισπανικής αντιπροσωπείας (D/10687) της 19ης Ιανουαρίου 1996.

⁽⁵⁴⁾ Το πόρισμα της αξιολόγησης των εξεταζόμενων ενισχύσεων είναι το αυτό, ανεξαρτήτως εάν η αξιολόγηση βασίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τους κανόνες de minimis για τις κρατικές ενισχύσεις (EE C 68 της 6.3.1996) ή στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 69/2001 (βλέπε την υποσημείωση 6).

την κοινή αγορά ⁽⁵⁵⁾. Όσον αφορά την υποτιθέμενη έγκριση εκ μέρους της Επιτροπής του «βασικού φορολογικού συστήματος», το οποίο, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις των τρίτων ενδιαφερομένων απορρέει από την προαναφερθείσα απόφαση 93/337/ΕΟΚ, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι αφενός η εν λόγω απόφαση δεν αναφερόταν σε κανένα βασικό φορολογικό σύστημα αλλά σε σειρά φορολογικών μέτρων ⁽⁵⁶⁾ συγκεκριμένων τα οποία θεσπίστηκαν αντίστοιχα από την Άλαβα, την Γκιπούθκοα και τη Βισκάγια το 1988 και, αφετέρου, ότι η εν λόγω απόφαση τα έκρινε κρατικές ενισχύσεις. Στο άρθρο 1 παράγραφος 4 ⁽⁵⁷⁾, η απόφαση όριζε επίσης ότι η χορήγηση των ενισχύσεων έπρεπε να υπόκειται σε σειρά όρων, όπως η τήρηση των ανώτατων ορίων των περιφερειακών ενισχύσεων, των κανόνων που εφαρμόζονται στις ΜΜΕ, των ευαίσθητων τομέων, καθώς και των διατάξεων σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων. Κατά συνέπεια δεν επρόκειτο για έγκριση του βασικού φορολογικού συστήματος, αλλά για χαρακτηρισμό συγκεκριμένων φορολογικών μέτρων ως κρατικών ενισχύσεων και επιβολή όρων για τη χορήγηση των ενισχύσεων αυτών. Κατά συνέπεια, η εν λόγω απόφαση δεν προδικάζει σε καμία περίπτωση ενδεχόμενη θετική απόφαση της Επιτροπής σχετικά με οποιοδήποτε νέο φορολογικό μέτρο που θα θεσπιζόταν στη χώρα των Βάσκων. Εν κατακλείδι, και αντίθετα με όσα υποστηρίζουν οι προαναφερθείσες παρατηρήσεις, ουδέποτε υπήρξε απόφαση της Επιτροπής που να ενέκρινε αφηρημένα το «βασικό φορολογικό σύστημα» και, ως εκ τούτου, οποιοδήποτε καινούργιο φορολογικό μέτρο όπως η επίμαχη φοροαπαλλαγή, ή η οποία να την αποστέρουσε τουλάχιστον από τον παράνομο χαρακτήρα της ⁽⁵⁸⁾.

6.4. Αξιολόγηση του συμβιβάσιμου με την κοινή αγορά

(82) Η Επιτροπή επιθυμεί να επαναλάβει εισαγωγικά το χαρακτήρα του καθεστώτος ενισχύσεων της απαλλαγής του

⁽⁵⁵⁾ Παράγραφος 300 της απόφασης του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 1999 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-132/96 και T-143/96, Freistaat Sachsen και λοιποί κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. Π-3663.

⁽⁵⁶⁾ Τα μέτρα συνίσταντο ουσιαστικά σε επιδότηση κατά 95 % του φόρου μεταβιβάσεων κληρονομιάς και τεκμηριωμένων νομικών πράξεων, έκπτωση φόρου 20 % επί των επενδύσεων, πλήρη ελευθερία απόσβεσης των αγαθών που συνιστούν νέες επενδύσεις, αύξηση της έκπτωσης φόρου έως το 5 % των επενδύσεων σε συνάρτηση με τις θέσεις απασχόλησης που δημιουργούν, καθώς και αύξηση της έκπτωσης φόρου κατά 20 % επί των επενδύσεων για την πραγματοποίηση επενδύσεων ειδικού τεχνολογικού ενδιαφέροντος.

⁽⁵⁷⁾ Βλέπε την άρθρο 1 παράγραφος 4 της απόφασης 93/337/ΕΟΚ: «Εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, οι ισπανικές αρχές θα μεριμνήσουν ώστε οι ενισχύσεις να χορηγούνται εντός των περιοχών και των μέγιστων ορίων των εθνικών περιφερειακών ενισχύσεων ή εντός των όρων που προβλέπονται στις κοινοτικές οδηγίες σχετικά με τις ενισχύσεις στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με τήρηση των κοινοτικών διατάξεων σχετικά με τη σώρευση ενισχύσεων με διάφορους σκοπούς, καθώς και των ορίων που θεσπίζονται σε συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας της βιομηχανίας, της γεωργίας και της αλιείας».

⁽⁵⁸⁾ Βλέπε την υποσημείωση 23.

φόρου εταιρειών. Λαμβανομένου υπόψη του γενικού και αφηρημένου χαρακτήρα των καθεστώτων ενισχύσεων, η Επιτροπή δεν είναι υποχρεωμένη να εξετάζει αναλυτικά εξατομικευμένα την κατάσταση κάθε επιχείρησης που είναι δυνητικά δικαιούχος. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή αγνοεί τις συνθήκες των επιχειρήσεων που υπήρξαν ήδη δικαιούχοι ή που προβλέπεται να γίνουν και, επομένως, κατ' αρχήν δεν μπορεί να εξετάσει τις επιπτώσεις συγκεκριμένων επιχειρήσεων επί του ανταγωνισμού. Αρκεί να σημειωθεί ότι ορισμένες δυνητικά δικαιούχοι επιχειρήσεις θα μπορούσαν να αποκτήσουν το δικαίωμα για ενισχύσεις οι οποίες δεν συνάδουν με τις οδηγίες, τις κατευθυντήριες γραμμές και τα κοινοτικά πλαίσια που εφαρμόζονται σχετικά. Επιπλέον, η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι, στην απόφασή της για την κίνηση της διαδικασίας, ζήτησε από τις ισπανικές αρχές όλες τις συναφείς πληροφορίες για να μπορέσει να εκτιμήσει τις εξεταζόμενες φορολογικές ενισχύσεις. Σκοπός του αιτήματος αυτού ήταν προφανώς να μπορέσει να αποκτήσει η Επιτροπή μια γενική ιδέα των πραγματικών συνεπειών του καθεστώτος και δεν διατεινόταν ότι ζητούσε επαρκή στοιχεία για να πραγματοποιήσει επιμέρους αναλύσεις. Οι ισπανικές αρχές δεν διαβίβασαν ωστόσο καμία πληροφορία σχετικά με τις περιπτώσεις εφαρμογής των επίμαχων φοροαπαλλαγών. Γι' αυτό είναι αντιφατικό να κατηγορείται η Επιτροπή, όπως συμβαίνει σε ορισμένες παρατηρήσεις τρίτων, για έλλειψη ακρίβειας στην αξιολόγησή της, ενώ της αρνούνται ταυτόχρονα τη διαβίβαση των ζητηθέντων στοιχείων.

(83) Δεδομένου ότι το εξεταζόμενο καθεστώς καλύπτει μόνο τη ΣΟΕΕ-(NUTS) ⁽⁵⁹⁾ III της Βισκάγια, πρέπει να εξεταστεί εάν οι ενισχύσεις στην εν λόγω περιοχή μπορούν να τύχουν των περιφερειακών παρεκκλίσεων του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ). Η Επιτροπή υπενθυμίζει σχετικά ότι η Βισκάγια ουδέποτε υπήρξε επιλέξιμη για την παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α), δεδομένου ότι το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ⁽⁶⁰⁾ της ΣΟΕΕ II της Χώρας των Βάσκων, της οποίας αποτελεί μέρος, υπερέβαινε πάντοτε το 75 % του κοινοτικού μέσου όρου. Πράγματι, σύμφωνα με τους κανόνες για τις περιφερειακές ενισχύσεις ⁽⁶¹⁾ ⁽⁶²⁾, οι όροι επιλεξιμότητας για την παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3, στοιχείο α) της συνθήκης πληρούνται μόνον εάν η περιοχή, στην περίπτωση της ΣΟΕΕ II, έχει κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο του 75 % του κοινοτικού μέσου όρου. Αντιθέτως, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με

⁽⁵⁹⁾ Στατιστική ονοματολογία εδαφικών ενότητων.

⁽⁶⁰⁾ Κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) υπολογιζόμενο σε μονάδα αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ).

⁽⁶¹⁾ Οι αναφορές στους περιφερειακούς κανόνες περιορίζονται, στις ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις, στις κατευθυντήριες γραμμές των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα (βλέπε την υποσημείωση 17). Στην περίπτωση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος των οδηγιών αυτών, η αξιολόγηση της Επιτροπής βασίζεται στους κανόνες που ίσχυαν κατά το χρόνο χορήγησής τους. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα συναφή μέρη των κανόνων αυτών δεν έχουν μεταβληθεί, στην παρούσα περίπτωση αρκεί η παραπομπή στο πιο πρόσφατο κείμενο.

⁽⁶²⁾ Βλέπε το σημείο 3.5 των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (υποσημείωση 17).

το χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων ⁽⁶³⁾, η Βισκάγια υπήρξε περιοχή στην οποία οι κρατικές ενισχύσεις μπορούσαν να θεωρούνται εν μέρει συμβιβάσιμες ⁽⁶⁴⁾ έως τις 26 Σεπτεμβρίου 1995 ⁽⁶⁵⁾ και, μετά την ημερομηνία αυτή, πλήρως συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, σύμφωνα με την εξαίρεση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ⁽⁶⁶⁾.

- (84) Οι κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνουν τη μορφή απαλλαγής του φόρου εταιρειών προωθούν τη δημιουργία, στη Βισκάγια, νέων επιχειρήσεων το αρχικό ποσό της επένδυσης των οποίων και ο αριθμός των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης υπερβαίνουν τα θεσπισθέντα όρια. Ωστόσο, παρά την επίτευξη της ελάχιστης επένδυσης και της ελάχιστης δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, οι εξεταζόμενες φορολογικές ενισχύσεις δεν έχουν το χαρακτήρα επενδυτικών ενισχύσεων ή ενισχύσεων απασχόλησης. Οι ενισχύσεις αυτές δεν βασίζονται στο ποσό της επένδυσης, στον αριθμό των θέσεων απασχόλησης, ούτε στις αντίστοιχες δαπάνες των ημερομισθίων, αλλά στη φορολογητέα βάση. Εξάλλου, δεν καταβάλλονται μέχρις ενός ορίου το οποίο εκφράζεται σε ποσοστό του ποσού της επένδυσης, του αριθμού των δημιουργούμενων θέσεων απασχόλησης ή των αντίστοιχων δαπανών των ημερομισθίων, αλλά μέχρις ενός ορίου το οποίο εκφράζεται ως ποσοστό της φορολογητέας βάσης. Η Επιτροπή τονίζει σχετικά ότι το παράρτημα I των κατευθυντηρίων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα αναφέρει ότι «οι φορολογικές ενισχύσεις δύναται να θεωρηθούν επενδυτικές ενισχύσεις όταν η ενίσχυση συνιστά τη φορολογητέα βάση τους. Επιπλέον, στην κατηγορία αυτή μπορεί να ενταχθεί οποιαδήποτε φορολογική ενίσχυση, εάν το ποσό της ενίσχυσης ανταποκρίνεται σε ένα ανώτατο όριο που εκφράζεται ως ποσοστό της επένδυσης». Εξ αυτού συνάγεται ότι ενισχύσεις οι οποίες, όπως στην προκειμένη περίπτωση, δεν συνάδουν με τα κριτήρια αυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν επενδυτικές ενισχύσεις.
- (85) Αντιθέτως, οι εν λόγω ενισχύσεις, εφόσον μειώνουν εν μέρει το φόρο που καταβάλλουν οι δικαιούχοι επιχειρήσεις επί των κερδών τους, έχουν το χαρακτήρα ενισχύσεων λειτουργίας. Πράγματι, ο φόρος εταιρειών είναι μια φορολογική επιβάρυνση που πρέπει να είναι υποχρεωτική και να καταβάλλεται περιοδικά από τις επιχειρήσεις στο πλαίσιο της τρέχουσας διαχείρισής τους. Επομένως, είναι πλέον ενδεδειγμένο να εξεταστούν οι επίμαχες φορολογικές ενισχύσεις σε σχέση με τυχόν παρεκκλίσεις που εφαρμόζονται στις ενισχύσεις λειτουργίας.
- (86) Η Επιτροπή πρέπει να σημειώσει σχετικά ότι, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις

περιφερειακού χαρακτήρα, κατ' αρχήν απαγορεύονται οι περιφερειακές ενισχύσεις που έχουν χαρακτήρα ενισχύσεων λειτουργίας. Μπορεί, ωστόσο, κατ' εξαίρεση να χορηγηθούν παρόμοιες ενισχύσεις σε περιφέρειες επιλέξιμες για την παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α), εφόσον πληρούν ορισμένους όρους που θεσπίζονται στα σημεία 4.15 έως 4.17 των κατευθυντηρίων γραμμών, στις εξαιρετικά απομακρυσμένες περιοχές ή στις περιοχές με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού, εάν έχουν σκοπό να αντισταθμίσουν τις πρόσθετες μεταφορικές δαπάνες. Ωστόσο, το επίπεδο ΣΟΕΕ III της Βισκάγια δεν είναι επιλέξιμο για την παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης και, εξάλλου, η χορήγηση των ενισχύσεων λειτουργίας δεν πληροί τους σχετικούς όρους. Επιπλέον, η ΣΟΕΕ III της Βισκάγια δεν έχει χαρακτήρα εξαιρετικά απομακρυσμένης περιοχής ⁽⁶⁷⁾ ούτε πρόκειται για περιοχή με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού ⁽⁶⁸⁾. Για το λόγο αυτόν, απαγορεύονται τα στοιχεία ενισχύσεων λειτουργίας στη μείωση της φορολογητέας βάσης, ιδίως επειδή δεν χορηγούνται σε περιοχή που τυγχάνει της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α), ούτε σε περιοχή εξαιρετικά απομακρυσμένη, ούτε σε περιοχή με χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα. Επομένως, στην παρούσα περίπτωση, οι ενισχύσεις είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

- (87) Η Επιτροπή εκτιμά συνεπώς ότι το εξεταζόμενο καθεστώς φορολογικών ενισχύσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά σύμφωνα με τις περιφερειακές παρεκκλίσεις του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης ΕΚ, στο μέτρο που δεν είναι σύμφωνο με τους κανόνες για τις περιφερειακές ενισχύσεις.
- (88) Πέραν της εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) σχετικά με την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων στις ανωτέρω περιπτώσεις, πρέπει να εξεταστεί η πιθανή εφαρμογή της παρέκκλισης αυτής και για άλλους σκοπούς. Αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι η εν λόγω απαλλαγή του φόρου εταιρειών δεν έχει στόχο την ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης, δηλαδή την ανάπτυξη δράσεων υπέρ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, την έρευνα και την ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης ή την κατάρτιση σύμφωνα με τους αντίστοιχους κοινοτικούς κανόνες. Στην προκειμένη περίπτωση, οι εν λόγω φορολογικές ενισχύσεις δεν μπορούν να τύχουν της παρέκκλισης σχετικά με την ανάπτυξη ορισμένων δραστηριοτήτων που περιλαμβάνεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) σχετικά με τους προαναφερθέντες στόχους.

⁽⁶³⁾ Οι διαδοχικοί χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων που ίσχυαν μετά την ένταξη της Ισπανίας ήταν ο χάρτης που εγκρίθηκε το 1988, με την απόφαση 88/C 351/04 της Επιτροπής, ο τροποποιηθείς χάρτης (βλέπε την ανακοίνωση 96/C 25/03) με απόφαση της 26ης Ιουλίου 1995 και ο χάρτης 2000-2006 που εγκρίθηκε με απόφαση της 11ης Απριλίου 2000.

⁽⁶⁴⁾ Οι περιοχές της Βισκάγια στις οποίες οι ενισχύσεις μπορούσαν να τύχουν της περιφερειακής εξαίρεσης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ήταν αποκλειστικά η βιομηχανική περιοχή της κοιλάδας του Nervión και οι περιοχές «Duranguesado» και «Encartaciones». Οι υπόλοιπες περιοχές της Βισκάγια δεν πληρούσαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

⁽⁶⁵⁾ Ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ η τροποποίηση του προηγούμενου χάρτη που εγκρίθηκε το 1988.

⁽⁶⁶⁾ ΕΕ C 25 της 31.1.1996, σ. 3.

(89) Ομοίως, ελλείψει τομεακών περιορισμών, η μείωση της φορολογητέας βάσης μπορεί να χορηγείται χωρίς κανέναν περιορισμό σε επιχειρήσεις των ευαίσθητων κλάδων που υπόκεινται σε ειδικές κοινοτικές διατάξεις, όπως εκείνες που εφαρμόζονται στην παραγωγή, μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων του παραρτήματος I της συνθήκης, την αλιεία, την εξόρυξη άνθρακα, τη χαλυβουργία, τις μετα-

⁽⁶⁷⁾ Δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο των εξαιρετικά απομακρυσμένων περιοχών του άρθρου 299 της συνθήκης.

⁽⁶⁸⁾ Σύμφωνα με το σημείο 3.10.4 των κατευθυντηρίων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (βλέπε την υποσημείωση 17).

φορές, τη ναυπηγική βιομηχανία, τις συνθετικές ίνες και την αυτοκινητοβιομηχανία ⁽⁶⁹⁾. Στις παρούσες συνθήκες, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι φορολογικές ενισχύσεις υπό μορφή απαλλαγής του φόρου εταιρειών δεν μπορούν να συμμορφώνονται με τις εν λόγω τομεακές διατάξεις. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η απαλλαγή του φόρου εταιρειών δεν πληροί τον όρο να μην προωθεί νέα παραγωγική ικανότητα ούτως ώστε να μην επιδεινώνει το πρόβλημα πλεονάζουσας ικανότητας το οποίο έπληττε ανέκαθεν τους εν λόγω κλάδους. Συνεπώς, όταν ο δικαιούχος ανήκει σε έναν από τους προαναφερθέντες κλάδους, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι ενισχύσεις, εφόσον δεν υπόκεινται στους τομεακούς κανόνες, δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά και την παρέκκλιση του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ σχετικά με την προώθηση ορισμένων δραστηριοτήτων.

- (90) Οι εξεταζόμενες ενισχύσεις, οι οποίες δεν μπορούν να τύχουν των παρεκκλίσεων του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) της συνθήκης, δεν μπορούν να τύχουν ούτε των λοιπών παρεκκλίσεων του άρθρου 87 παράγραφοι 2 και 3. Δεν μπορούν να θεωρηθούν ενισχύσεις κοινωνικού χαρακτήρα δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο α), εφόσον δεν πρόκειται για ενισχύσεις που προορίζονται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα, δυνάμει του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β). Επιπλέον, δεν έχουν ως στόχο την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ούτε προορίζονται για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους, όπως προβλέπει το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β). Εξάλλου, δεν δύνανται να τύχουν της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο δ), εφόσον δεν προορίζονται για την προώθηση του πολιτισμού ή τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Συνεπώς, οι ενισχύσεις δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.
- (91) Δεδομένου ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών εκτείνεται σε διάφορα οικονομικά έτη, μένει ενδεχομένως ακόμη να καταβληθεί μέρος των φορολογικών ενισχύσεων. Ωστόσο, οι ενισχύσεις είναι παράνομες και ασυμβίβαστες. Κατά συνέπεια, οι ισπανικές αρχές οφείλουν να αναστείλουν την πληρωμή τυχόν υπολοίπου της απαλλαγής του φόρου εταιρειών, το οποίο ενδεχομένως οφείλεται ακόμη σε ορισμένους δικαιούχους.

6.5. Ανάκτηση των ενισχύσεων που έχουν ήδη καταβληθεί

- (92) Σύμφωνα με ορισμένες παρατηρήσεις της Confebask που αναφέρθηκαν παραπάνω, οι εξεταζόμενες ενισχύσεις δεν θα

έπρεπε να επιστραφούν λόγω της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης η οποία απορρέει αφενός από το γεγονός ότι επί σειρά ετών η Επιτροπή δεν χαρακτήρισε τα εξεταζόμενα μέτρα ως κρατικές ενισχύσεις και αφετέρου από την ύπαρξη άλλων φοροαπαλλαγών στην υπόλοιπη επικράτεια του κράτους μέλους τις οποίες δεν αμφισβήτησε η Επιτροπή.

- (93) Αξίζει να σημειωθεί αρχικά ότι η Confebask δεν ισχυρίζεται ότι οι βασικές επιχειρήσεις τις οποίες εκπροσωπεί δεν είχαν αντιληφθεί ότι η απαλλαγή του φόρου εταιρειών η οποία χορηγήθηκε υπό ορισμένους όρους στις νεοσύστατες επιχειρήσεις δεν συνεπαγόταν πλεονέκτημα. Πρέπει, ωστόσο, να εξεταστεί εάν οι επιχειρήσεις αυτές μπορούσαν να έχουν συνείδηση του πλεονεκτημάτος που συνεπαγόταν η εν λόγω απαλλαγή.
- (94) Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι η επίμαχη φοροαπαλλαγή δεν εφαρμόστηκε βάσει της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης. Σύμφωνα με πάγια νομολογία ⁽⁷⁰⁾, οι δικαιούχοι επιχειρήσεις μπορούν μόνο κατ' αρχήν να καταθέσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στην αξία της ενίσχυσης που έχουν λάβει, όταν αυτή χορηγείται με τήρηση της διαδικασίας που προβλέπει το εν λόγω άρθρο. Πράγματι, μια επιμελής επιχείρηση πρέπει φυσιολογικά να μπορεί να διασφαλίσει ότι έχει τηρηθεί η εν λόγω διαδικασία. Στην παρούσα περίπτωση, η Confebask, δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αγνοούσε τον παράνομο χαρακτήρα των εξεταζόμενων μέτρων, δεδομένου ότι είχε επισυνάψει στις παρατηρήσεις της αντίγραφο της αλληλογραφίας που είχε διαμεριστεί μεταξύ της Επιτροπής και των ισπανικών αρχών.
- (95) Η νομολογία ⁽⁷¹⁾ δεν αποκλείει ασφαλώς το ενδεχόμενο οι δικαιούχοι μιας παράνομης ενίσχυσης να επικαλεσθούν εξαιρετικές περιστάσεις, που έχουν μορφή να στηρίξουν νόμιμα τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τους στην ισχύ της ενίσχυσης αυτής, για να αντιταχθούν στην ανάκτηση της ενίσχυσης· ωστόσο, στην προκειμένη περίπτωση δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη καμία από τις ελαφρυντικές συνθήκες που περιλαμβάνονται στις παρατηρήσεις τρίτων. Πράγματι, όσον αφορά την ενδεχόμενη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που απορρέει από το γεγονός ότι η Επιτροπή, επί μακρόν δεν είχε χαρακτηρίσει τα εξεταζόμενα μέτρα κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή τονίζει προκαταρκτικά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, στην περίπτωση των παράνομων ενισχύσεων, δεν υπόκειται στις προθεσμίες που εφαρμόζονται για τις κοινο-

⁽⁶⁹⁾ Για τις τομεακές διατάξεις που ισχύουν σήμερα, εκτός από την *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, βλέπε τις ιστοσελίδες της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού στη διεύθυνση: http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/

⁽⁷⁰⁾ Βλέπε την παράγραφο 14 της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 20ής Σεπτεμβρίου 1990 στην υπόθεση C-5/89, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1990 σ. I-3437· παράγραφο 51 της απόφασης του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 20ής Μαρτίου 1997 στην υπόθεση C-169/95, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, I-135· και την παράγραφο 25 της απόφασης της 20ής Μαρτίου 1997 στην υπόθεση C-24/95, Ομόσπονδο κρατίδιο Rheinland-Pfalz κατά Alcan Deutschland GmbH, αίτηση έκδοσης προδικαστικής απόφασης: Bundesverwaltungsgericht, Γερμανία, Συλλογή 1997, σ. I-1591.

⁽⁷¹⁾ Βλέπε την παράγραφο 16 της απόφασης της 20ής Σεπτεμβρίου 1990 που αναφέρεται στην υποσημείωση 70, και την παράγραφο 18 της απόφασης της 10ης Ιουνίου 1993 του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην υπόθεση C-183/91 Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 1993, σ. I-3131.

ποιηθείσες ενισχύσεις. Έτσι δεν είναι υποχρεωμένη να εκδίδει αποφάσεις για παράνομες ενισχύσεις, όπως στην παρούσα περίπτωση, σε προθεσμία δύο μηνών ⁽⁷²⁾ (σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5) ούτε σε προθεσμία 18 μηνών ⁽⁷³⁾ (σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6). Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι, στην επιστολή COM της 25ης Μαΐου 1994, της Επιτροπής προς την επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία, η οποία έχει επισυναφθεί στις παρατηρήσεις της Confesbask, η Επιτροπή επιστούσε την προσοχή της ισπανικής κυβέρνησης στην επιστολή που εστάλη στις 3 Νοεμβρίου του 1983 σε όλα τα κράτη μέλη, σχετικά με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης και από την ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα C 318 της 24ης Νοεμβρίου 1983, στην οποία επαναλαμβανόταν ότι μπορεί να ζητηθεί ανάκτηση κάθε ενίσχυσης που έχει χορηγηθεί παράνομα. Συνεπώς, στην πρώτη επιστολή που απέστειλε στην επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία μετά την καταγγελία που υποβλήθηκε το 1994, η Επιτροπή ειδοποίησε τις ισπανικές αρχές όχι μόνο για τον ενδεχόμενο χαρακτήρα ενίσχυσης, αλλά και για τον ενδεχόμενο χαρακτήρα παράνομης ενίσχυσης της εξεταζόμενης φοροαπαλλαγής, καθώς και για το ενδεχόμενο, κατά περίπτωση να ζητηθεί ανάκτησή της. Επιπλέον, στην αλληλογραφία που διατηρούσε από το 1994 με τις ισπανικές αρχές, η Επιτροπή ουδέποτε χαρακτήρισε την επίμαχη φοροαπαλλαγή συμβίβαστη με την κοινή αγορά ούτε άμεσα ούτε έμμεσα.

(96) Όσον αφορά τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που απορρέει από την ύπαρξη άλλων φοροαπαλλαγών στην υπόλοιπη επικράτεια του κράτους μέλους, πρέπει να επαναληφθούν, όπως έχει ήδη γίνει σε άλλη απολογική σκέψη, πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά των εξεταζόμενων μέτρων. Στις συνθήκες αυτές είναι δύσκολο να δικαιολογηθεί η ομοιότητα μεταχείρισης πολύ διαφορετικών μέτρων. Εξάλλου, αξίζει να σημειωθεί ότι στην περίπτωση των άλλων φοροαπαλλαγών, είτε ελλείπει κοινοποίησης, είτε επειδή δεν υπήρξαν καταγγελίες, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποφανθεί σχετικά με το συμβιβασμό τους. Ούτε αποφάνθηκε ποτέ άμεσα ή έμμεσα σχετικά με τα μέτρα αυτά.

(97) Όσον αφορά το προηγούμενο της απόφασης RSV ⁽⁷⁴⁾, που αναφέρθηκε από τρίτους προς στήριξη της ύπαρξης δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που απορρέει από το μεγάλο διάστημα που παρήλθε μεταξύ της πρώτης επιστολής της Επιτροπής της 25ης Μαΐου 1994 για την απόφαση της κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την εξεταζόμενη φοροαπαλλαγή, είναι σημαντικό να υπογραμμιστούν οι ειδικές συνθήκες της παρούσας υπόθεσης. Στην υπόθεση RSV, η ενίσχυση κοινοποιήθηκε επίσημα στην Επιτροπή, έστω και καθυστερημένα. Εξάλλου, αφορούσε σειρά συμπληρωματικών δαπανών που συνδέονταν με μια πράξη που είχε ήδη αποτελέσει αντικείμενο ενισχύσεων εγκεκριμένων από την Επιτροπή. Αφορούσε έναν τομέα που ελάμβανε από ετών ενισχύσεις εγκεκριμένες από την Επιτροπή. Προς τούτο δεν ήταν αναγκαία η εξαντλητική έρευνα για να αποφανθεί εάν η ενίσχυση ήταν συμβίβαστη. Αντιθέτως, στην περι-

πτωση που μας απασχολεί, η ενίσχυση δεν κοινοποιήθηκε, ούτε συνδέεται με ενισχύσεις που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή, ούτε αναφέρεται σε έναν τομέα που έχει παλαιότερα λάβει ενισχύσεις. Κατά συνέπεια η Επιτροπή εκτιμά ότι στην παρούσα περίπτωση δεν αρμοζει η εφαρμογή της νομολογίας της απόφασης RSV.

(98) Εξάλλου, αξίζει να σημειωθεί ότι η διάρκεια της προθεσμίας που έχει παρέλθει οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη συνεργασίας των ισπανικών αρχών. Πράγματι, με επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 1996 προς την επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία, η Επιτροπή ζήτησε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με ενδεχόμενους δικαιούχους των εξεταζόμενων μέτρων. Με την τηλεομοιοτυπία (φαξ) της 16ης Φεβρουαρίου 1996, η οποία επιβεβαιώθηκε με επιστολή της 19ης Φεβρουαρίου 1996, η επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία ζήτησε δεκαεννήμερη παράταση της προθεσμίας απάντησης. Με επιστολή της 21ης Μαρτίου 1996, η επίσημη ισπανική αντιπροσωπεία ζήτησε νέα παράταση 30 ημερών. Οι ισπανικές αρχές, παρότι είχαν ζητήσει τις παρατάσεις αυτές, οι οποίες οδηγούσαν στο ενδεχόμενο μιας απάντησης, δεν ανταποκρίθηκαν στο αίτημα αυτό της Επιτροπής. Εξάλλου, η Επιτροπή επισημαίνει ότι κατά το διάστημα αυτό οι ισπανικές αρχές ενημερώθηκαν για τις διαδικασίες που είχε κινήσει η Επιτροπή λόγω των καταγγελιών που υποβλήθηκαν το 1996 σχετικά με τις ενισχύσεις υπέρ της Demesa ⁽⁷⁵⁾ και, το 1997, με τις ενισχύσεις υπέρ της Ramondín ⁽⁷⁶⁾, σχετικά με τις φοροαπαλλαγές ⁽⁷⁷⁾ που θεσπίστηκαν στη Βισκάγια το 1996 και τις οποίες ελάμβαναν, επιπλέον άλλων ενισχύσεων, οι εν λόγω επιχειρήσεις. Όπως συμπεράναν και οι δύο φάκελοι χαρακτηρίζοντας τις φοροαπαλλαγές του 1996 παράνομες και ασυμβίβαστες κρατικές ενισχύσεις, οι πληροφορίες που έλαβαν σχετικά οι ισπανικές αρχές, οι οποίες πόρρω απείχαν από το να κινούν οποιαδήποτε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σχετικά με το συμβιβασμό της φοροαπαλλαγής, άφηναν να διαφαίνεται το πιθανό ασυμβίβαστο.

(99) Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν δημιούργησε καμία βάσιμη προσδοκία πιθανού συμβιβασμού της εξεταζόμενης φοροαπαλλαγής έτσι ώστε οι δικαιούχοι να μην μπορούν να επικαλεστούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ούτε ασφάλεια του δικαίου σε σχέση με τη φοροαπαλλαγή αυτήν. Πρέπει να σημειωθεί σχετικά ότι «κατά πάγια νομολογία, δικαίωμα να αξιώσει την προστασία της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έχει κάθε ιδιώτης ευρισκόμενος σε κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι η κοινοτική διοίκηση του έχει δημιουργήσει βάσιμες προσδο-

⁽⁷⁵⁾ Φάκελος κρατικής ενίσχυσης σχετικής με την ενίσχυση υπέρ της Demesa (βλέπε την υποσημείωση 51)· τελική απόφαση 1999/718/ΕΟΚ (βλέπε την υποσημείωση 5).

⁽⁷⁶⁾ Φάκελος κρατικής ενίσχυσης σχετικής με την ενίσχυση υπέρ της Ramondín: Απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας της 30ής Μαρτίου 1999 (ΕΕ C 194 της 10.7.1999, σ. 18)· τελική απόφαση 2000/795/ΕΚ (βλέπε την υποσημείωση 27).

⁽⁷⁷⁾ Φάκελοι των ενισχύσεων C-49/99, C-50/99 και C-52/99 που αφορούν αντίστοιχα τα καθεστώτα φορολογικών ενισχύσεων με τη μορφή φοροαπαλλαγών που θεσπίστηκαν από τα αντίστοιχα άρθρα 26 καθενός από τους παρακάτω περιφερειακούς νόμους: περιφερειακός νόμος 24/1996 της 5ης Ιουλίου 1996 της Άλβα· περιφερειακός νόμος 7 της 4ης Ιουλίου 1996 της Γκιπούτσκο και περιφερειακός νόμος 3/1996 της 26ης Ιουνίου της Βισκάγια.

⁽⁷²⁾ Απόφαση για μη διατύπωση αντιρρήσεων και για κίνηση της διαδικασίας επίσημης έρευνας.

⁽⁷³⁾ Απόφαση για το κλείσιμο της επίσημης διαδικασίας έρευνας.

⁽⁷⁴⁾ Βλέπε την υποσημείωση 24.

κίες (...). Αντιθέτως, κανείς δεν μπορεί να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εάν η διοίκηση δεν του έχει δώσει συγκεκριμένες εγγυήσεις»⁽⁷⁸⁾.

(100) Εν κατακλείδι, λαμβανομένων υπόψη των ήδη διατυπωθέντων επιχειρημάτων, η Επιτροπή εκτιμά ότι οι δικαιούχοι δεν μπορούν να επικαλεστούν τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου, όπως π.χ. η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ή η ασφάλεια του δικαίου σχετικά με τις ήδη καταβληθείσες ασυμβίβαστες ενισχύσεις. Τίποτε επομένως δεν αντιτίθεται στην εφαρμογή του άρθρου 14 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, δυνάμει του οποίου «Όταν εκδίδονται αρνητικές αποφάσεις σε περιπτώσεις παράνομης ενίσχυσης, η Επιτροπή αποφασίζει ότι το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να επιτύχει την ανάκτηση της ενίσχυσης από το δικαιούχο». Προς τούτο, στην προκειμένη περίπτωση, οι ισπανικές αρχές οφείλουν να λάβουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την ανάκτηση των ενισχύσεων που έχουν ήδη καταβληθεί με σκοπό να αποκαταστήσουν την οικονομική κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν οι δικαιούχοι επιχειρήσεις εάν δεν τους είχαν χορηγηθεί παράνομα οι εν λόγω ενισχύσεις. Οι ενισχύσεις πρέπει να ανακτηθούν σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις διατάξεις της ισπανικής νομοθεσίας και πρέπει να περιλαμβάνουν όλους τους οφειλόμενους τόκους, υπολογιζόμενους από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης έως την ημερομηνία της πραγματικής αποπληρωμής βάσει του επιτοκίου αναφοράς που χρησιμοποιείται κατά την ημερομηνία αυτήν για τον υπολογισμό του καθαρού ισοδύναμου επιχορήγησης των περιφερειακών ενισχύσεων στην Ισπανία⁽⁷⁹⁾.

(101) Η παρούσα απόφαση αναφέρεται στο καθεστώς και είναι άμεσα εφαρμοστέα, περιλαμβανομένης της ανάκτησης οποιασδήποτε μεμονωμένης ενίσχυσης χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος αυτού. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι, ως συνήθως, η παρούσα απόφαση εκδίδεται με την επιφύλαξη ότι μεμονωμένες ενισχύσεις δύνανται να θεωρηθούν, εν όλω ή εν μέρει, ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά σε συνάρτηση με τα ίδια χαρακτηριστικά τους, είτε σε μεταγενέστερη απόφαση της Επιτροπής είτε κατ' εφαρμογήν των κανονισμών παρέκκλισης.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(102) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι:

α) η Ισπανία εφάρμοσε παράνομα στη Βισκάγια απαλλαγή του φόρου εταιρειών για ορισμένες νεοσύστατες επι-

χειρήσεις, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης·

β) η απαλλαγή του φόρου εταιρειών δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά·

γ) οι ισπανικές αρχές οφείλουν να αναστείλουν την καταβολή τυχόν υπολοίπου των ενισχύσεων που ενδεχομένως οφείλονται σε ορισμένους δικαιούχους. Όσον αφορά τις ασυμβίβαστες ενισχύσεις που έχουν ήδη καταβληθεί, οι ισπανικές αρχές λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάκτησή τους, έτσι ώστε να αποκατασταθεί η οικονομική κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν οι δικαιούχοι επιχειρήσεις αν δεν τους είχαν χορηγηθεί οι παράνομες ενισχύσεις,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση, με τη μορφή απαλλαγής του φόρου εταιρειών, που έθεσε παράνομα σε εφαρμογή η Ισπανία στην ιστορική περιοχή της Βισκάγια, κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, μέσω του άρθρου 14 του περιφερειακού νόμου 18/1993 της 5ης Ιουλίου 1993, είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η Ισπανία καταργεί το καθεστώς ενισχύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 1, εφόσον αυτό εξακολουθεί να ισχύει.

Άρθρο 3

1. Η Ισπανία λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση από τους δικαιούχους των αναφερόμενων στο άρθρο 1 ενισχύσεων που της χορηγήθηκαν παράνομα. Η Ισπανία υποχρεούται να αναστείλει όλες τις καταβολές εκκρεμών ενισχύσεων.

2. Η ανάκτηση πραγματοποιείται αμελλητί σύμφωνα με τις διαδικασίες της εθνικής νομοθεσίας υπό τον όρο ότι επιτρέπουν την άμεση και αποτελεσματική εκτέλεση της απόφασης. Οι ανακτώμενες ενισχύσεις περιλαμβάνουν τόκους από το χρόνο κατά τον οποίο τέθηκαν στη διάθεση των δικαιούχων έως το χρόνο της πραγματικής τους ανάκτησης. Οι τόκοι αυτοί υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του ισοδύναμου επιχορήγησης στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων.

⁽⁷⁸⁾ Παράγραφος 300 της απόφασης που αναφέρεται στην υποσημείωση 55.

⁽⁷⁹⁾ Επιστολή της Επιτροπής στα κράτη μέλη [SG(91) D/4577] της 4ης Μαρτίου 1991. Βλέπε επίσης την απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 21ης Μαρτίου 1990 στην υπόθεση C-142/87, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-950.

Άρθρο 4

Βρυξέλλες, 20 Δεκεμβρίου 2001.

Η Ισπανία ενημερώνει την Επιτροπή εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, για τα μέτρα που έλαβε για την εφαρμογή της.

Για την Επιτροπή
Mario MONTI
Μέλος της Επιτροπής

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Ισπανίας.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Νοεμβρίου 2002

σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στους αλιείς για τις τεχνικές διακοπές της αλιείας στο Τυρρηνικό και στο Ιόνιο Πέλαγος το 2000

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 4362]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/87/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ, και ιδίως το άρθρο 14 ⁽¹⁾,

Αφού κάλεσε τα τρίτα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο, και έχοντας υπόψη αυτές τις παρατηρήσεις,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας κοινοποίησε στην Επιτροπή, με επιστολή της στις 26 Σεπτεμβρίου 2000, που πρωτοκολλήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 2000, το κείμενο ενός σχεδίου νομοθετικού διατάγματος που θεσπίζει διάφορα έκτακτα μέτρα στον τομέα των μεταφορών και της αλιείας. Το κείμενο αυτό προέβλεπε τη θέσπιση διαφόρων μέτρων υπέρ των προαναφερθέντων δύο τομέων και μεταξύ αυτών, στο άρθρο 5, εμφανίζεται ένα συνοδευτικό μέτρο κοινωνικού χαρακτήρα υπέρ των αλιέων των θαλάσσιων περιοχών από την Imperia έως το Reggio Calabria και από τον Crotona έως την Gallipoli, εξαρουμένων εκείνων που εξαρτώνται από τα λιμεναρχεία του Castro, Tricase, Santa Maria di Leuca και Otranto, κατόπιν των «τεχνικών διακοπών» της αλιείας το καλοκαίρι του 2000 στα ύδατα του Τυρρηνικού και Ιονίου Πελάγους. Τούτο πρωτοκολλήθηκε ως κοινοποιηθείσα ενίσχυση με αριθμό φακέλου 159D/2000.
- (2) Οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν εν συνεχεία, με επιστολή τους στις 2 Οκτωβρίου 2000, το κείμενο του εν λόγω νομοθετικού διατάγματος (αριθ. 265) με ημερομηνία 26 Σεπτεμβρίου 2000 και το οποίο δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφη-

μερίδα στις 27 Σεπτεμβρίου 2000. Η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες τέσσερις φορές, με επιστολές στις 23 Νοεμβρίου 2000 και στις 20 Φεβρουαρίου, στις 30 Μαΐου και στις 5 Ιουλίου 2001, στις οποίες η απάντηση δόθηκε με επιστολές στις 5 Φεβρουαρίου, στις 2 Μαΐου, στις 31 Μαΐου και στις 24 Ιουλίου 2001. Μεταξύ των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν εμφανιζόταν, ιδίως, στην επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 2001, ο νόμος αριθ. 343 της 23ης Νοεμβρίου 2000, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της 25ης Νοεμβρίου 2000, νόμος μετατροπής του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 265, καθώς και τρία διατάγματα του υπουργού γεωργικών και δασονομικών πολιτικών, με ημερομηνίες 30 Ιουνίου, 19 Ιουλίου και 3 Αυγούστου 2000, αντιστοίχως, και που περιείχαν διάφορες διατάξεις εφαρμογής σχετικά με αυτές τις τεχνικές διακοπές.

- (3) Το διάταγμα της 3ης Αυγούστου 2000 σχετικά με τις συγκεκριμένες λεπτομέρειες αποζημίωσης ήταν άμεσης εφαρμογής. Επιπλέον, επειδή έλειπε μια διάταξη που να έδειχνε ότι η εφαρμογή του νόμου και των σχετικών λεπτομερειών εφαρμογής υπόκειται στην προκαταρκτική έγκριση της Επιτροπής, μπορούσε να δοθεί σ' αυτό το μέτρο άμεση εφαρμογή. Για τον λόγο αυτό ο φάκελος μεταβιβάστηκε με αριθμό NN 15/2001, στις 9 Φεβρουαρίου 2001, στο μητρώο των μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων.
- (4) Η Επιτροπή πληροφορήσε την ιταλική κυβέρνηση, με την επιστολή C(2001) 3463 τελικό της 13ης Νοεμβρίου 2001, σχετικά με την απόφαση να κινήσει τη διαδικασία τυπικής έρευνας δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ αναφορικά με το εν λόγω μέτρο. Οι ιταλικές αρχές υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους με επιστολή τους στις 20 Δεκεμβρίου 2001.
- (5) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στις 29 Ιανουαρίου 2002 στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽²⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδεχόμενους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους όσον αφορά τα υπό εξέταση μέτρα. Η Επιτροπή έλαβε μια κοινή επιστολή των τριών οργανώσεων Federcoopesca, Lega Pesca και AGCI Pesca με ημερομηνία 27 Φεβρουαρίου 2002. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, αυτή η επιστολή διαβιβάστηκε στις ιταλικές αρχές.

⁽¹⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ C 25 της 29.1.2002, σ. 9.

II

λαμβάνονται για τα επόμενα έτη θα εξετάζονται υπό το φως των κατευθυντηρίων γραμμών που είναι σε ισχύ σήμερα.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

- (6) Δυνάμει του άρθρου 5 του νόμου αριθ. 343 της 23ης Νοεμβρίου 2000, θεσπίστηκε ένα κοινωνικό συνοδευτικό μέτρο υπέρ των πλοίων που πλήττονται από την τεχνική διακοπή, μέτρο που αντιστοιχεί στην κάλυψη του ελάχιστου εγγυημένου χρηματικού ποσού στα μέλη του πληρώματος και των συνταξιοδοτικών και κοινωνικών εισφορών που οφείλονται από τους εφοπλιστές στο πλήρωμα του σκάφους. Επειδή αυτές οι διατάξεις ήταν διευκρινισμένες στον προαναφερθέντα νόμο, οι εν λόγω τεχνικές διακοπές είχαν ως στόχο να ευνοήσουν την αύξηση της βιομάζας των αλιευτικών πόρων.
- (7) Το εν λόγω μέτρο αφορά τα αλιευτικά πλοία που αλιεύουν με πελαγική τράτα. Η διακοπή διήρκεσε από της 2 Σεπτεμβρίου έως την 1η Οκτωβρίου 2000 στο Τυρρηνικό Πέλαγος (πλοία των θαλασσιών περιοχών της Imperia και του Reggio Calabria) και από της 3 Ιουλίου έως την 1η Αυγούστου 2000 στο Ιόνιο Πέλαγος (πλοία των θαλασσιών περιοχών του Crotone και της Gallipoli, εξαιρουμένων των πλοίων των λιμεναρχείων του Castro, Tricase, Santa Maria di Leuca και Otranto).
- (8) Η τεχνική διακοπή ήταν υποχρεωτική στις θαλάσσιες περιοχές για τις οποίες είχε ληφθεί σχετική απόφαση, μετά από σχετική διαβούλευση με την κεντρική συμβουλευτική επιτροπή της πελαγικής αλιείας. Στις περιοχές στις οποίες η διακοπή δεν ήταν υποχρεωτική, όσοι εφοπλιστές το επιθυμούν μπορούν να προσχωρήσουν προαιρετικά στο εν λόγω μέτρο διακοπής και να υπαχθούν στο ίδιο κοινωνικό συνοδευτικό μέτρο.
- (9) Η δαπάνη που εγγράφεται στον προϋπολογισμό για το μέτρο αυτό ανέρχεται σε 1,5 εκατ. ευρώ.

Λόγοι της κίνησης της διαδικασίας τυπικής εξέτασης

- (10) Η παρούσα ενίσχυση εξετάστηκε υπό το φως των κατευθυντηρίων γραμμών για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές») που θεσπίστηκαν το 1997⁽³⁾, που ίσχυαν την ημερομηνία κατά την οποία θεσπίστηκε το μέτρο ενίσχυσης. Η απόφαση αυτή είναι αιτιολογημένη από την εφαρμογή του σημείου 3.4 των κατευθυντηρίων γραμμών που ισχύουν σήμερα⁽⁴⁾, δυνάμει του οποίου οι «παράνομες ενισχύσεις» κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, δηλαδή οι νέες ενισχύσεις που εφαρμόζονται κατά παράβαση του άρθρου 8 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, εξετάζονται υπό το φως των κατευθυντηρίων γραμμών που ισχύουν τη στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης. Αντιθέτως, ενδεχόμενα μέτρα του ίδιου τύπου που

- (11) Η Επιτροπή θεώρησε ότι το εν λόγω μέτρο είχε καθορίσει μια μείωση των δαπανών παραγωγής που κατά κανόνα βαρύνουν τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις και ότι είχε χαρακτήρα λειτουργικής ενίσχυσης. Σύμφωνα με τη γενική αρχή του σημείου 1.2 των κατευθυντηρίων γραμμών, αυτή η κατηγορία ενισχύσεων είναι, για τον τομέα της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας, ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά εκτός καταλλήλως δικαιολογημένων εξαιρέσεων.
- (12) Σύμφωνα με το σημείο 2.2.2 πρώτο εδάφιο των κατευθυντηρίων γραμμών, οι ενισχύσεις για την προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά όταν προορίζονται να αντισταθμίσουν μερικώς τις ζημίες των εσόδων που σχετίζονται με μια προσωρινή παύση της αλιευτικής δραστηριότητας, λόγω γεγονότων μη προβλέψιμων και μη επαναλαμβανόμενων, και ειδικά για βιολογικούς λόγους.
- (13) Οι εν λόγω παύσεις δεν εμφανίζονταν να έχουν προκληθεί από ένα μη προβλέψιμο γεγονός, σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαβίβασαν οι ιταλικές αρχές δεν προέκυπτε ότι είχε λάβει χώρα ένα γεγονός όπως παραδείγματος χάρη μια φυσική καταστροφή ή άλλο έκτακτο γεγονός, που μπορούσε να δικαιολογήσει την τεχνική παύση. Όπως προκύπτει από τις ίδιες πληροφορίες δεν έλαβε χώρα μια ξαφνική κάθετη και μη προβλέψιμη πτώση των αλιευτικών πόρων που να καθιστούσε αναγκαία τη θέσπιση ειδικών μέτρων αναστάσεως των πόρων, όπως για παράδειγμα μια προσωρινή παύση. Επιπλέον, η Ιταλία είχε ήδη θέσει σε εφαρμογή, κατά τα προηγούμενα έτη, μέτρα αποζημίωσης στα πλαίσια συγκρίσιμων προσωρινών παύσεων, έναντι των οποίων η Επιτροπή δεν είχε προβάλει αντιρρήσεις: για το 1999, τα μέτρα που εξετάστηκαν με τον αριθμό φακέλου N 419/99 και αντικείμενο της επιστολής SG(99) D/7551 της 17ης Σεπτεμβρίου 1999 στην ιταλική κυβέρνηση για το 1998, τα μέτρα που εξετάστηκαν με τον αριθμό φακέλου NN 101/98 και αντικείμενο της επιστολής SG(99) D/1581 της 23.6.1999 για το 1997, τα μέτρα που εξετάστηκαν με τον αριθμό φακέλου NN 99/97 και αντικείμενο της επιστολής SG(97) D/6770 της 6ης Αυγούστου 1997. Κατά συνέπεια, συμπεραίνεται ότι το μέτρο αποζημίωσης που θεσπίστηκε για το έτος 2000 δεν παρουσίαζε μη επαναληπτικό χαρακτήρα. Συνεπώς, το μέτρο αυτό δεν μπορούσε να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά κατά την έννοια του σημείου 2.2.2, πρώτο εδάφιο των κατευθυντηρίων γραμμών.
- (14) Επιπλέον, κατά την έννοια του ίδιου σημείου 2.2.2, δεύτερο εδάφιο, η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να θεωρήσει ένα μέτρο ενίσχυσης στην προσωρινή παύση ως συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά μετά από ειδική εξέταση του εν λόγω μέτρου (εξέταση «κατά περίπτωση»). Η Επιτροπή μπορούσε να θεωρήσει ότι υφίσταντο οι συνθήκες συμβιβασιμότητας εάν η εν λόγω προσωρινή παύση αποτελούσε μια παύση

⁽³⁾ ΕΕ C 100 της 27.3.1997, σ. 12.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 19 της 20.1.2001, σ. 7.

ανάλογη με εκείνες που προβλέπονται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, για καθορισμό των λεπτομερών κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με την κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας⁽²⁾, ήτοι στην περίπτωση ενός γεγονότος μη προβλέψιμου που οφείλεται ιδίως σε βιολογικές αιτίες [στοιχείο α)] ή στην εφαρμογή ενός σχεδίου για την ανάκτηση ενός πόρου που κινδυνεύει να εξαντληθεί [στοιχείο γ)] ή στο άρθρο 12 παράγραφος 6 του ίδιου κανονισμού, που προβλέπει τη δυνατότητα εφαρμογής συνοδευτικών κοινωνικών μέτρων στα πλαίσια ενός σχεδίου προστασίας των πόρων. Η εν λόγω προσωρινή παύση δεν φαίνεται ωστόσο να αντιστοιχεί σε καμία από τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, αφού, αφενός, η δικαιολογία του μη προβλέψιμου γεγονότος έχει ήδη αποκλειστεί και, αφετέρου, οι ιταλικές αρχές δεν υπέβαλαν καμία πληροφορία που να επέτρεπε να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η προσωρινή παύση παρεμβάλλεται σε ένα σχέδιο ανάκτησης ή προστασίας ενός πόρου για τον οποίο διευκρινίζονται, παραδείγματος χάριν, τα ενδιαφερόμενα είδη, η προβλεπόμενη επίπτωση για τη βιομάζα και οι προβλεπόμενοι ευνοϊκοί αντίκτυποι στις δραστηριότητες αλιείας. Οι ιταλικές αρχές περιορίστηκαν να παράσχουν τέσσερις βιβλιογραφικές αναφορές χωρίς να διευκρινίσουν ποια ήταν τα επιχειρήματα που εμφανίζονταν σε αυτά τα βιβλία και τα οποία θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τις εν λόγω τεχνικές διακοπές, αν και η Επιτροπή τις είχε σαφώς καλέσει να το πράξουν (επιστολή της 5ης Ιουλίου 2001).

- (15) Η Επιτροπή είχε επίσης παρατηρήσει ότι, μεταξύ των υποβληθέντων εγγράφων από τις ιταλικές αρχές, εμφανιζόταν μια σημείωση του Ινστιτούτου Οικονομικών Ερευνών για την αλιεία και την ιχθυοκαλλιέργεια του Salerno (IREPA) στην οποία δηλώνεται ότι αυτή η υποχρεωτική διακοπή της αλιείας έχει ως στόχο να μειώσει την προσπάθεια που καταβάλλει ένας στόλος υπερβολικών διαστάσεων σε σύγκριση με τους αλιευτικούς πόρους. Κατά το σημείο 2.2.2, τρίτο εδάφιο των κατευθυντηρίων γραμμών, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις για τον περιορισμό των αλιευτικών δραστηριοτήτων που χορηγούνται για να ευνοήσουν την υλοποίηση των στόχων μείωσης των προσπαθειών αλιείας που καθορίζονται στο πρόγραμμα πολυετούς προσανατολισμού των κοινοτικών αλιευτικών στόλων. Επιπλέον, το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 ορίζει, στην παράγραφο 4, ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να χορηγήσουν αποζημιώσεις στους αλιείς ή στους εφοπλιστές για προσωρινές παύσεις των δραστηριοτήτων τους εάν αυτές δεν δικαιολογούνται από μια εποχιακή παύση συνδεδεμένη με την τρέχουσα διαχείριση των αλιευτικών δραστηριοτήτων.
- (16) Η Επιτροπή, υπό το φως αυτών των στοιχείων, είχε θεωρήσει ότι, στη βάση της προκαταρκτικής αξιολόγησης που προβλέπεται από το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, υφίσταντο σοβαρές αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβιβασιμότητα αυτών των ενισχύσεων με τις κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας και συνεπώς με τη συνθήκη ΕΚ.

III

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

- (17) Οι ιταλικές αρχές στις παρατηρήσεις τους, αφού υπενθύμισαν τις διάφορες φάσεις της υπόθεσης, αναφέρθηκαν στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 σχετικά με τις προσωρινές διακοπές της αλιείας. Οι περιπτώσεις προσωρινής διακοπής εξετάστηκαν σε τρία ξεχωριστά άρθρα: άρθρο 7 σχετικά με την προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας, άρθρο 12, που προβλέπει, στην παράγραφο 6, ότι τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν συνοδευτικά κοινωνικά μέτρα προκειμένου να διευκολυνθεί η προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα πλαίσια σχεδίων για την προστασία των υδάτινων πόρων και άρθρο 16 που προβλέπει, στην παράγραφο 1, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν αντιστάθμιση στους αλιείς και τους ιδιοκτήτες σκαφών για την προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Με βάση αυτά τα άρθρα, οι ιταλικές αρχές υποστηρίζουν ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση στην οποία προβλέπεται μια αντιστάθμιση για τους αλιείς αλλά όχι και για τους εφοπλιστές, πρέπει να γίνει αναφορά στο άρθρο 12 παράγραφος 6.
- (18) Αυτή η προσωρινή παύση δεν ήταν υποχρεωτική. Η εν λόγω παύση καθίστατο υποχρεωτική σε μία συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή μόνον μετά την εφαρμογή ενός μηχανισμού προσχώρησης με τη συμμετοχή της τοπικής συμβουλευτικής επιτροπής. Αυτό το μέτρο προσωρινής παύσης θεσπίστηκε σε δεκαθέντε περιοχές: προσχώρησαν σε αυτό 594 αλιευτικά σκάφη επί συνόλου 1 485, με κατά μέσο όρο δύο έως τρεις ναυτικούς ανά σκάφος. Το σύνολο των δαπανών ανήλθε σε 2 937 781 500 ιταλικές λίρες (ITL) (1,5 εκατ. ευρώ).
- (19) Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 δεν προβλέπει, για την εφαρμογή του άρθρου 12 παράγραφος 6 μια προκαταρκτική τεχνική εξέταση εκ μέρους της Επιτροπής ή της επιστημονικής, τεχνικής και οικονομικής επιτροπής αλιείας⁽⁶⁾. Επιπλέον, οι εφαρμοζόμενες κατευθυντήριες γραμμές (συγκεκριμένα εκείνες που θεσπίστηκαν το 1997) καθορίζουν ότι αυτή η εξέταση πρέπει να πραγματοποιηθεί αποκλειστικά και μόνο για την εφαρμογή των άρθρων 7 και 16. Το σημείο 2.2.8 των προαναφερθεισών κατευθυντηρίων γραμμών προβλέπει, επιπλέον, ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγήσουν ενισχύσεις με σκοπό να παράσχουν κίνητρα ή να ευνοήσουν την εφαρμογή των τεχνικών μέτρων διατήρησης των πόρων αρκεί κάθε περίπτωση να εξεταστεί ξεχωριστά. Το σημείο 2.10.3 των κατευθυντηρίων γραμμών προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν άμεσες ενισχύσεις στους εργαζομένους στον τομέα.
- (20) Οι ιταλικές αρχές διευκρινίζουν ότι αυτό το μέτρο δεν προσέφερε κανένα πλεονέκτημα για τις δικαιούχες επι-

⁽⁶⁾ Αυτή η επιτροπή, η διαβούλευση με την οποία προβλέπεται για την εφαρμογή των αποζημιώσεων που ορίζονται στο άρθρο 16 παράγραφος 1, στα πλαίσια ενός σχεδίου επανασύστασης του πόρου, θεσπίστηκε με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3760/1992 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση κοινοτικού συστήματος για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια (ΕΕ L 389 της 31.12.1992, σ. 1).

⁽²⁾ ΕΕ L 337 της 30.12.1999, σ. 10.

χειρήσεις. Αυτό είχε αποκλειστικά ως σκοπό να εξασφαλίσει στους ναυτικούς την εξασφάλιση ενός ελάχιστου εγγυημένου χρηματικού ποσού και την κάλυψη των σχετικών κοινωνικών εισφορών ώστε να αποφευχθεί έτσι η απόλυσή τους. Το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος των εν δυνάμει δικαιούχων δεν προσχώρησαν στο εν λόγω μέτρο, το οποίο αντί να επιφέρει ως αποτέλεσμα μια μείωση των δαπανών παραγωγής, αντιθέτως τις αύξησε, διότι κατά τη διάρκεια της περιόδου της παύσης οι επιχειρήσεις έπρεπε να επωμισθούν τα σταθερά έξοδα χωρίς κανένα έσοδο αποδεικνύει τη έλλειψη πλεονεκτημάτων για τις επιχειρήσεις.

- (21) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, οι ιταλικές αρχές θεωρούν ότι το μέτρο μπορούσε να αξιολογηθεί υπό το φως των σημείων 2.2.8 και 2.10.3 των κατευθυντηρίων γραμμών, όπως είχε γίνει κατά τα προηγούμενα έτη για μέτρα του ίδιου τύπου. Οι ιταλικές αρχές συμφωνούν όσον αφορά την αδυναμία εφαρμογής του άρθρου 16, αλλά θεωρούν ότι αυτό το μέτρο είναι συμβιβάσιμο με όσα ορίζει το άρθρο 12.

IV

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (22) Οι τρεις οργανώσεις Federcoopesca, Lega Pesca και AGCI Pesca αποτελούν οργανώσεις που εκπροσωπούν τους ιταλούς αλιείς. Στην επιστολή τους οι εν λόγω οργανώσεις δηλώνουν ότι δεν κατανοούν τη βάση των παρατηρήσεων της Επιτροπής αφού είναι σαφώς ορισμένο, στον ιδρυτικό νόμο, ότι το εν λόγω μέτρο δικαιολογείται από την ανάγκη της προώθησης της αλιευτικής δραστηριότητας, χωρίς να προσφέρει πλεονεκτήματα στις επιχειρήσεις αλλά και χωρίς να ζημιώνει τα πληρώματα.
- (23) Ελλείψει αυτού του μέτρου ενίσχυσης θα είχε υπάρξει απουσία οποιασδήποτε πηγής εισοδήματος για τα πληρώματα. Οι εφοπλιστές θα μπορούσαν να απολύσουν νόμιμα χωρίς προειδοποίηση τα μέλη του πληρώματος, όπως το επιτρέπει ο ιταλικός νόμος, εάν το κράτος δεν είχε αναλάβει την κάλυψη των δαπανών. Σ' αυτό πρέπει να προστεθεί ότι οι εφοπλιστές δεν είναι υποχρεωμένοι να επαναρπροσλάβουν τα ίδια άτομα στο τέλος της διακοπής.
- (24) Σύμφωνα με αυτές τις οργανώσεις το μέτρο αυτό έχει κατά συνέπεια χαρακτήρα καθαρά κοινωνικό και είναι πλήρως συμβιβάσιμο με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999. Επιπλέον, οι οργανώσεις αυτές καθιστούν σαφές ότι το εν λόγω άρθρο δεν προβλέπει ότι ένα μέτρο ενίσχυσης που έχει ληφθεί στα πλαίσια του ίδιου άρθρου δεν μπορεί να έχει επαναληπτικό χαρακτήρα. Η προσωρινή παύση που εφαρμόστηκε είναι του ίδιου είδους με εκείνες των προηγούμενων ετών.
- (25) Οι παρατηρήσεις αυτές διαβιβάστηκαν στις ιταλικές αρχές οι οποίες δήλωσαν ότι τις συμμαρτώνται.

V

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

Α. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

- (26) Σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από

τα κράτη μέλη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

- (27) Σκοπός αυτού του μέτρου είναι να εξασφαλίσει έναν ελάχιστο μισθό που να ορίζεται από σύμβαση για τους ναυτικούς των πληρωμάτων και να αναλάβει την πληρωμή των κοινωνικών εισφορών που οφείλονται από τους εφοπλιστές στους ναυτικούς. Επειδή η καταβολή μισθών αποτελεί ένα βάρος για τις επιχειρήσεις, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ανάληψη της πληρωμής των μισθών και των κοινωνικών εισφορών για μια συγκεκριμένη περίοδο συνεπάγεται μείωση των εξόδων που κατά κανόνα επιβαρύνουν τις ενδιαφερόμενες αλιευτικές επιχειρήσεις.

- (28) Σε πρώτη ανάλυση θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι το εν λόγω μέτρο δεν συνιστά ενίσχυση στις επιχειρήσεις, αφού έχει ως στόχο να εξασφαλίσει τη μισθοδοσία των ναυτικών και την ασφαλιστική τους κάλυψη κατά την περίοδο της εν λόγω προσωρινής παύσης και κατά συνέπεια οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δεν τυγχάνουν κανενός εμφανούς πλεονεκτηματος. Στην πραγματικότητα, το μέτρο, επειδή έχει ως σκοπό την τήρηση σε ισχύ της σύμβασης εργασίας που έχει συναφθεί μεταξύ του εφοπλιστή και του μέλους του πληρώματος, ευνοεί τον εφοπλιστή, που αποτελεί μέρος αυτής της σύμβασης. Πράγματι, ο τελευταίος δεν υποχρεούται να τηρήσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του κατά τη διάρκεια της προσωρινής παύσης. Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των εφοπλιστών δεν έχει διακόψει την αλιευτική δραστηριότητα ώστε να δικαιούται των προβλεπόμενων ωφελιών δεν αποδεικνύει κατά κανένα τρόπο ότι αυτό το μέτρο δεν έχει προσφέρει πλεονεκτήματα σε αυτές τις επιχειρήσεις. Πρέπει να θεωρηθεί ότι συνέβη το αντίθετο, δεδομένου ότι ένας σημαντικός αριθμός πους (594 επί 1 485) ωφελήθηκε και ότι οι ίδιοι οι εφοπλιστές αποφάσισαν να αναστείλουν προσωρινά την αλιευτική δραστηριότητα, είτε μέσω των τοπικών συμβουλευτικών επιτροπών, σε περίπτωση που η διακοπή κατέστη υποχρεωτική για όλους τους αλιείς μιας δεδομένης θαλάσσιας περιοχής, είτε προαιρετικά, στις περιοχές στις οποίες η διακοπή δεν ήταν υποχρεωτική. Οπωσδήποτε οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην προσωρινή παύση ωφελήθηκαν από αυτό. Κατά συνέπεια, το παρόν μέτρο αποτελεί πραγματικά ενίσχυση στις εν λόγω αλιευτικές επιχειρήσεις.

- (29) Το μέτρο χρηματοδοτείται από πόρους του ιταλικού κράτους. Επιπλέον, επειδή τα προϊόντα των δικαιούχων επιχειρήσεων πωλούνται στην κοινοτική αγορά, τα μέτρα που θέσπισε η Ιταλία ενισχύουν τη θέση των επιχειρήσεων αυτών τόσο στην ιταλική αγορά σε σχέση με τις επιχειρήσεις των άλλων κρατών μελών που προτίθενται να πωλήσουν στην ίδια αγορά τα προϊόντα τους (προϊόντα αλιείας ή άλλα τρόφιμα που ανταγωνίζονται τα προϊόντα αλιείας), όσο και στις αγορές των άλλων κρατών μελών έναντι των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτές τις αγορές (πάντοτε για τα προϊόντα αλιείας ή για άλλα τρόφιμα που ανταγωνίζονται τα προϊόντα αλιείας). Συνεπώς, το εν λόγω μέτρο, επειδή προσφέρει όφελος σε αυτές τις επιχειρήσεις, νοθεύει ή κινδυνεύει να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και δύναται να

επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

- (30) Για το λόγο αυτό πρόκειται για κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ που καταρχήν απαγορεύεται δυνάμει του ίδιου άρθρου 87 παράγραφος 2. Η εν λόγω ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά μόνον εάν εμπίπτει σε μια από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στη συνθήκη ΕΚ. Επειδή πρόκειται για μέτρο υπέρ των επιχειρήσεων αλιείας, πρέπει να αξιολογηθεί υπό το φως των κατευθυντηρίων γραμμών για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας.

B. Συμβιβασιμότητα του εν λόγω μέτρου με το σημείο 2.2.2, δεύτερο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών και με το άρθρο 12 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999

- (31) Η Επιτροπή, στην απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία, είχε δηλώσει ότι δεν μπορούσε να βασιστεί σ' αυτές τις διατάξεις, δεδομένου ότι οι ιταλικές αρχές δεν είχαν διαβιβάσει πληροφορίες που θα επέτρεπαν να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι η προσωρινή παύση αποτελούσε μέρος ενός σχεδίου προστασίας των πόρων. Οι ιταλικές αρχές αμφισβητούν αυτή τη θέση και θεωρούν ότι το μέτρο είναι συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά αφού, πρόκειται για κοινωνικό συνοδευτικό μέτρο του τύπου που προβλέπεται στο άρθρο 12 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999. Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, η Επιτροπή δεν μπορεί να απορρίψει αυτή τη θέση με βάση το γεγονός ότι δεν υπήρξε διαβούλευση με την επιστημονική, τεχνική και οικονομική επιτροπή αλιείας, αφού η διαβούλευση δεν είναι υποχρεωτική.
- (32) Είναι αληθές ότι η διαβούλευση με την επιστημονική, τεχνική και οικονομική επιτροπή της αλιείας δεν είναι υποχρεωτική. Η Επιτροπή δεν είχε πρόθεση να ζητήσει τη γνωμοδότηση της επιτροπής. Απεναντίας, δεδομένου ότι το άρθρο 12 παράγραφος 6 του προαναφερθέντος κανονισμού ορίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν κοινωνικά μέτρα για να συνοδεύσουν την εφαρμογή των προγραμμάτων προστασίας των πόρων, η Επιτροπή θεωρεί ότι πρέπει να ασκήσει έναν ελάχιστο έλεγχο όσον αφορά την ύπαρξη ενός πραγματικού προγράμματος προστασίας των πόρων και τη σχέση αυτού του προγράμματος με τον προκαθορισθέντα στόχο. Ένα πρόγραμμα αυτού του είδους θα μπορούσε να αναφέρει, παραδείγματος χάρι, τα ενδιαφερόμενα είδη, την προβλεπόμενη επίπτωση στη βιομάζα, τα προβλεπόμενα οφέλη για την αλιευτική δραστηριότητα, κ.λπ.
- (33) Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση η Επιτροπή διαπιστώνει ότι τέτοιο πρόγραμμα δεν υπάρχει. Οι ιταλικές αρχές περιορίστηκαν να παράσχουν τέσσερις βιβλιογραφικές αναφορές χωρίς να διευκρινίσουν ποια ήταν τα επιχειρήματα που εμφανίζονται σε αυτά τα βιβλία και τα οποία θα μπορούσαν να δικαιολογήσουν τις εν λόγω τεχνικές διακοπές, αν και η Επιτροπή ρητώς τις είχε καλέσει να πράξουν τούτο (επιστολή της 5ης Ιουλίου 2001). Το σημείο αναφέρθηκε και στην επιστολή που πληροφορούσε τις ιταλικές αρχές για την κίνηση της διαδικασίας τυπικής έρευνας

και στις παρατηρήσεις στην απάντησή τους οι ιταλικές αρχές δεν παρείχαν στοιχεία που να έδειχναν ότι υπήρχε πράγματι ένα πρόγραμμα προστασίας των πόρων. Συνεπώς, η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο που εξετάζεται στον παρόντα φάκελο δεν είναι δικαιολογημένο σύμφωνα με το σημείο 2.2.2, δεύτερο εδάφιο, των κατευθυντηρίων γραμμών και το άρθρο 12 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999.

Γ. Συμβιβασιμότητα του εν λόγω μέτρου με το σημείο 2.2.8 των κατευθυντηρίων γραμμών

- (34) Σύμφωνα με το σημείο 2.2.8 των κατευθυντηρίων γραμμών, μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, μετά από κατά περίπτωση εξέταση, οι κρατικές ενισχύσεις που προορίζονται να παράσχουν κίνητρα ή να ευνοήσουν την εφαρμογή των διατάξεων που προορίζονται να βελτιώσουν τη διατήρηση και τη διαχείριση των αποθεμάτων, περιορίζοντας την αλιείση μέσω τεχνικών μέτρων πιο αυστηρών σε σχέση με τις ελάχιστες απαιτήσεις που ορίζει ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3094/86, που προβλέπει ορισμένα τεχνικά μέτρα διατήρησης των αλιευτικών πόρων ⁽⁷⁾ του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986, [κανονισμός που αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 894/97 ⁽⁸⁾ και ακολούθως από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 850/98] ⁽⁹⁾. Οι ιταλικές αρχές θεωρούν ότι το εφαρμοσθέν μέτρο μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με βάση το σημείο 2.2.8.
- (35) Οι ανωτέρω κανονισμοί καθόρισαν διάφορα τεχνικά μέτρα διατήρησης και διαχείρισης των πόρων, δηλαδή μέτρα που καθορίζουν, σε σχέση με τις περιοχές αλιείας, τους όρους σχετικά με τα σύνεργα αλιείας (τύπος συνέργων, διαστάσεις, τύπος δικτύων, περίοδοι απαγόρευσης) και με τα αλιευθέντα είδη (ελάχιστες διαστάσεις, περίοδοι απαγόρευσης).
- (36) Ας παραδεχτούμε, σε πρώτη ανάλυση, αν και σε διαφορετική κλίμακα, ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι ένα μέτρο γενικής απαγόρευσης αλιείας σε μια συγκεκριμένη περίοδο και σε μια συγκεκριμένη περιοχή αποτελεί ένα τεχνικό μέτρο αυτού του είδους, εφόσον προορίζεται να περιορίσει την αλιείση μέσω πιο αυστηρών μέτρων σε σχέση με τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται από αυτόν τον κανονισμό. Σε αυτή την περίπτωση το συνοδευτικό κοινωνικό μέτρο που εφαρμόστηκε από τις ιταλικές αρχές θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβιβάσιμο με βάση το σημείο 2.2.8 των κατευθυντηρίων γραμμών.
- (37) Ωστόσο, το σημείο 2.2.8 καθορίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει κατά περίπτωση το προαπέν μέτρο και ότι αυτό το μέτρο δεν μπορεί οπωσδήποτε να υπερβεί το ελάχιστο αναγκαίο για να επιτύχει τον επιδιωκόμενο στόχο διατήρησης. Κατά συνέπεια, η συμβιβασιμότητα του μέτρου με την κοινή αγορά δεν είναι αυτόματη. Το μέτρο πρέπει να δικαιολογείται ως προς τους στόχους του και σε σχέση με τα αποτελέσματά του στην αλιευτική δραστηριότητα που διεξάγεται από τους ενδιαφερόμενους αλιείς.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 288 της 11.10.1986, σ. 1.

⁽⁸⁾ ΕΕ L 132 της 23.5.1997, σ. 1.

⁽⁹⁾ ΕΕ L 125 της 27.4.1998, σ. 1.

(38) Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως έδειξε η Ιταλία στις παρατηρήσεις της, ένα καθεστώς ενισχύσεων του ίδιου τύπου έχει ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή για τα έτη 1998 και 1999 με βάση το σημείο 2.2.8. Ωστόσο, πέραν της γενικής αιτιολόγησης της αύξησης της βιομάζας των αλιευτικών πόρων, η ιταλική κυβέρνηση δεν παρέσχε καμία ειδική δικαιολογία προς στήριξη του εν λόγω μέτρου. Εξ αυτού, ακόμη και παραδεχόμενοι ότι το μέτρο γενικής απαγόρευσης αλίευσης αποτελεί ένα τεχνικό μέτρο κατά την έννοια των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 3094/86 ή (ΕΚ) αριθ. 850/98, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν έχει στη διάθεσή της τα στοιχεία που θα της επέτρεπαν να θεωρήσει αυτό το μέτρο, για ένα ακόμη έτος, συμβιβασίμο με την κοινή αγορά.

Δ. Συμβιβασιμότητα του εν λόγω μέτρου με το σημείο 2.10.3 των κατευθυντηρίων γραμμών

- (39) Σύμφωνα με το σημείο 2.10.3 πρώτο εδάφιο των κατευθυντηρίων γραμμών, μπορούν να θεωρηθούν συμβιβασίμες με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις που απευθύνονται στους εργαζομένους στον τομέα της αλιείας και της ιχθυοκαλλιέργειας οι οποίες χορηγούνται στα πλαίσια συνοδευτικών κοινωνικοοικονομικών μέτρων που είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις ιδιόζουσες δυσκολίες που οφείλονται στην προσαρμογή ή στη μείωση των ικανοτήτων (παραδείγματος χάρι ενισχύσεις στην επαγγελματική κατάρτιση, ενισχύσεις σχετικά με την ανασυγκρότηση, κ.λπ.).
- (40) Το εν λόγω μέτρο δεν θεσπίστηκε για να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες σχετικά με την προσαρμογή ή τη μείωση των ικανοτήτων. Κατά συνέπεια, δεν εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο του προαναφερθέντος στοιχείου.
- (41) Το δεύτερο εδάφιο, σχετικά με τις ενισχύσεις πρόωρης συνταξιοδότησης, εξαιρείται παρομοίως.
- (42) Παραμένει το τρίτο εδάφιο, με βάση το οποίο η Επιτροπή εξετάζει κατά περίπτωση τα άλλα μέτρα κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα.
- (43) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, βασισμένη σε όσα δήλωσαν οι επαγγελματικές οργανώσεις ιταλών αλιέων στις παρατηρήσεις τους τις οποίες συμερίζονται οι ιταλικές αρχές, το μέτρο υπό εξέταση καθορίζει τη διαφύλαξη των ισχυουσών συμβάσεων εργασίας. Το μέτρο συνεπώς εμποδίζει την απόλυση των ναυτικών: ακόμη και αν οι ίδιοι οι ναυτικοί πιθανώς επαναπροσληφθούν στο τέλος της προσωρινής παύσης, δεν υπάρχει καμία σχετική εγγύηση. Η ενίσχυση που θεσπίστηκε θα μπορούσε να εξομοιωθεί με ένα προσωρινό επίδομα ανεργίας χάρη στο οποίο οι ναυτικοί διατηρούν τη θέση εργασίας και το δικαίωμα των κοινωνικών ασφαλίσεων. Επειδή το επίδομα αυτό αντιστοιχεί σε ένα ελάχιστο εγγυημένο χρηματικό ποσό, δεν υπάρχει κίνδυνος υπερβολικής αντιστάθμισης σε σύγκριση με τον μισθό που

θα κατεβάλετο εάν η δραστηριότητα είχε συνεχιστεί στην ίδια περίοδο.

- (44) Όσον αφορά τα επόμενα έτη, οι ενισχύσεις για να θεωρηθούν συμβιβασίμες με την κοινή αγορά θα πρέπει να θεσπιστούν στα πλαίσια ενός προγράμματος προστασίας των πόρων, σύμφωνα με το σημείο 2.2.2 των κατευθυντηρίων γραμμών εν ισχύ. Ένα τέτοιο πρόγραμμα δεν καθορίστηκε για το έτος 2000. Ωστόσο, κατ' εξαίρεση, με βάση το τρίτο εδάφιο του σημείου 2.10.3 των κατευθυντηρίων γραμμών του 1997, η Επιτροπή θεωρεί το εν λόγω μέτρο μπορεί να θεωρηθεί συμβιβασίμο με την κοινή αγορά.

VI

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- (45) Η κρατική ενίσχυση που θέσπισε η Ιταλία με το άρθρο 5 του διατάγματος αριθ. 265 της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, που μετατράπηκε στον νόμο αριθ. 343 της 23ης Νοεμβρίου 2000, είναι συμβιβασίμη με την κοινή αγορά.
- (46) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Ιταλία χορήγησε το εν λόγω μέτρο ενίσχυσης κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3, της συνθήκης. Ωστόσο, η ενίσχυση αυτή είναι συμβιβασίμη με την κοινή αγορά δυνάμει του σημείου 2.10.3 τρίτο εδάφιο των κατευθυντηρίων γραμμών του 1997,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Τα μέτρα ενίσχυσης που εφάρμοσε η Ιταλία υπέρ των αλιέων, τα οποία θεσπίστηκαν με το άρθρο 5 του διατάγματος αριθ. 265 της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, που μετατράπηκε στον νόμο αριθ. 343 της 23ης Νοεμβρίου 2000, είναι συμβιβασίμα με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 13 Νοεμβρίου 2002.

Για την Επιτροπή
Franz FISCHLER
Μέλος της Επιτροπής

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Νοεμβρίου 2002

για τις ενισχύσεις που χορηγούνται στους αλιείς και στους οστρακοκαλλιεργητές ως επακόλουθο της ρύπανσης από γλοιούς και των τεχνικών διακοπών της αλιείας στην Αδριατική Θάλασσα το έτος 2000

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2002) 4365]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/88/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 88 της συνθήκης ΕΚ, και ιδίως το άρθρο 14 ⁽¹⁾,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- (1) Με επιστολή της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, η οποία παραλήφθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε στην Επιτροπή το κείμενο σχεδίου νομοθετικού διατάγματος σχετικά με διάφορα επείγοντα μέτρα στους τομείς των οδικών μεταφορών και της αλιείας. Το κείμενο προβλέπει τη θέσπιση διαφόρων διατάξεων υπέρ των δύο αυτών τομέων και, μεταξύ των μέτρων αυτών, στο άρθρο 4 του νομοθετικού αυτού διατάγματος παράγραφοι 1 έως 4 και 6 έως 10 περιλαμβάνονται, μέτρα αποζημίωσης υπέρ των αλιέων και των οστρακοκαλλιεργητών της Αδριατικής. Τα μέτρα αυτά καταχωρήθηκαν ως ενίσχυση κοινοποιηθείσα με αριθ. N 159C/2000.
- (2) Στη συνέχεια οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν, με επιστολή της 2ας Οκτωβρίου 2000, το κείμενο του εν λόγω νομοθετικού διατάγματος (νομοθετικό διάταγμα αριθ. 265, της 26ης Σεπτεμβρίου 2000), το οποίο δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ιταλίας στις 27 Σεπτεμβρίου 2000. Από τις ιταλικές αρχές ζητήθηκαν συμπληρωματικές πληροφορίες τέσσερις φορές με τις επιστολές της 23ης Νοεμβρίου 2000 και της 20ής Φεβρουαρίου, της 30ής Μαΐου και της 5ης Ιουλίου 2001, στις οποίες δόθηκε απάντηση με τις επι-

στολές της 5ης Φεβρουαρίου, 2ας Μαΐου, 31ης Μαΐου και της 24ης Ιουλίου 2001. Μεταξύ των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν περιλαμβάνονταν ειδικότερα, στην επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 2001, ο νόμος αριθ. 343, της 23ης Νοεμβρίου 2000 (μετατροπή του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 265 σε νόμο), ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 25 Νοεμβρίου 2000 καθώς επίσης τρία διατάγματα του Υπουργού Γεωργίας και Δασών, της 19ης Ιουλίου, της 3ης Αυγούστου και της 22ας Δεκεμβρίου 2000 αντίστοιχα, τα οποία περιέχουν τις σχετικές διατάξεις εφαρμογής.

- (3) Τα διατάγματα της 3ης Αυγούστου και της 22ας Δεκεμβρίου 2000, όπου περιλαμβάνονταν οι συγκεκριμένοι τρόποι αποζημίωσης ήταν άμεσης εφαρμογής. Επιπλέον, δεδομένου ότι καμία διάταξη δεν απαιτούσε προηγούμενη έγκριση από την Επιτροπή για να τεθούν σε εφαρμογή ο νόμος και οι διατάξεις εφαρμογής, τα μέτρα αυτά ήταν δυνατό να πραγματοποιηθούν άμεσα. Για το λόγο αυτό στις 9 Φεβρουαρίου 2001 ο φάκελος μεταφέρθηκε στις μη κοινοποιηθείσες ενισχύσεις με αριθ. NN 12/2001.
- (4) Με επιστολή C(2001) 3465, της 13ης Νοεμβρίου 2001, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην Ιταλία ότι, ενώ η αποζημίωση υπέρ των αλιέων για τις διακοπές της αλιείας που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 19 Ιουνίου και 19 Ιουλίου 2000 θεωρήθηκε συμβατή με την κοινή αγορά, αποφασίστηκε να κινηθεί η επίσημη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σχετικά με την αποζημίωση υπέρ των αλιέων για τις διακοπές αλιείας που πραγματοποιήθηκαν μετά τις 19 Ιουλίου 2000 και την αποζημίωση υπέρ των οστρακοκαλλιεργητών. Η Ιταλία διαβίβασε τις παρατηρήσεις της με επιστολή της 20ής Δεκεμβρίου 2001 και στη συνέχεια ακολούθησε άλλη επιστολή, της 20ής Φεβρουαρίου 2002.
- (5) Η απόφαση της Επιτροπής για την κίνηση της διαδικασίας δημοσιεύτηκε στις 29 Ιανουαρίου 2002 στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽²⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τους πιθανούς ενδιαφερόμενους να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με τα εν λόγω μέτρα και στις 27 Φεβρουαρίου 2002 έλαβε κοινή επιστολή από τις τρεις οργανώσεις Federcoopesca, Lega Pesca και AGCI Pesca. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, η εν λόγω επιστολή διαβιβάστηκε στις ιταλικές αρχές.

⁽¹⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ C 25 της 29.1.2002, σ. 12.

II

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

- (6) Τα εν λόγω μέτρα εφαρμόζονται για την Αδριατική θάλασσα, από τις θαλάσσιες περιοχές από Τερνέστης έως Μπριντζί καθώς επίσης για τα λιμεναρχεία Κάστρο, Τρικάσε, Σάντα Μαρία ντι Λέουκα και Ότραντο που βρίσκονται στην Αδριατική πλευρά της θαλάσσιας περιοχής Γκαλίπολι.

2.1. Μέτρα υπέρ των αλιείων

- (7) Εξετάστηκαν δύο είδη μέτρων που αντιστοιχούν σε δύο διαφορετικές περιόδους: περίοδος από 19 Ιουνίου έως 19 Ιουλίου 2000 και περίοδος 44 ημερών που αρχίζει από τις 20 Ιουλίου 2000.

2.1.1. Περίοδος από 19 Ιουνίου έως 19 Ιουλίου 2000

- (8) Δικαιούχοι για το εν λόγω αντισταθμιστικό μέτρο είναι οι εφοπλιστές όλων των αλιευτικών πλοίων, με εξαίρεση τα πλοία ωκεάνειας αλιείας, που έπρεπε να διακόψουν τη δραστηριότητα εξαιτίας της παρουσίας του γλοιού. Η συνδρομή ήταν ίση προς την απώλεια εισοδήματος κατά τη διάρκεια των ημερών της διακοπής σε σχέση με το εισόδημα του προηγούμενου έτους της ίδιας περιόδου, εντός του ορίου των 7,5 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών (3 873 ευρώ) για σκάφη κάτω από 10 κόρους ολικής χωρητικότητας (κοχ) και των 20 εκατομμυρίων ιταλικών λιρών (10 329 ευρώ) για σκάφη πάνω από 10 κοχ. Η Επιτροπή θεώρησε το μέτρο αυτό συμβατό προς την κοινή αγορά.

2.1.2. Περίοδος μετά τις 19 Ιουλίου 2000

- (9) Οι βασικές διατάξεις για την αποζημίωση όσον αφορά την περίοδο αυτή, για την οποία κινήθηκε η επίσημη διαδικασία εξέτασης, περιλαμβάνονταν στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 343, της 23ης Νοεμβρίου 2000. Ο σκοπός τους ήταν να αποζημιωθούν διάφορες κατηγορίες αλιείων μετά την προσωρινή διακοπή της αλιείας που πραγματοποιήθηκε από τις 20 Ιουλίου 2000 εξαιτίας της παρουσίας γλοιού. Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές η εν λόγω προσωρινή διακοπή έγινε με στόχο να ευνοηθεί η αύξηση της βιομάζας των αλιευτικών πόρων στη λεκάνη της Αδριατικής.
- (10) Συμπληρωματικές διατάξεις περιλαμβάνονταν στα διατάγματα του Υπουργού Γεωργίας και Δασών στις 19 Ιουλίου και στις 3 Αυγούστου 2000. Το διάταγμα της 19ης Ιουλίου 2000 ορίζει ότι το μέτρο ισχύει για την αλιεία με πελαγική τράτα (pesca allo strascico e/o volante) για την οποία η τεχνική διακοπή είναι υποχρεωτική και, ενδεχομένως προαιρετικά, για την αλιεία με μηχανότρατα ή/και με γρι-γρι. Από το μέτρο αποκλείονται τα σκάφη ωκεάνειας αλιείας. Η δαπάνη του μέτρου, που αφορά εφοπλιστές και ναυτικούς, ανέρχεται σε 28,4 εκατομμύρια ευρώ.
- (11) Οι εφοπλιστές έτυχαν του ευεργετήματος αφενός αποζημίωσης που υπολογίστηκε σε συνάρτηση με τη χωρητικότητα του σκάφους και αφετέρου της κάλυψης των αντίστοιχων κοινωνικών εισφορών.

- (12) Η αποζημίωση που υπολογίστηκε σε συνάρτηση με τη χωρητικότητα του σκάφους για κάθε ημέρα διακοπής εμφανίζεται στον πίνακα:

Κατηγορία σκάφους (σε κοχ)	Ποσό αποζημίωσης (σε ευρώ)
0 < 25	4,52 × κοχ + 20
25 < 50	4,30 × κοχ + 25
50 < 70	3,50 × κοχ + 65
70 < 100	3,12 × κοχ + 88
100 < 200	2,74 × κοχ + 120
200 και πλέον	2,36 × κοχ + 177

Κατηγορία σκάφους (σε κοχ)	Ποσό αποζημίωσης (σε ευρώ)
0 < 10	5,2 × κοχ + 20
10 < 25	4,3 × κοχ + 30
25 < 50	3,2 × κοχ + 55
50 < 100	2,5 × κοχ + 90
100 < 250	2,0 × κοχ + 140
250 και πλέον	1,5 × κοχ + 265

- (13) Το ανώτατο όριο για την αποζημίωση είναι 30 ημέρες.
- (14) Το ανώτατο όριο για την κάλυψη των κοινωνικών εισφορών είναι 44 ημέρες.
- (15) Οι ναυτολογημένοι ναυτικοί στα σκάφη σε διακοπή δικαιούνται αποζημίωση αντίστοιχη προς τον ελάχιστο εγγυημένο μισθό για το ίδιο χρονικό διάστημα κατά ανώτατο όριο 44 ημερών.

2.2. Μέτρα υπέρ των οστρακοκαλλιεργητών

- (16) Οι βασικές διατάξεις για την αποζημίωση των οστρακοκαλλιεργητών εμφανίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 6 του νόμου αριθ. 343, της 23ης Νοεμβρίου, και αποβλέπουν στην αποζημίωση των παραγωγών (καλλιεργειών ή σε φυσικές κοίτες) για τις απώλειες εισοδήματος εξαιτίας της παρουσίας γλοιού στην Αδριατική. Οι διατάξεις εφαρμογής συμπεριλαμβάνονται στο άρθρο 1 του διατάγματος της 22ας Δεκεμβρίου 2000 του Υπουργού Γεωργίας και Δασών.

- (17) Η συνδρομή είναι κατά ανώτατο όριο ίση με το 30 % της απώλειας σε σχέση με τον κύκλο εργασιών του προηγούμενου έτους. Ο προϋπολογισμός για αυτό το μέτρο είναι 1 500 εκατομμύρια ιταλικών λιρών (774 685 ευρώ) και συνολικά αφορά 34 δικαιούχες επιχειρήσεις.
- (18) Οι οστρακοκαλλιεργητές που έχουν ήδη επωφεληθεί από μέτρα αποζημίωσης άλλης πηγής αποκλείονται από το εν λόγω μέτρο. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι θεώρησε συμβατά με την κοινή αγορά τα μέτρα αποζημίωσης που εφαρμόστηκαν για τους οστρακοκαλλιεργητές της περιοχής Friuli-Venezia Giulia μετά την παρουσία του ίδιου φαινομένου των γλοιών κατά τη διάρκεια του 2000 (απόφαση που διαβιβάστηκε στην ιταλική κυβέρνηση με την ίδια επιστολή SG(2001) D/289 817 της 17 Ιουλίου 2001).

2.3. Λόγοι της κίνησης της επίσημης διαδικασίας εξέτασης

2.3.1. Μέτρα υπέρ των αλιείων

- (19) Με βάση τους λόγους που προβλήθηκαν από τις ιταλικές αρχές για τη θέσπιση τους, τα μέτρα εξετάστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ και με τις κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των εθνικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (καλούμενες εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές») οι οποίες θεσπίστηκαν το 1973 ⁽³⁾ και τέθηκαν σε ισχύ την ημερομηνία κατά την οποία θεσπίστηκαν τα εν λόγω μέτρα ενίσχυσης.
- (20) Οι ιταλικές αρχές προβάλλουν την παρουσία γλοιών για να αιτιολογήσουν τη θέσπιση του μέτρου όπως και για την περίοδο μετά τις 19 Ιουλίου 2000. Εντούτοις από τις διάφορες πληροφορίες που διαβιβάστηκαν δεν φαίνεται ότι οι διακοπές που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου θα μπορούσαν να συνδεθούν με το φαινόμενο. Κατά συνέπεια η Επιτροπή θεώρησε ότι οι αποζημιώσεις που χορηγήθηκαν δεν θα μπορούσαν να επιτραπούν με βάση το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ, σύμφωνα με το οποίο οι ενισχύσεις που προορίζονται να αντισταθμίσουν τις ζημιές που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές ή από άλλα έκτακτα γεγονότα είναι συμβατές με την κοινή αγορά.
- (21) Επιπλέον η Ιταλία αιτιολόγησε τη διακοπή της αλιείας κατά την περίοδο αυτή επικαλούμενη το στόχο να ευνοηθεί η αύξηση της βιομάζας των αλιευτικών πόρων.
- (22) Σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο του σημείου 2.2.2. των κατευθυντήριων γραμμών, οι ενισχύσεις για την προσωρινή διακοπή των δραστηριοτήτων αλιείας μπορούν να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά εφόσον προορίζονται για μερική αντιστάθμιση των απωλειών εσόδων οι οποίες συνδέονται με μέτρο προσωρινής διακοπής λόγω μη προβλεπόμενων και μη επαναλαμβανόμενων γεγονότων που οφείλονται ιδίως σε βιολογικές αιτίες.
- (23) Η προσωρινή διακοπή που παρατάθηκε από τις ιταλικές αρχές για την περίοδο μετά τις 19 Ιουλίου 2000 δε φαίνεται να ανταποκρίνεται σε γεγονός του είδους αυτού, το οποίο αφενός δεν αποτελούσε επακόλουθο απροσδόκητης εξέλιξης συγκρίσιμης με φυσική καταστροφή και αφετέρου δεν αποτελούσε απόρροια επιστημονικών εκθέσεων που περιήλθαν σε αυτές ή άλλων επιστημονικών εκθέσεων όπου εμφανίζεται ξαφνική και απρόβλεπτη μείωση των αλιευτικών πόρων ώστε να θεωρηθεί απαραίτητη η θέσπιση ιδιαίτερων μέτρων σχετικά με την αποκατάσταση του αποθέματος, όπως για παράδειγμα η προσωρινή διακοπή. Επίσης η Επιτροπή παρατηρούσε ότι η Ιταλία είχε ήδη εφαρμόσει μέτρα αποζημίωσης στο πλαίσιο ανάλογων προσωρινών διακοπών τα προηγούμενα έτη, για τα οποία δεν προέβαλε αντιρρήσεις σχετικά: για το 1999, μέτρα που αναλύθηκαν με αριθ. Ν 419/99 και απετέλεσαν το αντικείμενο της επιστολής SG(99) D/7551, της 17ης Σεπτεμβρίου 1999 προς την ιταλική κυβέρνηση· για το 1998, μέτρα που αναλύθηκαν με αριθ. NN 101/98 και απετέλεσαν το αντικείμενο της επιστολής SG(99) D/1581, της 23ης Ιουνίου 1999· για το 1997, μέτρα που αναλύθηκαν με αριθ. NN 99/97 και απετέλεσαν το αντικείμενο της επιστολής SG(97) D/6770, της 6ης Αυγούστου 1997. Όπως διαπιστώθηκε τέτοια μέτρα εφαρμόστηκαν και για την αλιεία στην Αδριατική. Συνεπώς προκύπτει ότι το μέτρο αποζημίωσης που θεσπίστηκε για το 2000 δεν φαίνεται μη επαναλαμβανόμενο και δεν ήταν δυνατόν να θεωρηθεί συμβατό με το σημείο 2.2.2. πρώτο εδάφιο των κατευθυντήριων γραμμών.
- (24) Επιπλέον, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο του σημείου 2.2.2 των κατευθυντήριων γραμμών, η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ένα μέτρο ενίσχυσης προσωρινής διακοπής συμβατό με την κοινή αγορά αφού διεξάγει ειδική εξέταση για το μέτρο (εξέταση «κατά περίπτωση»). Έτσι η Επιτροπή θα μπορούσε να θεωρήσει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις συμβατότητας αν η εν λόγω προσωρινή διακοπή αντιστοιχεί με απόφαση όπως οι προβλεπόμενες είτε στο άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1999, για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με την κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας ⁽⁴⁾, δηλαδή σε περίπτωση μη προβλέψιμου γεγονότος που προκύπτει από βιολογικά κυρίως αίτια [(στοιχείο α)] ή σε περίπτωση θέσης σε εφαρμογή σχεδίου αποκατάστασης αλιευτικού πόρου που απειλείται από εξάντληση [(στοιχεία γ)], είτε, ειδικότερα όσον αφορά τα μέτρα υπέρ των ναυτικών, στο άρθρο 12 παράγραφος 6 του ίδιου κανονισμού που προβλέπει την δυνατότητα θέσπισης συνοδευτικών κοινωνικών μέτρων στο πλαίσιο σχεδίων για την προστασία πόρων. Η υπόψη προσωρινή διακοπή δεν φαίνεται να αντιστοιχεί σε καμία από τις ανωτέρω περιπτώσεις.
- (25) Με βάση τα στοιχεία αυτά και με βάση την αρχική αξιολόγηση που προβλέπεται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 η Επιτροπή θεώρησε ότι υπήρξαν σημαντικές αμφιβολίες σχετικά με τη συμβατότητα των εν λόγω μέτρων με τις κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των

⁽³⁾ ΕΕ C 100 της 27.3.1997, σ. 12.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 337 της 30.12.1999, σ. 10.

εθνικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας.

2.3.2. Μέτρα υπέρ των οστρακοκαλλιεργητών

- (26) Τα προβλεπόμενα μέτρα έχουν ως σκοπό την αποζημίωση των παραγωγών (καλλιεργειών ή σε φυσικές κοίτες) για τις απώλειες εισοδήματος εξαιτίας της παρουσίας γλοιών.
- (27) Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι οι αποζημιώσεις προορίζονταν για την αποκατάσταση των απωλειών των οφειλόμενων σε φυσική καταστροφή, την παρουσία γλοιών, και ήταν δυνατό να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά. Εντούτοις, οι πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από τις ιταλικές αρχές δεν απέκλειαν με βεβαιότητα υπερβάλλουσα αντιστάθμιση ζημιών. Δεν αποδείχτηκε ότι το 30 % του κύκλου εργασιών του προηγούμενου έτους δεν ξεπέρασε το ποσό των ζημιών που υπέστησαν οι παραγωγοί εξαιτίας της παρουσίας γλοιών. Για το λόγο αυτό παρέμειναν αμφιβολίες σχετικά με τη συμβατότητα του εν λόγω μέτρου με το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ.

III

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

- (28) Οι ιταλικές αρχές στις παρατηρήσεις τους, αφού ανακεφαλαίωσαν τις διάφορες φάσεις της υπόθεσης, αναφέρονται στις διατάξεις του άρθρου 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 σχετικά με τις προσωρινές διακοπές των δραστηριοτήτων αλιείας σε περίπτωση μη προβλεπόμενων γεγονότων που οφείλονται ιδίως σε βιολογικές αιτίες. Η Ιταλία θεωρεί ότι η παρουσία γλοιών αποτελεί εξαιρετικό και απρόβλεπτο γεγονός.
- (29) Η Ιταλία αμφισβητεί τη θέση της Επιτροπής, που υποδιόρισε την περίοδο διακοπής σε δύο, πριν και μετά τις 19 Ιουλίου 2000, και θεωρεί ότι πρόκειται για αυθαίρετη επιλογή. Για την Ιταλία η ημερομηνία της 19ης Ιουλίου δεν συνδέεται στην παρουσία γλοιών. Είναι απλώς η ημερομηνία της συνάντησης κατά την οποία αποφασίστηκε να γίνει η μετάβαση από την προαιρετική διακοπή της αλιείας στην υποχρεωτική διακοπή. Με βάση τις πρώτες πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από τους αλιείς, η ιταλική διοίκηση ζήτησε από επιστημονικά ιδρύματα να παρακολουθήσουν την εξέλιξη του φαινομένου και, για διαδικαστικούς λόγους, οι εκθέσεις από τα εν λόγω ιδρύματα δεν ήταν δυνατό να ληφθούν υπόψη από την κεντρική συμβουλευτική επιτροπή θαλάσσιας αλιείας και να αποτελέσουν στοιχείο για την απόφαση διακοπής πριν τις 19 Ιουλίου.
- (30) Εξάλλου, αν και είναι αλήθεια ότι οι επόμενες επιστημονικές εκθέσεις είχαν επισημάνει ύφεση της παρουσίας γλοιών στις

19 Ιουλίου, είναι επίσης αλήθεια ότι εκείνη την ημερομηνία η παρουσία γλοιών προκαλούσε άμεση ζημιά στους αλιείς και ότι δεν θα μπορούσε να προβλεφθεί χρονικά η οριστική λήξη του φαινομένου. Με βάση τις επιστημονικές εκθέσεις που συντάχθηκαν στη συνέχεια, η περίοδος διακοπής θα ήταν δυνατό να συντομευτεί αλλά πρακτικά ήταν αναγκαίο να ληφθεί υπόψη η αβέβαιη εξέλιξη του φαινομένου.

- (31) Με επιστολή της 20ής Φεβρουαρίου 2002 οι ιταλικές αρχές διαβίβασαν μια επιστημονική ανακεφαλαιωτική έκθεση που συντάχτηκε από το εργαστήριο θαλάσσιας βιολογίας και αλιείας του Fano. Σύμφωνα με την έκθεση το φαινόμενο της παρουσίας γλοιών έφτασε στην κορύφωση του τον Ιούλιο, μειώθηκε σταδιακά τον Αύγουστο και εξαλειφθηκε το Σεπτέμβριο. Τον Αύγουστο οι γλοιώδεις μάζες διασκορπίστηκαν προς το κέντρο και στη συνέχεια νότια στην Αδριατική λεκάνη, επιτρέποντας την επιστροφή της αλιείας στους κανονικούς ρυθμούς το Σεπτέμβριο. Ωστόσο το φαινόμενο εκδηλώνεται ανομοιόμορφα σε συνάρτηση με το χώρο και το χρόνο.
- (32) Όσον αφορά τις αποζημιώσεις που χορηγήθηκαν στους οστρακοκαλλιεργητές, η Ιταλία διευκρινίζει ότι το 30 % των απωλειών αντιστοιχούσε στην απώλεια που υπολογίστηκε με βάση τον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους. Οι επιχειρήσεις που ζήτησαν αποζημίωση είναι τριάντα τέσσερις.

IV

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

- (33) Federcoopesca, Lega Pesca και AGCI Pesca είναι τρεις οργανώσεις που εκπροσωπούν τους ιταλούς αλιείς. Στην επιστολή τους αναφέρουν ότι δεν αντιλαμβάνονται τη βάση στην οποία στηρίζονται οι παρατηρήσεις της Επιτροπής. Στο κείμενο του νόμου που θεσπίζει το μέτρο αναφέρεται σαφώς ως αιτιολογία η ανάγκη αντιμετώπισης της αδυναμίας άσκησης αλιευτικής δραστηριότητας λόγω του εξαιρετικού φαινομένου των γλοιών.
- (34) Χωρίς αυτό το μέτρο ενίσχυσης τα πληρώματα δεν θα είχαν κανένα εισόδημα. Επίσης, αν το κράτος δεν είχε αναλάβει την κάλυψη των δαπανών, οι εφοπλιστές θα μπορούσαν να απολύσουν τα μέλη του πληρώματος χωρίς περίοδο αναμονής, όπως προβλέπεται από την ιταλική νομοθεσία. Εδώ προστίθεται ότι οι εφοπλιστές δεν είναι υποχρεωμένοι να επαναπρολάβουν τα ίδια άτομα.
- (35) Σύμφωνα με αυτές τις οργανώσεις το φαινόμενο άρχισε να εκδηλώνεται το Μάρτιο του 2000 και επιδεινώθηκε το μήνα Μάιο. Λόγω των δυσκολιών που αντιμετώπιζαν στην άσκηση των δραστηριοτήτων τους, οι αλιείς αποτάθηκαν στις ιταλικές αρχές ώστε να τεθούν σε εφαρμογή τα κατάλληλα μέτρα.

- (36) Οι οργανώσεις θεωρούν ότι τα μέτρα που λήφθηκαν από τις αρχές συμφωνούν πλήρως με τις διατάξεις του άρθρου 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2792/1999.
- (37) Όσον αφορά τις αποζημιώσεις υπέρ των οστρακοκαλλιεργητών, το όριο του 30 % των ζημιών τηρήθηκε διότι ο νόμος αριθ. 72/92, ο οποίος επιτρέπει τέτοιου ύψους αποζημίωση, ενεργοποιείται μόνο αν οι ζημιές φθάσουν τουλάχιστον στο 35 % του κύκλου εργασιών. Κατά συνέπεια δεν υφίσταται υπερβάλλουσα αποζημίωση.
- (38) Οι παραπάνω παρατηρήσεις διαβιάστηκαν στις ιταλικές αρχές οι οποίες τις συμμαρίζονται.
- (41) Όσον αφορά την οστρακοκαλλιέργεια, το μέτρο έχει σκοπό την αντιστάθμιση των ζημιών που υφίστανται οι παραγωγοί λόγω της παρουσίας γλοιών. Οι αποζημιώσεις που λήφθηκαν από τις επιχειρήσεις αποτελούν οικονομικό όφελος και, κατά συνέπεια, ενίσχυση.
- (42) Επιπλέον, αφενός τα μέτρα αυτά χρηματοδοτούνται μέσω εθνικών πόρων και αφετέρου τα προϊόντα των επιχειρήσεων αυτών πωλούνται στην κοινοτική αγορά. Με τα εν λόγω μέτρα οι επιχειρήσεις ενισχύθηκαν τόσο στην ιταλική αγορά σε σχέση με τις επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών που αποβλέπουν στην εισαγωγή των προϊόντων τους (αλιευτικά προϊόντα ή άλλα είδη διατροφής που ανταγωνίζονται τα αλιευτικά προϊόντα) όσο και στις αγορές άλλων κρατών μελών σε σχέση με τις επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα στις αγορές αυτές (ίδια αλιευτικά προϊόντα ή άλλα είδη διατροφής που ανταγωνίζονται τα αλιευτικά προϊόντα). Κατά συνέπεια το μέτρο αυτό, με την παροχή πλεονεκτημάτων στις εν λόγω επιχειρήσεις, νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και είναι δυνατόν να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

V

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

A. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

- (39) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή μέσω κρατικών πόρων και νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.
- (40) Όσον αφορά την αλιεία, τα μέτρα προορίζονται να αντισταθμίσουν τις απώλειες που υφίστανται οι εφοπλιστές μετά από την προσωρινή διακοπή των δραστηριοτήτων, να εξασφαλίσουν τον ελάχιστο εγγυημένο μισθό στους ναυτολογημένους ναυτικούς καθώς και να καλυφθεί η πληρωμή των κοινωνικών εισφορών που οφείλουν οι εφοπλιστές. Η αποζημίωση που έλαβαν οι εφοπλιστές αποτελεί οικονομικό όφελος και συνεπώς ενίσχυση. Εφόσον οι μισθοί επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις, πρέπει να θεωρηθεί ότι η κάλυψη των μισθών και των αντίστοιχων κοινωνικών επιβαρύνσεων έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των δαπανών των οικείων αλιευτικών επιχειρήσεων. Αρχικά θα ήταν δυνατό να θεωρηθεί ότι η ανάληψη των μισθών αυτών και των σχετικών κοινωνικών εισφορών δεν αποτελεί ενίσχυση στις επιχειρήσεις διότι ο σκοπός της είναι η κάλυψη του μισθού και των κοινωνικών εισφορών για τους ναυτικούς κατά τη διάρκεια της προσωρινής διακοπής χωρίς να έχουν κανένα εμφανές όφελος οι οικείες επιχειρήσεις. Πάντως, κατόπιν των ανωτέρω πρέπει να θεωρηθεί ότι το εν λόγω μέτρο, το οποίο έχει στόχο να διατηρηθεί η σύμβαση εργασίας μεταξύ εφοπλιστών και ναυτικών, ενυοεί τους εφοπλιστές που αποτελούν μέρος της σύμβασης αυτής και οι οποίοι απαλλάσσονται από τις συμβατικές υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια της προσωρινής διακοπής. Συνεπώς το μέτρο αποτελεί ενίσχυση για τις υπόψη αλιευτικές επιχειρήσεις.
- (43) Για τους προαναφερθέντες λόγους τα μέτρα αυτά αποτελούν κρατικές ενισχύσεις υπό την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και απαγορεύονται κατ' αρχήν σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου άρθρου 87 παράγραφος 1. Τα μέτρα είναι δυνατόν να θεωρηθούν συμβατά με την κοινή αγορά μόνο αν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής κάποιας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται από τη συνθήκη ΕΚ.

B. Συμβατότητα των μέτρων με βάση το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ.

Μέτρα υπέρ της αλιείας

- (44) Με την επιστολή που ανακοίνωσε στην Ιταλία την κίνηση επίσημης διαδικασίας εξέτασης σχετικά με τα εν λόγω μέτρα, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι θεωρεί συμβατές με την κοινή αγορά τις αποζημιώσεις που χορηγήθηκαν για την προσωρινή διακοπή των δραστηριοτήτων αλιείας η οποία επήλθε μεταξύ 19 Ιουνίου και 19 Ιουλίου 2000 διότι η εν λόγω διακοπή προκλήθηκε εξαιτίας της παρουσίας γλοιών η οποία αναγνωρίζεται ως φυσική καταστροφή σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης. Η επίσημη διαδικασία εξέτασης σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για την περίοδο μετά τις 19 Ιουλίου 2000 κινήθηκε διότι από τις πληροφορίες που διαβιάστηκαν από τις ιταλικές αρχές δεν προέκυπτε ότι η διακοπή αλιείας που αποφασίστηκε για τη συγκεκριμένη περίοδο οφειλόταν οντως στο ίδιο φαινόμενο.
- (45) Οι πληροφορίες που δόθηκαν από τις ιταλικές αρχές σε συνέχεια της κίνησης της επίσημης διαδικασίας παρείχαν συμπληρωματικά στοιχεία τα οποία απέδειξαν ότι η προσωρινή διακοπή που αποφασίστηκε με το διάταγμα της 19ης Ιουλίου 2000, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από τις 20 Ιουλίου έως την 1η Σεπτεμβρίου, οφειλόταν στην παρουσία γλοιών. Όπως επιβεβαιώνουν οι ίδιες ιταλικές αρχές η διάρκεια της διακοπής θα μπορούσε θεωρητικά να μειωθεί καθώς η

- κατάσταση σταδιακά επέστρεψε στην κανονική το μήνα Αύγουστο αλλά πρακτικώς δεν ήταν δυνατόν να γνωρίζουν εκ των προτέρων τι ακριβώς θα συνέβαινε, δεδομένης της αδυναμίας πρόβλεψης της εξέλιξης του φαινομένου αυτού χρονικά. Υπό τις συνθήκες αυτές η Επιτροπή είναι δυνατόν να θεωρήσει ότι η διακοπή που πραγματοποιήθηκε μετά τις 19 Ιουλίου και αυτή που έγινε μεταξύ 19 Ιουνίου και 19 Ιουλίου οφείλονται στην παρουσία γλοιών που αναγνωρίζεται ως φυσική καταστροφή σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης.
- (46) Συνεπώς οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν λόγω της διακοπής θα θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ εφόσον ανταποκρίνονται σε ζημιές που όντως υπέστησαν οι δικαιούχοι, δηλαδή εφόσον δεν υφίστανται υπερβάλλουσες αποζημιώσεις.
- (47) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι στους ναυτικούς καταβλήθηκε αποζημίωση αντίστοιχη με τον ελάχιστο εγγυημένο μισθό, συνεπώς δεν υφίσταται υπερβάλλουσα αποζημίωση.
- (48) Η αποζημίωση που χορηγήθηκε στους εφοπλιστές αντιστοιχεί στη μέγιστη συνδρομή που προβλέπεται στο άρθρο 14 και το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2468/98 του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1998, για τον καθορισμό των κριτηρίων και όρων των κοινωνικών παρεμβάσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα στον τομέα της αλιείας ⁽⁵⁾. Ο εν λόγω κανονισμός δεν είναι δυνατόν να αποτελεί άμεση αναφορά για τον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης που προβλέπει το εν λόγω μέτρο ενίσχυσης διότι καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2792/1999. Ωστόσο, αφού ο τελευταίος αυτός κανονισμός, όπως και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2468/98, προβλέπει χρηματοδότηση από το χρηματοδοτικό μέσο προσανατολισμού της αλιείας (ΧΜΠΑ) των διακοπών αλιείας χωρίς να προσδιορίζεται το ποσό της συνδρομής (υπάγεται στη διάκριση του κράτους μέλους, με την επιφύλαξη των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Καθορίζεται μόνο η κατανομή της χρηματοδότησης μεταξύ του κράτους μέλους και του ΧΜΠΑ), η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι τα ανώτατα ποσά που εμφανίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2468/98 αποτελούν αποδεκτή αναφορά. Σύμφωνα με τις παραπάνω εκτιμήσεις η Επιτροπή θεωρεί ότι η αποζημίωση που αντιστοιχεί στους εφοπλιστές βάσει των προαναφερθέντων ποσών είναι συμβατή με την κοινή αγορά.
- (49) Η επίσημη διαδικασία εξέτασης κινήθηκε διότι, βάσει των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν, η Επιτροπή δεν μπορούσε να επαληθεύσει αν οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν παρέμειναν εντός του ορίου των υφιστάμενων ζημιών, δηλαδή ότι δεν υπήρξε υπερβάλλουσα αποζημίωση.
- (50) Στις παρατηρήσεις σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας οι ιταλικές αρχές διευκρίνισαν ότι οι αποζημιώσεις υπολογίστηκαν με βάση τον κύκλο εργασιών του προηγούμενου έτους (1999). Επίσης εξήγησαν ότι δεν ήταν δυνατόν να αναφερθούν στο έτος 1998 καθώς κατά τη διάρκεια του είχε πραγματοποιηθεί διακοπή δραστηριοτήτων αλιείας στην Αδριατική από το Μάιο έως τον Αύγουστο λόγω των γεγονότων στο Κόσοβο και η διακοπή αυτή είχε συνοδευτεί από μέτρα αποζημίωσης τα οποία η Επιτροπή, με την επιστολή SG(2000) D/104 064 της 8ης Ιουνίου 2000 προς τις ιταλικές αρχές, είχε δηλώσει ότι ήταν συμβατά. Ωστόσο, οι ιταλικές αρχές επεσήμαναν ότι η παραγωγή και ο κύκλος εργασιών του 1999 ήταν ίδια με του έτους 1997. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αποζημίωση για τις ζημιές κατά τη διάρκεια του 2000, παρόλο που υπολογίστηκε βάσει ενός μόνο έτους ενώ κατά κανόνα ζητούνται τρία έτη για να αποκλειστούν φαινόμενα κατακόρυφων αυξήσεων στην παραγωγή, καθορίστηκε με βάση η οποία είναι δυνατόν να είναι αποδεκτή στη συγκεκριμένη περίπτωση.
- (51) Επιπλέον η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, σύμφωνα με το νόμο της 5ης Φεβρουαρίου 1992 που επιτρέπει το άνοιγμα πιστώσεων για αποζημιώσεις του είδους αυτού, οι τελευταίες παρέχονται μόνο εφόσον οι υφιστάμενες ζημιές φτάνουν μέχρι το 35 % του κύκλου εργασιών. Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία και την τακτική της Επιτροπής η οποία προβλέπει ότι οι ενισχύσεις που προορίζονται να αντισταθμίσουν τις ζημιές που οφείλονται σε φυσική καταστροφή είναι δυνατό να θεωρηθούν συμβατές με την κοινή αγορά μόνο εφόσον οι ζημιές αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 30 % της κανονικής παραγωγής, οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται στην περίπτωση αυτή μπορούν να θεωρούνται συμβατές με την κοινή αγορά. Επίσης, καθώς η αποζημίωση για κάθε επιχείρηση είναι 30 % κατ' ανώτατο όριο σε σύγκριση με τον κύκλο εργασιών του προηγούμενου έτους, αποκλείεται ο κίνδυνος υπερβάλλουσας αποζημίωσης.
- (52) Εφόσον παραχωρήθηκαν εξαιτίας της παρουσίας γλοιών, οι υπόψη αποζημιώσεις είναι συμβατές με την κοινή αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης.

VI

Μέτρα υπέρ των οστρακοκαλλιεργητών

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- (49) Η επίσημη διαδικασία εξέτασης κινήθηκε διότι, βάσει των πληροφοριών που διαβιβάστηκαν, η Επιτροπή δεν μπορούσε να επαληθεύσει αν οι αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν παρέμειναν εντός του ορίου των υφιστάμενων ζημιών, δηλαδή ότι δεν υπήρξε υπερβάλλουσα αποζημίωση.
- (53) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Ιταλία, κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης, έθεσε παράνομα σε εφαρμογή τα μέτρα που θεσπίστηκαν υπέρ των αλιέων για την περίοδο μετά τις 19 Ιουλίου 2000 και υπέρ των οστρακοκαλλιεργητών με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 265 της 26ης Σεπτεμβρίου 2000 που μετατράπηκε στο νόμο αριθ. 343 της 23ης Νοεμβρίου 2000.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 312 της 20.11.1998, σ. 19.

(54) Ωστόσο τα εξεταζόμενα μέτρα κρατικής ενίσχυσης είναι συμβατά με την κοινή αγορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 2 στοιχείο β) της συνθήκης,

μετατράπηκε στο νόμο αριθ. 343 της 23ης Νοεμβρίου 2000, είναι συμβατά με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Άρθρο 1

Τα μέτρα ενίσχυσης τα οποία έδωσε σε εφαρμογή η Ιταλία υπέρ των αλιέων στην Αδριατική το έτος 2000 για την περίοδο μετά τις 19 Ιουλίου και υπέρ των οστρακοκαλλιεργητών στην Αδριατική κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους, και τα οποία θεσπίστηκαν με βάση το άρθρο 4 παράγραφοι 1 έως 4 και 6 έως 10 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 265 της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, που

Βρυξέλλες, 13 Νοεμβρίου 2002.

Για την Επιτροπή

Franz FISCHLER

Μέλος της Επιτροπής